

minden...
közönséges...
rel, kompakt...
refizetend3



nkentes
fiatalember,
önkéntes-
vizsgálatot
zsgára min-
en legjobb
ülhet. Fel-
szolgálat „Ta-
Thököly-ut

ákra.
nnáziumi,
reál, ma-
gimnázium
s érettségire
gyeket is).
z, Budapest,
za 5. II. 12/a.
t kérek.
27803

rona
tibért
jutalékok
akik alumí-
és áruim el-
vállalja. A
állékfoglalko-
tik. Alumí-
zi könnyen
ertesítés és
Ne késsen
udakozódni.
HRUBY
rvaország.

rtmányu
buforok
45.-ft
czal 8.50
11.50
8.50
atorok gyári
n. 28046
LIPÓT
99. szám.
57-01.

EN
MINT
FENYKÉP
ASOK
NAGYSABO
MÁRT
ARTUVAL
YSÁGBAN
SZIMES
KER
ORONA.
KINDENHÖTT
YNEK
SSAG
VBAH
HASYTÓ IS
MÓTS REM
FENYKÉP-0-40
1908. EN PÁRSZI
KULUTASO
ERSZITEL. B.
REMMEL.

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 783. Kiadóhivatal 706.

Törtetés a diploma után.

Budapest, szeptember 1.

Ma nagy sirások vannak az egész országban. És nagy sirások lesznek holnap is, holnapután is és még egynéhány napig. Minden könyvek között a legszentebbek és a legforróbbak ontódnak: az édes-bus anyai könyvek. Bucsuzó, fájdalmas könyvek amiatt, hogy elmegy a háztól a fiu, messze idegenbe, szülei beczés, szülei vigyázás nélkül megkezdeni a küzdést az élettel. És örömkönyvek amiatt, hogy tanulni fog, ember lesz, talán miniszter, vagy talán más nagy hatalom a fiu. Az anyák szemei ebben a tekintetben csodálatosan messze előre- és rózsaszínű látók: a szarkafészek után mázskálós maszatos kölyökben is fölfedezik a jövőbeli méltóságos urat. Ma, holnap, holnapután és még egynéhány napig sáros csézák és uri hintók robognak a városok vagy a vasutállomások felé. Mindegyik járműben a vakáció alatt pufók-pirosra hizlalt gyerekarca, a bakon gondosan bepakkolt kofferben a pontosan kiszámolt fehérnemű. (Közte elrejtve, hogy semmit be ne zsirozzon, rántott csirke és jó otthoni kalács.) És a vonatok is zsufolva vannak hasonló utasokkal: a kiskorúak, diplomátlanok, a hamvas gyermeki lelkek valóságos népvándorlása ez azon az uton, amelyik a gyereklélek letöredezése,

a hamvas piros orcák zománczának letörlése árán a diplomához vezet. És minden évben nő azoknak a száma, akik Magyarországon erre a vándorútra lépnek, az iskolakapuk alig annyira tártak, hogy befogadják az oda bekivánczó tömeget. A falu, a város, az ur, akinek fia is urnak született, az iparos, a földműves, aki azt akarja, hogy a fia külön ember legyen az apjánál, az egész diplomára éhes, latájner pályákra vágyódó magyar társadalom ontja a tudományos meggyúrásra alkalmas gyermekanyagot. Mind-mind azzal a reménységgel, hogy a tudomány hatalom, aki vagyont nem hagyhat a gyermekére örökül, az ajándékozta meg őket legalább diplomával, ami magában véve fölért egy kamatozó tőkével. Vajjon fölért-e? Ma szeptemberben csak a diplomagyártó műhelyek emberanyagára éhes, tátott kapuit látjuk. Ez a nyüzsgés, ez a palatáblával és deklínációs könyvvel a hóna alatt zsbongó gyereksapat megtéveszti a szemlélődőt. A gyerek maga a jövő, maga a reménység. Ki gondol most a diplomagyárak másik oldalán fekvő kapuira — ezek csak az esztendő végén nyílnak meg — ahol tanácstalan habozással, réveteg kutató szemekkel szoktak kibukkanni az életbe azok, akik a diplomát már megszerzték. Az iskolapor még rajtuk van

ezeiken a serkedző bajuszu fiatalokon, megkapták a kitaró szorgalom jutalmát, minden fórum, minden professzor alkalmassáknak ítélte őket arra, hogy künn az élet túlekedésében föladatot vállaljanak. Régi jó időkben ilyenkor már tárt karokkal várta őket a föladat s a föladatattal együtt a nekik kidukáló kenyér. Kit orvosnak, kit szolgabírónak hívtak haza a patriába, ki ügyvéd lett, ki bírós. De hol van most a föladat, hol van most a kenyér? A friss sütetű diplomásokat tárt karok, unszoló hazahívás helyett ellenséges rosszindulat fogadja: azok, akiknek a diplomájuk régiebb, talpukat megvetve őrzik a szintért. Egész sereg könyököt kell félrelökni, egész csomó embert elkönyökölni az utból addig, amíg a sok pénzzel és sok deklínációs-magolással megszerzett diploma lassan-lassan izzadni kezdi a garast. Aki orvos akar lenni, az előbb asszisztens lesz a kórházban, a jövőbeli szolgabíró díjtalan közigazgatási gyakoronok, a bírós ingyenes joggyakoronok és így tovább. Nem volt elég megdolgozni a diplomáért, most még koplalni, nélkülözni, adósságokba merülni kell addig, amíg az ember kopasz fölvel, elroncsolt idegzetel hasznát látja a diplomának — talán. Akkor, ha közben meg nem örlődött a rettenetes küzdelemben s akkor is csak az alatt a néhány esztendő

A mesgyefa.

Irta: Ágh Endre.

(Utánvovomás illos.)

Még nem ismertem embert, aki olyan birka-türellemmel lett volna megáldva, mint Berki Szabó János. Nem tudta ő, hogy mi a harag, pedig átélte már valami ötvennyoloz esztendőt s kivette részét jóbán, rosszban egyaránt. Mint zsellérember kezdte s mert, mint mindent, a szegénységét is jó szívvvel tűrte, lassan-lassan a maga igyekezetéből vett egy, később két darab földcsékét, meg házikót is hozzá. Az egyik földje szélben, azon a kis darabon, amely még az édesapjáról maradt reá, egy lomb-talan fa állt. Óreg vadkörtefa, egykori kimagasló valami az egész mérhetetlen síkságon s talán azért viselte meg annyira az idő, szél megtépázta, vihar letördelte; talán azért, mert szilaj kedvében nem volt másba mibe kapaszkodnia. Olyan szánalomraméltó volt ez a fa! Ki tudja, hány tavaszt élt s hányszor kellett a természet mostohaságát elszenvednie? Mert amikor jött a tavasz, körülötte újra virult a vadvirág, a fű, az árvalányhaj, csak ő maradt kopár tetőtől talpig. Kiszáradt. S nem volt, aki megkönyörüljön rajta. Berki Szabó János a világ minden kincséért sem bántotta volna. Ott hagyta, mert azt tartotta: az apja, meg az ősei ellen vétene, ha kivágná a fát, amelynek párja nem volt széles nagy gyűrűben azon a síkon. amíg csak el látott a szem. Meg azután jó szolgálatokat is tett, őrizte a mesgyét. A télen azonban egyszer csak eltűnt a mesgyefa. Máskor is kopár volt ilyen időben a tájék, hát hogyne lett volna a nélkül a fa nélkül? Bi-

zony, aki megszokta, hogy lássa, annak hiányzott. Különösen Berki Szabó Jánosnak. Amint egy napon kiballagott iszonyatos nagy eszímájában a hólepte dülöuton, csak kereste a földje szélén állott kopár fát, de nem találta. Azt hitte, hogy nem lát jól. Ment, mendegélt, nem hitt önmagának sem, azt gondolta, eltévesztette az utát, vagy a látóhatárt. Végre odaért a határtelző köhöz. Ismerte a követ, tudta azt is, hogy ettől vagy száz lépésnyire van a földje. Kimérte ezt a száz lépést s imá ott megtalálta a kiásott fa helyét. És akkor előntötte a harag, ebben az életben először. Ökörre szorította a kezét, megfenyegette az eget s így mondta: — Világlátó Isten, mutasd meg nekem, aki ezt tette, hogy lesujtsak reá! — Minden tagja reszketett, amikor ezt mondta. Levette a báránybőr sapkáját s megtörölte izzadt homlokát, azután szőnézett a tájon. A távol szemhatár alján, ahol tiszta, szép nyári reggelenként magasbanyuló hegyláncraizai látszanak, havas felhők kerekedtek. Gyorsan vonták be az égi horizontot s már látszott, hogy a távol ködös párja elsötétül, hamuszínű, majd egészen fekete lesz, kavargó alulról fölfelé, időnként elsöndesül, csak azért, hogy azután még vadabb játékot üzzön. A havasvilág közelése volt ez. Ahol elvonult, újra fehér maradt utána a már leesett hó alul kikandikáló föld és bozót. A havas felhők előtt egy kőbor madár repült lassu szárnyacsapkodásokkal; egvet-kettőt kavargat a levegőben s arra vette utiát a Tisza felé, azután egy, a hóból kiálló száraz fára telepedett. Berki Szabó János kidüllesztette a szemeit,

ugy nézett a kőbor madár után. A hóvihár már egészen közel volt, sivitott a szél s mindjobban feketedett be a tájék, de azért ő el nem tévesztette szemei elől azt a vándor madarát a havas pusztaságnak. Daczosan nézett bele a rettenetes viharba, mégis, mintha félt volna valamitől, úgy dörmögte: — Haragvó Isten, ha már haragszol, sujts le arra, aki azt a gaz tettet megcselekedte, csak reám ne haragudj, amiért kijöttem a természetből! Amint észrevette, hogy hová telepedett le a madár, neki indult a havas világnak. — Az Istentagadók, kiszedték még a gyökerét is annak a fának, amely úgy őrizte a mesgyemet, hogy senki emberfia nem szánthatott bele a tagomba! Csak tudnám, kik voltak, kik lehettek? Közben mind így beszélt magában. Megállt s mert eltévesztette szemei elől a fát, a mire az a madár reá szállt, kidüllesztette a szemeit, úgy bámult a messzeségbe s amint újra meglátta, neké tartott. A madár, mintha örökös szállásul választotta volna azt a fát, csak nem akart felrepülni róla. Egykedvűen bámult hol jobbra, hol balra s unott mulatságát abban lelte, hogy megtépázta összekuszált szárnytollait, kis ideig elnézett a távolba, összerázta magát, megcsattogtatta szárnyait s csak ült és várt. Még akkor is ott maradt, amikor Berki Szabó János alig volt tőle száz lépésnyire. Nagy dög volt, valami pusztai sas, amely fáradtan és éhesen hasztalan lesett a prédára. Berki Szabó János lépett egy párat, azután labdát csinált a hóból s arra felé vágta, ahol a madár ült. Nem találta el, de azért a sas elrepült, felszállott a szürke levegőbe s kis idő múlva

alatt, ami a másfélveztes nehéz tanulása, egy évtizedes koplaló küzdés után még hátramaradt.

Nem baj azért, hogyha ma, holnap, holnapután és a még ezután következő napokon sirnak az anyák, Ők csak azért sirnak, mert szarkafészek-szedés helyett ezentul deklinációt kell tanulnia a fiúnak. Holott sokkal komolyabb okaik is vannak arra, hogy keservesen sirjanak,

Budapest, szeptember 1.

A miniszterelnök Budapesten. Wekerle Sándor miniszterelnök klopodiai birtokáról, ahol mintegy két hetet töltött, e hét végén érkezik vissza a fővárosba, hogy a szeptember 7-én, hétfőn Budapestre érkező királyt fogadhassa.

Báró Burián Boszniában. Báró Burián közös pénzügyminiszter, aki ma délután dr. Kuli kormánytanácsos kíséretében elindult boszniai szemleutjára, szeptember hó közepén Szerajevóból Budapestre érkezik, hogy szemleutjának eredményéről a királynak jelentést tegyen.

Günthier Antal utazása. Dr. Günthier Antal igazságügyminiszter, aki tegnap Budapesten időzött, családja meglátogatására Iglófiúredre utazott, ahonnan e hó 6-án, vasárnap állandó tartózkodásra a fővárosba visszatér.

Az új szerb sajtófőnök. A szerb kormány az Ivanics Iván áthelyezésével megüresedett külügyminisztériumi sajtófőnöki állásra a Bécsben élő, ismert nevű szerb-német publicistát: Stefanovics-Vilovszki Tivadart fogja nevezni. A nevezett már volt is egykor Szerbiában miniszteri osztálytanácsos és jelenleg mint publicista Bécsben él, kinek a balkáni ügyeket tárgyaló cikkei mindig magas színvonalon állanak. Azonkívül állandó bécsi tudósítója a legelterjedtebb szerbiai lapnak. Kinevezésével a szerb kormány minden esetre tanúságot tesz arról, hogy számot tud vetni a szomszédos monarchia érzékenységével.

Ankét a városok segélyezése tárgyában. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter folyó hó 20-ára ankétára hívta egybe a városok polgármestereit. A várossegélyezési szaktanácskozányon tárgyalásra

egészen eltűnt Berki Szabó János szemei elől. Most már bátrabban tartott a száraz fa felé, amely az ő mesgyeféle vén körtefája volt.

Amint megpillantotta, kitért belőle az öröm.

— Megvan a fám, az én öreg körtefám!

Leült a hóból kiálló törzsére, megtörölte izadt homlokát s mit tehetett egyebet, várt. Vajon mire?

A hóvihar elvonult. A merre elszárgultott, arasznyival növelte a már leesett havat s ebben a havas világban a fáradtságtól s a mélységes csendtől körülvéve elszunnyadt öreg körtefáján Berki Szabó János. Kora délelőtt volt amikor elindult hazulról s itt immár a szürkület borult rá. A fehér, havas tájké felett a vihar után kiderült az ég, lassan-lassan csillagos, holdas éjszaka lett. De ez a derű csak úgy dermesztett mindent, egy tömeggé fagyott össze a frissen esett hó s a hideg elől menekült minden élő lény a szabadból.

Csak Berki Szabó Jánosnak esett jól az alvás. Előbb ült, azután ledőlt a fa törzsére s úgy aludt. És még álmodott is. Valószínűleg arról, hogy elmegy, fogad valami fuvarost és haza viteti a fát, azután kiácsolja ő maga s csinál belőle takarót, szép fejűt a sirdombia fölé, ha meghal. Erről álmodhatott, mert amikor reggelre kelve eljötték a fáért azok, akik kiásták és idáig czipelték, mosolygó arccal, még mindig alva és álmodva találták Berki Szabó Jánost. Körülölelte az ő mesgyefáját, a vén körtefát, amit ki nem vágott volna a világ minden kincséért sem, amelyért életében először káromolta az Istent és az embereket s amelyet fejfájának szánt.

Elaludt rajta s oly jól esett neki ez az alvás, hogy fel sem akart többé ébredni belőle. . . . Megfagyott.

kerülnek mindazon városok segélyezési összegel, amely városok eddig a kellő segélyezésben nem részesültek.

Az általános választói jog előkészítése. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter tiszadobi kastélyában rendkívül mozgalmas élet volt a nyár folyamán, különösen pedig az elmúlt napokban. A délvidéki és dunántúli főispánok egy részének kivételével az ország csaknem valamennyi főispánja megjelent csoportonként a belügyminiszternél, hogy a választókerületek beosztása dolgában a belügyminiszter utasítása értelmében végzett előmunkálataikról beszámoljanak. Augusztus hó második felében a felvidéki főispánok kaptak meghívást, 26-ika és 30-ika között pedig az erdélyrészi főispánok voltak a belügyminiszter vendégei. A főispánjárás befejeztével tegnap gróf Hadik János államtitkár érkezett ide Budapestról, akivel együtt gróf Andrássy összegezni fogja a lefolytatott tanácskozások eredményét. Az államtitkár holnap, szerdán megy vissza Budapestre s a miniszter is a napokban utazik a fővárosba, hogy a szeptember 7-én odaérkező király fogadtatásánál jelen legyen. Azoknak a főispánoknak jelentését, akik nem kaptak meghívást Tiszadobra, budapesti tartózkodása alatt fogja a miniszter meghallgatni. A főispánok — miként a fővárosi lapok már jelentették is — a választókerületek beosztása dolgában tartott konferenciák eredményéről számoltak be a miniszternek. Gróf Andrássy Gyula a nyár elején rendeletben utasította a közigazgatási hatóságok feleit, hogy minden egyes törvényhatóságban kétféle konferenciát tartsanak a kerületek beosztásának kérdésében: egyiket a közigazgatási főbb tisztviselők bevonásával, különösen pedig a községi és körgyűzők meghallgatása mellett, a másikat pedig a törvényhatóságok helyi politikai szempontból vezető tagjainak s az egyes kerületek orsz. képviselőinek részvételével. A konferenciák célja az volt, hogy a választójogi törvényjavaslat kiésszítője gyanánt a kerületek új beosztását célzó kormányjavaslat várható következményeit, a helyi viszonyok legapróbb részleteinek mérlegelése mellett előzetes kritika tárgyává tegyék. A konferenciák eredménye természetesen befolyással lesz a választókerületek beosztására, melynek körvonalait eddig csak általánosságban állapították meg.

Fuzió-hírek. Ugyanaz a bécsi újság, amelyik az utolsó napok alatt olyan föltűnést keltett a fuzióról hozott híreivel, ma — budapesti forrásból — erről a témáról a következőket írja:

A három koalíciós párt közti fuzió felett folyó tárgyalásoknak előrehaladt stádiumáról szóló hírek a magyar politikai körökben élénk érdeklődést keltettek. Mindhárom érdekelt pártban az az általános nézet uralkodik, hogy a koalíciós pártoknak többségi párttá egyesülése nemcsak a három pártnak érdeke, hanem ettől függ az ország békés fejlődése is. A jövőben megoldásra váró számos problémán nem fognak átesni válság nélkül, ha a fuziót előbb keresztül nem viszik. Előre látható, hogy a fuzió eszméjét minden táborban megnyugvással fogadják és az mindenütt általános megelégedést fog kelteni. Lehetnek ugyan egyes politikusok, akik nem akarnak résztvenni a fuzióban, mégis reménylik, hogy a fennálló pártoknak legfeljebb csak elenyészően jelentéktelen töredékei lépnek esetleg fel a fuzió ellen. Az időpont, amikor a fuzióterv megvalósulna, ez idő szerint még nem határozható meg. Az ügy jelenleg, mint már kifejtettük, abban a stádiumban van, hogy az egységes párttá tömörülendő koalíció részére már megállapították az egységes programot, csupán e program egyik fontos pontja, a bankkérdés, nincs még tisztázva. Hogy a bankkérdésben is egységes megoldásra jussanak, ahhoz még több tárgyalás válik szükségessé. Minthogy a fennálló szándék szerint a fuziónak legkésőbbben a választói reform behozatalával egyidejűleg kell végbemennie, magától értetődő, hogy a bankkérdés megoldására irányuló tárgyalásokat is gyorsabb tempóban kell keresztülhajtani és ezért közvetlenül a parlament összehívása után, szeptemberben vagy októberben megindítják a tárgyalásokat. Bár ezideig valamennyi párt által elfogadható megoldásra nem jutottak, mindazonáltal a mértékadó faktorok nem kételkednek abban, hogy ezen a téren is sikerülni fog a fennálló ellentéteket áthidalni és az összes koalíciós pártokat egy alapon egyesíteni. Ha ez a remény tényleg beválik, úgy október második felében tényleg létrejön a fuzió.

A képviselőház kegyelele. A képviselőház elnöksége ez uton tudatja az országgyűlési képviselőkkel, hogy a képviselőházat meghívták az Erzsébet örökimádás-templom felszentelési ünnepélyére, amely szeptember hónap 10-én délelőtt 11 órakor lesz. Erre szóló jegyek a képviselőház elnöki hivatalában átvethetők. Az elnökség egyuttal tudomására hozza az országgyűlési képviselőknek, hogy a belügyminisztertől értesítés érkezett a képviselőházhoz, mely szerint a boldog emlékü Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmából a hivatalos gyászistentisztelet e hónap 11-én, délelőtt 10 órakor lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban.

A nagyszerb propaganda. A Szerajevóban megjelenő „Srzpska Rijec” a bosnyák országos kormány egy igen érdekes kommunikációját közli. A szerb sajtóban ugyanis ismételtelen volt szó arról, hogy a boszniai és hercegovinai szerbek köztszerteletben álló vezérét, Jeftanovics Glisát, a többszörös milliómost, a nagyszerb üzelmekben való részvétellel gyanúsítják, sőt, hogy rendőri felügyelet alá is helyezték. Hivatkoztak e tekintetben báró Burián egy állítólagos nyilatkozatára, mely súlyosan érintette az agg vezér becsületét. Most a legmértvadóbb helyről kapott Jeftanovics elégtételt, amennyiben a kormány a következő hivatalos nyilatkozatot tette közzé:

„Némely lapban azt a híresztelést terjesztik, hogy báró Burián közös pénzügyminiszter egy alkalommal, amidőn Jeftanovics Glisa urat audiencián fogadta, a következőket mondta neki: „Őn ellen oly sok bizonyíték van, hogy nem biztos többé sem személyi szabadsága, sem pedig vagyona tekintetében”. A legmértvadóbb helyről jött felhatalmazás folytán felszólítottunk annak kijelentésére, hogy ennek a lapokban közölt hírek abszolúte semmi alapja nincsen, e hír teljesen koholt, mert a közös pénzügyminiszter ur Jeftanovics Glisa urnak a fenti kijelentést sohasem tette.”

A győri mandátum. A győri függetlenségi párt intező bizottsága tudvalevőleg kopcsányi Hlatky-Schlichter Lajosnak ajánlotta föl a jelöltséget, aki azt elfogadta. A párt végrehajtó bizottsága vasárnap este ülést tartott, amelyben ez a jelölés nem tárgyalt általános helyesléssel. A bizottság számos tagja Sankovits Bertalan réválui plébános, pártelnök mellett foglalt állást. A bizottság elhatározta, hogy a kérdést a középpont elé terjeszti s csak az országos párt ajánlásának megtörténte után hívja össze a jelölő közgyűlést. Sankovits hívei e határozattal szemben összehívták jelölő értekezletüket. A dologban ma Kossuth is állást foglalt, még pedig Hlatky-Schlichter érdekében.

Az alkotmány hatása Boszniában. A bosznia-hercegovinai szerb nemzeti szervezet egyik előkelő tagja Budapesten átutazván, érdekes és figyelemreméltó nyilatkozatokat tett a boszniai helyzetről és a behozandó alkotmány várható hatásáról.

— Sem nálunk — úgy mondá — de még Szerbiában sincs komoly ember, aki abban az álomban ringatná magát, hogy Bosznia és Hercegovina Szerbiához fog csatlakozni. A balkáni szerbtség tisztában van azzal, hogy e két tartomány csakis az osztrák-magyar monarchiához csatlakozhat. Lehetséges, hogy mérvadó tényezők ez idő szerint még maguk se tudják, hogy milyen lesz az annexio esetére a két tartomány államjogi helyzete a monarchia két államával szemben, annyi azonban már most is bizonyos, hogy a nagyhorvátok álma, mely szerint a tartományok Horvát-Szlavon-Dalmát országokkal egybeolvasztva egy Nagyhorvátországot képeznének, teljesedésbe menni nem fog. Azon magatartás után, melyet a horvátok az utolsó két év alatt a magyarsággal szemben tanúsítottak, a magyarok ilyen megoldáshoz még akkor se járulhatnak hozzá, ha az ekként egyesített tartományok közjogilag a Szent István koronájához csatolhatnának. A helyzet azonban úgy áll, hogy a magyaroknak ettől tartaniok nem kell.

Tót beszámoló. Skicsák Ferencz orsz. képviselő Lipnicza községben mintegy háromezer ember jelenlétében beszámolót mondott, melyben a küszöbön álló választójogi reformpártok koalíciójáról is tett nyilatkozatot. A népgyűlés helyeslő tudomásul vette a képviselő azon bejelentését, hogy a nemzeti párt az általános, egyenlő, titkos választójog kiűzése érdekében szövetségre kíván lépni mindazon magyar pártokkal, főképen a magyar demokrata ér radikális érzelmi polgárság, a magyar parasztság és a szervezett munkások pártjaival, melyek Magyarország demokratikus haladása érdekében komolyan akarják az általános, titkos és pluralitástól meg nem hamisított választójogot.

Burián Boszniában.

Budapest, szeptember 1.

Még Kállay Béni óta a közös pénzügy-miniszter, aki alá az okkupált tartományok kormányzása tartozik, minden évben leutazik Bécsből Szerajevóba, állítólag azért, hogy személyesen ellenőrizze a közigazgatás funkcionálását, tényleg azonban csak azért, hogy ott ünnepeltesse magát alárendelt kishivatalnokaival s elhitesse a delegációkkal, hogy jelentését, melyet eléjük terjeszt, személyes tapasztalatok alapján teszi meg. De ezeknek az utazásoknak eddig alig volt valami kézzelfogható eredményük, mert ott az állapotok alig javultak. Néhány ut készült, vasut megy végig az országon s a kultúra festékjét rákenték az okkupált tartományokra, de igazi haladás alig tapasztalható, mert az osztrák abszolútizmus régi tradíciói szerint kormányozzák azt a szegény országot három évtized óta.

Ha a törökországi események közbe nem jönnek, akkor senkinek sem jutott volna eszébe, hogy a bosnyák kérdéssel kissé behatóbban foglalkozzék. A panaszok, amelyek időről-időre mégis eljutnak Budapestre és Bécsbe, eddig alig részesültek komoly meghallgatásban, politikai köreinket nem érdekli egy szegény, leigázott nép sorsa s a delegációk vitái is e tekintetben szegényre válnak egy birodalomnak, mely azzal a jelszóval fogott fegyvert ezek ellen a népek ellen, hogy a kulturát akarja velük megismertetni. S kultúra helyett az egész közigazgatás ma is katonák kezében van és csak egy „polgári adlatus” az, aki a katonai kormányzó mellett a polgári társadalom felfogását képviseli s néhány héttel ezelőtt katonai vérsztörvényszék ítélkezett sajtóvétségekben, melynek ítélete brutalitásában, szükkebliségben a legigazabb dokumentuma annak a szellemnek, ahogy Boszniát kormányozzák. Adhat ki a közös pénzügy-miniszter akárminő jelentéseket, bemutathat a delegációknak egy egész országra való Potemkin-falut, megteveszteni nem fog már senkit s ha a delegáció bizalmat szavaz neki, ez nem igazolhatja a rendszerét a civilizáció szempontjából. Legfeljebb csak azt bizonyítja, hogy Ausztria és Magyarország törvényhozói is osztályos társai annak az ostoba kormányrendszernek, amelyet a monarchia az okkupált tartományokban fentart.

Az, hogy parlamentet nem fog kapni Bosznia, valahogy még csak igazolható a rendezetlen közjogi állással. De azt, hogy állandóan azokat a civilizatórius eredményeket magasztaljuk, amelyeket Boszniában a monarchia fel tud mutatni s ez az eredmény valójában olyan illuzórius legyen, hogy még a legminimálisabb helyi önkormányzatot se lehessen aggodalom nélkül megadni, igazán nem lehet semmivel sem igazolni. Mert vagy a jelentések voltak hazugok, vagy pedig nem igaz az, hogy Bosznia még nem érett meg annyira, hogy népet az önrendelkezési jognak legalább minimumával ruházzuk fel.

Mert nem szabad elfeledni, hogy harmincz év munkájának eredményéről kell a monarchiának beszámolni. Harmincz év még egy nemzet életében is nagy idő, főleg akkor, mikor egy nagy monarchia évezredes kulturájával áll szemben egy maroknyi néppel. Harmincz év alatt egész új generáció nőtt fel s akik ma harmincz évesek,

azok még a világon sem voltak, mikor Bosznia még a régi török tartomány volt. Ezt a generációt tehát a szó teljes értelmében a bölcsőtől fogva nevelhette volna a monarchia a kultúra, a haladás, a civilizáció számára s ha nem tette, vagy nem tudta megtenni, ugy ez nem a bosnyákok büne, hanem a monarchia szégyene.

Nem kívánja senki, hogy Bosznia, amely a mai napig a legsötétebb abszolútizmus béklyójában nyög, egyszerre olyan alkotmányt kapjon, mint amit a civilizált Európa alkotmány alatt ért, ez csaknem esztelenység volna, de az tűrhetetlen állapot, hogy a katonai hatalom a közigazgatástól s a bíráskodástól merően elválasztva ne legyen. Ott lenn sem forradalom nincs, sem háboru, tehát semmi, amit a nemzetközi jog érvnek elfogad a katonai diktatura fentartására.

Két hónap mulva összeülnek a delegációk. A magyar delegátusoknak követelniük kell, hogy abban az országban, melyet mi azért okkupáltunk, hogy oda kulturát vigyünk, ne legyünk mi magunk a kultúra legnagyobb ellenségei. Burián leutazik Boszniába. Ha visszajön, számon kell kérni s nyílt, őszinte választ kell tőle követelni arra a kérdésre, hogy a monarchia miért nem tudta harmincz év alatt annyira civilizálni az országot, hogy ott a polgári szabadságnak és a politikai jogoknak legalább a minimumát megadhassuk.

Miniszterválság Ausztriában.

— Ebenhoch lemond. —

Budapest, szeptember 1.

Ebenhoch osztrák földmivelségi miniszter ma köztudomásul adta, hogy megváltik tárczájától. A miniszter e kijelentését közvetlenül a központi mezőgazdasági szövetség ülése előtt tette, amely iránt Hohenblum lovagtól várt nyilatkozat miatt nagy volt az érdeklődés. Voltaképpen a miniszter nem jelentette ki, hogy lemond, hanem, hogy lemondását felajánlani akarja. A formája a miniszteri kijelentésnek kissé különös, mert miniszterek lemondásukat nem szokták előbb a nyilvánossággal közölni. Akik azonban ismerték a helyzetet, azok előre tudták, hogy Ebenhoch nem várja be a központi mezőgazdasági szövetség ülését, amelyen Hohenblum súlyos vádjai elhangzanak.

Hohenblum ugyanis kijelentette, hogy a két miniszter, akik a szerb kereskedelmi szerződésnek rendeleti uton való életbeléptetését nemcsak ellenezték, hanem megakadályozását helyezték kilátásba: Ebenhoch földmivelségi és Praschek cseh nemzeti miniszter. Hohenblum szavainak igazságát megerősítette azzal is, hogy kétszer hivatkozott már a földmivelségi miniszter adott szavára, anélkül, hogy az megegyeztetet volna állítását.

Ebenhoch miniszter állása ily körülmények után megrendült, miután eljárásával maga ellen zúdította az agráriusokat, kiknek hatalmas táborra tarthatatlanná tették volna helyzetét a parlamentben. Kormánykörökben is szemérvetik Ebenhochnak, hogy akkor, amikor a kereskedelmi miniszter sürgette a szerb kereskedelmi szerződés életbeléptetését, akkor a földmivelségi miniszter, anélkül, hogy előbb kollégájával beszélt volna, olyan ígéretet tesz, mely ellenkezik a kormány álláspontjával.

Ebenhoch emondásáról a következőket jelentik Bécsből:

A földmivelségi miniszter a miniszterelnöknek tudomására hozta, hogy bár állami érdekekből a szerb kereskedelmi szerződés aktiválásánál közre-

működött, mégis az agrár-körök hangulatára való tekintettel azt hiszi, hogy ezek támogatására a jövőben már nem számíthat érdekeik képviselőiténél és ezért arra határozta el magát, hogy lemondását felajánlja!

Jól értesült politikai körökben azt a nézetet vallják, hogy Ebenhoch lemondását nem fogják elfogadni. Beck miniszterelnök most a Lidón van s csak e hét végén tér vissza Bécsbe s így a válság megoldása csak a hét végére várható, bár lehetséges, hogy báró Beck írásbelileg tesz jelentést az uralkodónak Ebenhoch lemondásáról. Ebben az utóbbi esetben az uralkodó döntése is írásbelileg történne egy a miniszterelnökhöz vagy Ebenhoch földmivelségi miniszterhez intézett kézirat alakjában.

Ebenhoch miniszter is nyilatkozott lemondásáról s azt mondta, hogy két ok készítette a lemondásra: az első az, hogy a szerb kereskedelmi szerződés kérdésében tényleg ellentétben van a Reichsrathban az agráriusokkal s ebből folyik a másik ok, hogy mint parlamentáris miniszternek nem lehet más választása, mint ebből a tényből levonni a konzekvenciákat. Nagyon sajnálom — mondja tovább a miniszter — hogy a dolog eddig fejlődött, de alkotmányos érzékem követeli, hogy ezt a lépést megtegyem. A szerb kereskedelmi szerződés kérdésében az összes államérdekek vezettek, bár illetékes helyen a legnagyobb erélyvel rámutattam azokra a nehézségekre, amelyeket a szerb kereskedelmi szerződés ideiglenes aktivítása maga után von. A szerb kereskedelmi szerződést különben mezőgazdasági szempontból jóval kedvezőbbnek tartom, mint az előzőt. A döntés most már az uralkodó kezében van.

A központi mezőgazdasági szövetség állandó bizottsága ma délelőtt a bécsi mezőgazdasági társaság termében gyűlést tartott, melyet lovag Hohenblum előre bejelentett nyilatkozata miatt igen nagy érdeklődéssel vártak. Lovag Hohenblum az igen látogatott gyűlésen a következőket mondta:

— A szerb kereskedelmi szerződés sokkal jobb mint az előbbi szerződések, sőt sok tekintetben azon is tulmegy, amit a központi szövetség akkor programjában követelményként felállított. Akkor azonban senki sem gondolhatott olyan husákrakra, mint amilyeneket a tegnapi piacon jegyeztek. Ilyen körülmények közt a határt megnyitni, gazdasági büntetést, mely a mezőgazdaság tönkjét jelent.

A szónok ezután rátért a kormány tagjaival folytatott megbeszéléseire. Beck miniszterelnököt teljesen hivatalos közlés alakjában felkérte, hogy ne feszítsék meg nagyon a húr. A külügyminiszter sulyt fektet a kereskedelmi szerződés aktiválására, mert különben miniszterválságtól kell tartani. Ipari körökben nagy volt e közlés miatt a felháborodás, bárha az agráriusoknak semmi kifogásuk sem volt az ellen, amikor a kereskedelmi miniszter annak idején közölte az exportörökkel, hogy a kereskedelmi szerződést már júniusban életbeléptetik. Még nagyobb port vert fel, amikor a legutóbbi ülésen két miniszternek az adott szaváról beszélt. Nem kell éppen azt hinni, hogy a két miniszter a feszületre esküdött, de mert emiatt többen köztük Gessmann minisztert is megtámadták, megmondja a neveket is. Dr. Ebenhoch és Praschek ezek a miniszterek. Közvetlenül azután, hogy a kereskedelmi miniszter az exportörök előtt nyilatkozott, felkerestem dr. Ebenhoch földmivelségi minisztert, aki ezeket mondta nekem: Parlamenti miniszter vagyok és a kereskedelmi szerződés életbeléptetését felhatalmazási törvény alapján annál kevésbbé fogom megengedni, mert a képviselőházban egyidejűleg elfogadtak egy határozati javaslatot, mely minden marha- és husbehozatal ellen állást foglal.

Ami Praschek miniszterrel folytatott megbeszélésemet illeti, az egyáltalában nem volt bizalmas természetű. Én figyelmeztettem a minisztert arra, hogy mindenesetre állást kell foglalni, mire Praschek azt felelte:

— Bizonyos politikai és nemzeti okok miatt nem léphetünk fel olyan erélyesen Szerbiával szemben, de nem fogom eltérni, hogy Szerbia Romániával és Bulgáriával szemben engedményeket kapjon.

Ami Gessmann miniszter állásfoglalását illeti, két kérdést kell Gessmann urhoz intéznem: Haj-

landó-e azokat a gyalázkodásokat, melyeket egy bécsi lapban közzétett interwievben ellenem szolt, visszavonni és tölem bocsánatot kérni, ha pedig nem, hajlandó-e nekem, mint gentlemann, a gentlemannek közt szokásos elégtételt megadni, mely elől 68 éves korom daczára sem fogok kitérni. Ezzel, azt hiszem, addig, míg a kérdésemre válaszol, végeztem Gessmann ural!

Hohenblum azután hosszasan bírálja az egész kereskedelmi szerződést és a következő határozati javaslatot ajánlja elfogadásra:

A mezőgazdasági központi szövetség szeptember elsején összegyűlt állandó bizottsága, a miniszterelnöknek és mindazoknak a minisztereknek, kik a minisztertanácsban a szerb kereskedelmi szerződésnek felhatalmazási törvény alapján való életbe lépésére szavaztak, valamint a külügyminiszternek azért, mert befolyását ebben az irányban, az agrárusokkal szemben ellenséges értelemben érvényesítette, rosszaságát fejezi ki.

Ezt a határozati javaslatot egyhangulag elfogadták.

A király egészségi állapota.

Budapest, szeptember 1.

Ischlből a király egészségi állapotáról a mai nap folyamán is igen megnyugtató hírek érkeztek. A legutóbbi távirat szerint a király egészsége állandóan jó, a sok kihallgatás és látogatás egyáltalában nem fárasztotta. A király tegnap és ma nem sétált, ami azonban aggodalomra nem ad okot. Vajótlan az a hír, hogy a király a magyarországi hadgyakorlat után visszautazik Ischibe és hogy hosszabb ideig ott marad.

Udvari körökben azt állítják, hogy a király feltétlenül elutazik a meghatározott napon Budapestre s ott fogja fogadni Ferdinánd bolgár fejedelmet, aki személyesen kíván gratulálni a király 60 éves császári jubileumához. E hó 19-ike és 20-ika között lesznek a budai várakban az udvari ebédek a delegációk tagjai számára, azután néhány napot Gödöllőn fog tölteni ő felsége és október első napjaiban visszatér Bécsbe, hogy fogadja a spanyol királyi párt.

A király szeptember 7-én utazik Budapestre és másnap délután öt órakerékkel érkezik oda. Szeptember 8-án Mária Valéria főhercegné is Budapestre utazik, hogy jelen legyen szeptember 10-én a budai várpalota templomában Erzsébet királyné emlékére tartandó gyászistentiszteleten, azután a főhercegné visszatér Ischibe. Hír szerint Lajos Viktor főherceg szeptember 8-án ihsmét Ischiben lesz és Mária Valéria főhercegnénnyel együtt fog Budapestre utazni a gyászmisére. Ferenc Ferdinánd trónörökös holnap Ischibe jön s audiencián fog megjelenni az uralkodó előtt, holnapután pedig elutazik Ischiből.

A Korrespondenz Wilhelm ischli jelentése szerint ő felsége állapota állandóan kitünő. A felség e hó 8-án Budapestre érkezik, ahol már délelőtt kiveszi Popovics banjalukai szerb ortodox metropolita és exarcha esküjét, majd külön kihallgatáson fogadja a főpapot. 10-én az uralkodó jelen lesz néhai Erzsébet királyné lelkiüdvéért mondandó gyászmisén. 15-én ő felsége Veszprémbe utazik, hogy résztvegyen a hadgyakorlatokon. Az uralkodó visszatérése után megérkezik a bolgár fejedelem, aki a többi uralkodószemélyekhez hasonlóan ő felsége 60-ik koronázási jubileuma alkalmából fogja üdvözölni. E hó 14-től 20-ig delegációs ebédek lesznek. Szép időjárás esetén ő felsége több napi időzésre Gödöllőre megy. Október első napjaiban pedig visszatér Bécsbe.

A király a Bud. Tud. értesítése szerint e hó 7-én, hétfőn, kíséretével körülbelül egyhét tartózkodásra Budapestre érkezik. Szeptember 11-én, Istenben bologult Erzsébet királyné halálának tizedik évfordulója alkalmából a király résztvesz a budavári koronázó templomban tartandó gyászistentiszteleten. Szeptember 14-én ő felsége a nagy hadgyakorlatokra Veszprémbe utazik, ahonnan 19-én visszaérkezik a fővárosba, 25-én pedig Gödöllőre megy, ahol vadászatok vannak tervbe véve. A delegációk Budapestben való ülésének végleges időpontja még nincs megállapítva; eddigél csak az bizonyos, hogy a delegációk szeptember utolsó napjaiban kezdik meg tanácskozásait. A delegációs udvari ebédek október hó első napjaira vannak tervbe véve.

A szultán lemond.

Budapest, szeptember 1.

A szultán lemondásának híre már többször bejárta az európai sajtót, de mindannviszor erőlyesen demantálták Konstantinápolyból. Ma ismét oly hírek érkeztek a török fővárosból, melyek Abdul-Hamidnak közeli lemondását jelentik. Az ok, melylyel a szultán lemondását indokolják, valszinűvé teszi, hogy Törökországban a közel jövőben szultánváltás lesz. Abdul-Hamid nem tud megbarátkozni az új helyzettel és népének tiszteletét sem bírja oly nagyságban, melyre a török szultán jogot tarthat. Mindezek a tények valszinűvé teszik, hogy Abdul-Hamid, — ki különben is beteges ember. — lemond trónjáról s helyét átengedi egy erőlyesebb kéznek, melyre Törökországnak most föltétlenül szükség van.

A szultán lemondásának újabb hírét a Vossische Zeitungnak jelentik Konstantinápolyból. E szerint minden hivatalos tagadás ellenére is szinte bizonyosnak látszik, hogy a szultán le fog mondani. Politikai okossága nem tud megküzdeni azzal a nagy bizalmatlansággal, amelylyel iránta az egész lakosság viselkedik. Különösen egyik leánya, akinek az alkotmány visszaállításában is szerepe volt, igyekszik őt a lemondásra rábírn. Holnap lesz a szultán trónralépésének évfordulója, de az ünnepi kivilágítás, amely ezen a napon általános szokott lenni, most nagyon szegényes lesz, améhez az is hozzájárul, hogy számos előkelő ember, aki azelőtt mindig a szultán környezetében volt, most külföldön, vagy börtönben van.

Az Ikdam foglalkozik ő felsége I. Ferenc József adományával, amelyet az égettek javára tett és azt mondja, hogy ő felsége nagylelkűsége és könyörületessége hirneves. Minden ottomán hálás lesz neki, aki ezáltal a szultán iránt érzett szeretetét bizonyította be. A többi lapok is meglepedéssel emlékeznek meg az adományról.

Míg más években a török lapok a szultán trónralépését hasábos hizelgő cikkekkel és költeményekkel ülték meg, a mai ünnepi cikkek sokkal rövidebbek, méltóságteljesek és tartózkodók. A szultánt, mint az alkotmány megalapítóját ünneplik és azt mondják, hogy a zsarnokság védői a nemzet és a szultán közze álltak.

A konstantinápolyi új-török bizottság a Milet című lapot és több más lapot a boszniai kérdést tárgyaló cikkek miatt rendutasította és a következő utasítás adta a sajtónak: Adja meg az illő tiszteletet a szultánnak; ne fejtessze a miniszterek multját; tartózkodjék alaptalan személyes támadástól; ne intézzen támadást vallások ellen; igyekezzék a görögöket és örményeket kibékíteni; tartózkodjék oly cikkek közzétételétől, amelyek a hatalmakat sértenék és nyílt kérdésekről, aminő a krétai, boszniai, egyiptomi, tuniszi és algir-kérdés, ne írjon semmit sem. A török újságírók egyesületének mai ülésén a Milet és más több lapot dezavualták.

Szaid basa tábornok kinevezése a meggyilkolt Semzi basa helyébe a mitroviczai 18. Nizam-divízió parancsnokává az ifju-török komité világos kívánságára történt, miután a komité nem bízta a környékbeli területek magartartásában és ezért erre a fontos állásra kiválóan rátermett s erőlyes parancsnokot tartott szükségesnek. Szaid basa, aki 1903. márczius havában mint ezredes a Scerbina orosz konzul meggyilkolása alkalmából Mitrovicza ellen intézett albán támadást visszaverte, ezóta északi Albániában kiméletlenül erőlyes ember hírében áll.

Egybehangzó jelentések szerint a reformcsendőség tisztjeire vonatkozó intézkedés Üszkűbben is jó hatást tett, ami egyes tiszték elutazásánál rokonszenves tüntetésekben jutott kifejezésre. A szalonikii Orient vasutvonalon tovább folyik a sztrájkmozgalom. A fékezők és pályamunkások beszüntették a munkát. A Demirkapu—Mitrovica és az Üszkűb—Zibevse vasutvonalak örök nélkül maradtak. A mozgalom áttért a monasztiri vonalra is. A személyforgalom megnehezült. A teherforgalmat beszüntették. Miután a közvélemény, az ifjutörök-bizottság és a hatóságok is a sztrájkolókkal rokonszenveznek,

az Orient vasut kénytelen lesz a sztrájkolók követéseit részben kielégíteni.

Konzuli jelentések szerint Kis-Ázsiában az ifju-török bizottság és a lakosság mindig újabb hivatalnokokat bocsát el és miután ezeket nem lehet mindig megfelelően helyettesíteni, funkcióikat mohamedánokból és keresztényekből képezett bizottságok végzik. Remélik, hogy az itteni ifju-török bizottságban felmerült véleménykülönbségek Sabah Edin herceg megérkezése és a vele leendő megegyezés után elfognak oszolni. Sabah Edin herceg, aki különösen a görögöknél és örményeknél párisi működése miatt nagy tekintélynek örvend, bizonyára helyre fogja állítani a komité tekintélyét.

Konstantinápolyból jelentik, hogy az utolsó számúzések alkalmával három hónap előtt negyven tisztelet és hadiskolai növendéket is szállítottak a többi számúzettel együtt a tripolisí Sessanba. Forradalmi agitációval és lázítással voltak vádolva valamennyien. A számúzettek családjai az amnesztia óta hiába várják vissza őket, noha a politikai számkivetettek legnagyobb része már visszatért. Katonatiszti körökben már akkor rebesgették, hogy ezeknek a szerencsétleneknek legnagyobb részét Ismail pasa, a katonai kémkedő osztály főnöke a hajóról a tengerbe dobatta, akiket pedig nem fullasztottak utközben a tengerbe, azok a sessaní sívatagban éhen veszték. A kormány most vizsgálatot indított.

Újabb jelentések szerint illetékes helyen megerősítik a szultán lemondási szándékáról elterjedt híreket, de megjegyzik annak kapcsán, hogy eddigél a szultán semmi olyan nyilatkozatot nem tett, amiből következtethetni lehetne arra, hogy le akar köszönni a trónról.

A szultán trónralépésének évfordulója alkalmából a párisi török nagykövetségen ma fogadás volt. Salih bey, a Turquie Nouvelle kiadója beszédet mondott, melyben megemlékezett julius 241-nek dicsőségteljes jelentőségéről, amely napon a szultán megszüntette a török birodalomban az összes különbségeket, amelyek a lakosság között fennálltak, majd pedig kifejezte polgártársai azon óhaját, hogy reményeik fokozatosan, óvatosan és bölcsen a haza méltóságának sérelme nélkül valóra válnak. Muheddin, a török nagykövetség első titkára válaszában kijelentette, hogy az alkotmány helyreállítása biztosítja Törökországban a szerzett szabadságok sérthetlenségét.

KÜLFÖLD.

Vilmos császár beszéde. A párisi Petit Parisian azt írja, hogy a német császár strassburgi beszédében nincs semmiféle fenyegetés. Hozzászoktunk ahhoz, ugymond, hogy a hatalmas német birodalom magartartását döntőnek tekintjük béke és háboru kérdésében. Annál jobban esik a német császár legújabb biztosítása a béke szilárd alapjairól, valamint az a mód, ahogyan ezt a biztosítást megokolta. Különösen hálát érdemel a császár e nyilatkozatáért, amelyet a nemzetközi politika kritikusa pillanatában tett.

Marokkó. A Daily Mailnek jelentik Kazablankából, hogy azok az európaiak, akik Abdul Aziz szultánt Marakesbe elkísérték, Mulej Hafid híveinek kezébe estek. Az európaiak, akikről még ruhájukat is elvették, meztelenül menekültek a francia táborba. A Nordd. Allg. Ztg. tudvalevőleg hamisnak mondta azt a híresztelést, hogy a német császár Mulej Hafidhoz küldött táviratában személyesen beleszólt a marokkói trónbetöltés kérdésébe. Francia lapok ebből azt a következtetést akarják vonni, mintha Németország csak kevés érdeklődéssel viseltetnék e kérdés iránt. Ez azonban oly föltetés, amely minden jogosultság híján van.

Dr. Wassel, fezi német konzul visszaindult álmáshelyére, minthogy a folyó ügyek és számos fontos panasz a kereskedők állandó panaszkodása ellenére még mindig elintézetlen. Németország ebben Franciaország példáját követi, amely a hasonló ügyeket egy algéri származású konzuli hivatalnokával látatja el, aki sürün fordul meg Mulej Hafidnál. A legyőzött Abdul Aziz szultán kihallgatáson

fogadta a „Matin” egyik munkatársát. A szultán igen előzékeny és kedves embernek mutatkozott és vereségének okairól következőképen nyilatkozott:

— Az egész uton elém jöttek a törzsek és barátságosan üdvözöltek. Csak boldogult atyám, Muley Hasszan idejében láttam a népet hasonló örömmámorban. Egyedül a Sektani és Barrazani törzsek nem foglaltak mellettem állást, mert ezeket tesvérem emberei megvesztegették. Parancsomra a Schauja-törzs ezeket megtámadta. A győzelem már a miénk volt és már azt hittem, hogy a hűtlen törzsek megadják magukat, amikor ugyanez a Schauja-törzs előttem ismeretlen okból hirtelen átpártolt az ellenséghez. Felszedték valamennyi sátrukat, úgy, hogy az ellenség minden oldalról behatolhatott táborunkba. Kénytelenek voltunk menekülni. Azóta a Sragna-, Tadla- és Beni Meskine-törzsek Hafid egyik vezérért, Glanit megverték. Leveleikben ismételtlen hűséget fogadnak és visszatérésemet várják. Most Mtugitól várak értesítéseket, aki Marakesbe ment, hogy számomra új meghallást szervezzen. Ez sok időt fog igényelni, mert én csak egészen megbízható embereket akarok magam körül látni, akik bárhová követnek. Nem szenvedtem vereséget, hanem rut árulás áldozata lettem. Aki fel tudja használni a múlt tapasztalatait, az annál erősebb lesz a jövőben.

A Nordd. Allg. Ztg. szerint a német kormány képviselői után közölte az algeszirászi szignatárius hatalmakkal, hogy a marokkói új helyzetre való tekintettel szükségesnek véli rámutatni arra, hogy Muley Hafid mielőbbi elismerése a marokkói viszonyok konszolidálásának érdekét szolgálja.

Vilmos császár és Edvárd király. Egy berlini délbán megjelenő lap tudni véli, hogy Cronbergben Edvárd királynak Vilmos császárnál teendő látogatása dolgában nem jött létre teljes megegyezés. A kérdéses lap azt állítja, hogy az angol király a jövő tavasszal bizonyára találkozni fog a német császárral, de míg Edvárd király valamely kikötővárosban akarja meglátogatni a császárt, Vilmos császár azt kívánja, hogy Edvárd király Berlinbe jöjjön.

Ez a hír — mint illetékes helyről jelentik — teljesen alaptalan. Cronbergben megállapodás történt, hogy Edvárd király Berlinben fogja meglátogatni a császárt és ezen a terven semmi változás nem esett. Az egész hír erősen tendenciózus és kiszínezett mese.

A perzsa válság. A Baksa-kertben tegnap nagy vallási ünnepség volt, amelyen a sahi is részt vett. A csapatok elvonultak előtte s az ágyuk üdvözlő lövéseket tettek. A sahnak az a szándéka, hogy a Baksa-kertben palotát, miniszteri épületeket, kaszárnyákat és erődítéseket fog építtetni. A sahi nem szándékozik Teheránba visszatérni.

Ellenőrizhetetlen alakban ugyan, de határozott formában híre jár, hogy egy 25 hajóból álló angol flotta érkezett ötezer emberrel a perzsa öbölbe, hogy az esetben, ha a parlamenti választásoknál zavarások történnek ki, Busaerszt megszállja. A választásokat már a jövő héten tartják meg.

Német-svéd szövetség. A „Riecs” azt a feltűnést keltő hírt közli Stockholmból, hogy Németország és Svédország Vilmos császár legutóbbi stockholmi látogatása alkalmával egyezményt kötött, mely szerint mindkét állam kötelezte magát, hogy háború esetén szárazon és tengeren egyaránt támogatják egymást.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Liptómege köztörvényhatósága tegnap rendkívüli közgyűlést tartott Palugyay főispán elnöklésével, amelynek egyedüli tárgya néhai Palugyay Gyula alispán arcképeinek ünnepes leleplezése volt. Bobravniczky Márton meleg szavakkal emlékezett meg a volt alispán hazafias működéséről és azokról az érdemeiről, amelyeket a megye érdekében hivataloskodása ideje alatt szerzett. A beszéd elhangzása után a köztörvényhatósági bizottsági tagok testületileg vonultak ki a temetőbe és megkoszorúzták a volt alispán sírját.

Szabolcsmege törvényhatósága rendkívüli közgyűlésén azt az emlékiratot tárgyalta, melyben Szabolcs vármegye területének az általános választól jogra vonatkozó törvény kapcsán eszközözendő kikerekítését kérelmezi, illetve a Hajdu vármegyéhez tartozó Hajdunánás r. t. város, Hajdudorog,

Hajduhadház és Téglás községeknek Szabolcs vármegyéhez leendő csatolására a belügyminisztert felkéri. A feliratot szeptember 2-án, szerdán a jelenleg Tiszadobon tartózkodó gróf Andrássy Gyula belügyminiszternek gróf Vay Gábor főispán vezetésével 80 tagú küldöttség fogja átnyújtani.

Hjah, a hárem!

A sztambuli sürgönyök azt mondják, hogy a szultán le akar mondani. Nyugati ember nem tudja hirtelenében e szándék okát eltalálni. Igaz, hogy az autokrata uralkodók nem tudnak egykettőre beleszokni az alkotmányosság szűk nadrágjába; de az is igaz, hogy a legkényuribb fejedelmekből válogattak a legalkotmánytisztelőbb fejedelmek — mert mihamar észrevették, hogy az alkotmányos élet csak annyiban különbözik a másfajta élettől, hogy minden bajért nem az uralkodó főnkölt fejt, hanem a felelős minisztereket verik be.

Ez olyan utszéli kavics, hogy alkalmasint Abdul Hamid is beleütötte már a hosszú orrát. Hogy mégis nyugalomba akar vonulni, annak igazi napkeleti oka van.

Emlékezhettek rá, hogy az ujtörökök mindelekezől alkotmányosságot követeltek. Hü janicsárjainak haragos arculata rábirta, hogy megadja az alkotmányosságot. Mikor ez megvolt, régi, kedves embereinek elkergetését követelték tőle. Ebbe is belenyugodott a szultán. Hogy ez milyen áldozat volt az ő részéről, csak az tudja elképzelni, aki tudja, milyen nehéz megválni egy öregbéréstől, vagy szakácsnétól, ha már sokáig forgolódott házukban; hát még egy hadügyminisztertől, ki azt mondja rólunk, hogy mi vagyunk Nubia párdúcza, vagy egy külügyminisztertől, aki sohasem mulasztja el Bismarckot kontárnak bélyegezni, valahányszor egy aktát írunk alá.

Aztán azt kívánták tőle, hogy az ország pénzüből ne kénye-kedve szerint meregessen, hanem tartsa magát a civillista korlátai között. Erre is áment mondott. Akkor azt követelték, hogy összeharagsolt rengeteg birtokait adja vissza az államnak, mert az tulajdonképpen az államé. A szultán ennél a pontnál összehuzta szemöldökét. Anderi-ben-Hasszan nevi eunuchia azt mondotta egy angol újságírónak, hogy ezen a napon a szultán nem nyult ebédutáni kedves csemegéjéhez. (Tudni kell, jegyezte meg az angol újságíró zárójel között, hogy a szultánnak minden nap bemutatnak egy georgiai vagy tatár szüzet.) Másnap mégis lemondott birtokairól, mert tetőtől-talpig alkotmányos uralkodó akart lenni.

Méltán hihette a hetven felé járó fejedelem, hogy több kérelemmel nem fogják zaklatni. Az erőre kapott ifjutörökök azonban nem ösmerték többé határt. Komitéjük után parancsot küldtek a szultánnak, hogy oszlassa föl vagy tizezer asszonyt számláló háremét.

Hogy mi vezette az ifjutörököket e követelések előterjesztésében, titok. Csakugyan az ország zilált pénzügyi helyzete lebegett-e szemük előtt, mikor tizezer asszony szélnek eresztését követelték? vagy úgy gondolkodnak, hogy a szultán hetven éves, míg ők ifju-törökök s így...? A Törökországban mászkáló újságírók nem tudnak erről semmit sem. Csak annyi valószínű, hogy a szultán lemondásáról szóló hírek akkor kezdtek sürűbben röpdösni, mikor az ifjutörökök legelőször adtak ama vélekedésüknek kifejezést, hogy hetven éves embernek sok tizezer asszony. Nem lehetetlen tehát, hogy a szultánban ez érlelte meg a lemondás gondolatát. Ugy vélekedhetik, hogy jobb szimpla háremtu-

lajdonosnak lenni, mint czölibátusban élő szultánnak. (A török tíz-tizenöt asszonnyal való élel kemény penitenciának néz.)

De a legérdekesebb tudnivaló az lenne, hogyan gondolkodik az a tizezer asszony? Őket azonban, egyelőre, angol újságírók még nem interwievolták.

Minek Budapestnek telefon?

Budapest, szeptember 1.

Valamikor régen, azokban a parichális táblabírói időkben, amelyeket mostanában nagyon szeretünk lenézni az ázsiai időknek nevezgetni, az volt a szokás ebben az országban, hogy ha panasz merült fel valamilyen közintézmény ellen, hát azt a panaszt arra hivatott pártatlan fórumok alaposan megvizsgálták, aztán akit ludasnak találtak benne, annak szépen utilaput kötöttek a talpai alá, hogy ne zülleszse tovább, amit gondjaira bíztak.

Hát ez kétségtelenül barbár, ázsiai rendszabály volt. Igaz, hogy rögtön segített, mint a székely asszony árkanyma a fogfájás ellen. Na de olyan is volt az, mint amaz, amely tüzes drótot kommandál a fájós fog odujába.

Ma már sokkal humánusabb, vagy ahogy mondani szeretik, európaibb a szokás. Mi például innen-onnan két esztendeje írjuk, panaszzoljuk, hogy a budapesti telefonhálózat züllik, ma holnap teljesen használhatatlan állapotban lesz. Nem vádoltunk senkit, személyek ellen csak elvéve végszükségből, ha kiszálltunk, konkrét esetekre hivatkoztunk, szavahihető tanukkal bizonyítottuk, hogy néha éjszakákon át ki voltunk kapcsolva a forgalomból. Azt hisszük, ahhoz nem kell bővebb magyarázat, hogy mit jelent az, ha egy budapesti napilap szerkesztősége akár csak egy órára is elszigetelődik a világtól.

Felzólalásunkat természetesen meg kellett hallani. Meg is hallották; és másnap a legszemélyesebb alteregőjét is elküldte hozzánk a telefon igazgatója, aki aztán elmagyarázta, hogy új váltórendszert kapcsolnak be a központba, most folynak a szerelési munkák, innen a zavar. Arra kértek, hogy legyünk türelmesek, mihelyt rendben lesz minden, úgy fog dolgozni a központ, hogy a szívünk is repes majd belé.

Hát türellemmel voltunk. Az új váltórendszer elkészült, üzembe is vették és a szívünk is repesett attól a gyönyörűségtől, amit a telefon minden éjszaka megszerzett nekünk, kiválóan tökéletessé vált megbízhatatlanságával.

És ma már általános a panasz, hogy a budapesti telefon mindenre jó, csak éppen telefonálásra nem. Nincs előfizetője ennek a szerencsétlen intézménynek, aki idegrohamokat ne kapott volna még a készülék előtt. Egyenesen fölháborító az a közöny és az a modortalan durvaság, amivel a telefonközpont működik. Orvoslást kapni azonban nem lehet.

Mi magunk is megpróbáltunk minden lehetőséget és minden eszközt, hogy ezt a hallatlan állapotot megszüntessük. Egyenesen rámutattunk arra, hogy az intézmény vezetője képtelen a vezetésre. De mény igazgató hozzá nem értő, avatatlan ember. Vizsgálatot azonban, igazi, komoly vizsgálatot nem tudtunk elérni. Konkrét esetekkel bizonyítottuk és bizonyítottuk minden nap igen sokan, hogy az egész intézmény a zülles útján van. A panaszokat azonban rábizzák egy postatitkár, aki aztán természetesen illő devócióval jár el az ügyekben, amelyek tulajdonképpen De mény igazgató ur ügyei, amelyek az ő alkalmatlan és hozzá nem értő voltát bizonyítják. A telefon vezetése tehát kilátástalanul megmarad a De mény igazgató kezében, akinek nagy erénye, hogy nem csak saját magával szemben elnéző, de alkalmazottaival szemben is. Nincs olyan teremtett lélek, akinek De mény igazgató a telefonos-kisasszonyaival szemben igazat adna.

Ezek után igazán fölmerül a kérdés, hogy minek Budapestnek a telefon?

EGYHÁZAK.

— (A tiszántúli püspökválasztás.) Tudvalevően a tiszántúli református püspöki szék betöltésére rendezett választás nem vezetett eredményre, mert abszolút többséget egyik jelölt sem kapott. Az egyházkerület újabb választást rendelt el, amelynek napjára szeptember 21-ét tűzte ki. A szavazás Dicsőfi és Erőss Lajos között fog dönteni. Dicsőfi az előbbi választáson 191 egyház részéről 231, Erőss Lajos 222 egyház részéről 227 szavazatot kapott.

— (Katolikus nagygyűlés a fővárosban.) A Magyarországi Katolikus Egyesületek Országos Szövetsége (Országos Katolikus Szövetség) szeptember 13., 14. és 15. napjain Budapesten a városligeti Iparcsarnokban rendezte a VIII-dik katolikus nagygyűlését.

A nagygyűlés végleg megállapított tárgysorozata a következő: Szeptember 13-án, vasárnap délután 3 órakor a városligeti Iparcsarnokban: Megnyitó ülés. 1. Megnyitó beszéd. 2. A nagygyűlés elnökségének megválasztása. 3. A szakosztályok megalakítása. 4. Üdvözlések. Közvetlenül utána: X. Pius pápa 50 éves jubileumának ünnepe. Átvonulás az Andrásy-uton a Szent István-bazilikához. Eucharisztikus körmenet. Este a keresztényszociálisták ülése. — Szeptember 14-én, hétfőn fél 9 órakor Veni Sancte és Eucharisztikus kongresszus az Iparcsarnokban, utána Népszövetségi közgyűlés ugyanott. Hétfőn reggeli 9 órától esteli 5 óráig üléseznek a hitbuzgalmi, karitatív, közművelődési és szociális szakosztályok. Ugyancsak ebben az időben üléseznek az Aquinói Szent Tamás, Regiszi Szent Ferencz társulatok; az Országos Pázmány-Egyesület, Tanügyi Tanács, Szent Imre-Kör, Iskolaegyesület, Legényegyletek Központja, Hittanár- és Hitoktatók Egyesülete stb. Este öt órakor első nyilvános ülés az Iparcsarnokban. Este 8 órakor a Műcsarnok kupolatermében egyházzenei estély (az egyház művészeti kiállítás alatt). Szeptember 15-én, kedden délelőtt 10 órakor II. nyilvános ülés. Déliben a nagygyűlés lakomája. Délután 4 órakor zárt ülés az Iparcsarnokban, ugyanott este öt órakor a III. nyilvános (záró) ülés. A nagygyűlésre vonatkozó minden felvilágosításért az Országos Katolikus Szövetséghez kell fordulni (Budapest, IV., Ferenczyek-tere 7. szám.).

— (Országos Evangélikus Szövetség.) Gróf Degefeld József, az Országos Evangélikus Szövetség előkészítő bizottságának elnöke felhívást intéz a protestáns állampolgárokhoz, hogy akik az általános felvilágosodás, nemzeti szabadelvű haladás, a lelkiismereti szabadság és a felekezetek közötti teljes egyenlőség ügyét szolgálják és előmozdítani kívánják, szeptember 30-án délelőtt 9 órakor Budapesten, később közzeendő helyiségben jelenjenek meg. Ugyanilyen felhívást intézett a vallás-felekezetre való tekintet nélkül az összes egyesületekhez. Szeptember 30-án ugyanis az előbb említett célokat szolgáló „Országos Evangélikus Szövetség” alapszabályait akarják megállapítani és a Szövetséget ideiglenesen megalapítani. Azok, akik részt akarnak venni, szándékukat szeptember 10-éig jelentsék gróf Degefeld Józsefnél, az előkészítő bizottság elnökénél (Debreczen), egyben írják meg, vajjon vasuti kedvezményes jegyre tartanak-e igényt.

TÁVIRATOK.

A csári család utja.

Pétervár, szeptember 1. (Saját tudósítónktól.) Ma indult el a csári pár és utazása hat hétre van tervezve. Temérdek révkalauz ment előre, hogy a víz-állást vizsgálja, nehogy hasonló baleset érje a csári jachtot, mint tavaly. Illetékes részről közlik, hogy a császár az idén nem utazik külföldi udvarok meglátogatására, de jövő tavaszra több fejedelmi udvar meglátogatása van tervbe véve.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	aug. 31.	szept. 1.	
Buza	locobuza	102 ¹ / ₃	103
	szeptemberre	102 ² / ₃	104
	decemberre	103 ¹ / ₃	104
Tengeri	szeptemberre	89 ¹ / ₃	89 ¹ / ₃
	decemberre	78 ¹ / ₃	78 ¹ / ₃

Csikagó.

Buza	szeptemberre	95 ¹ / ₄	99 ³ / ₄
	decemberre	95 ¹ / ₄	96 ¹ / ₈
Tengeri	szeptemberre	77 ⁷ / ₈	64 ⁵ / ₈

New-York, szept. 1. Gyapot New-Yorkban helyben — (9.50 tegnap), gyapot szeptemberre — (8.43), gyapot novemberre — (8.47), gyapot New-Orleansban helyb. — (10.25), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90) petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, szeptember 1. (Zárlat.) Zsir szeptem. 9.47 (tegn. 9.47), zsír októberre 9.52 (tegnap 9.55), szalonna short clear, 9.24 (tegnap 9.12), sertésus októberre 14.70 (tegnap 14.87)

Az olvasóhoz.

Szeptember elsejével új előfizetést nyitunk az „Egyetértés”-re, a legrégibb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddig nagy multjához, amely a magyar olvasókörzönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesítése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelvelnek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	: : 2 kor. 40 fill.
Negyedévre	: : 7 kor. — fill.
Félévre	: : 14 kor. — fill.
Egész évre	: : 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tiszteelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

UJDONSÁGOK.

Világító torony.

Dörögve örvénylő tenger-középen.
ahol fehér tajtékot tőr a hab.
meredek szirt fokán áll bösz kevélyen
a torony, mint egy büszke, néma rab.

Mig lent sziklához lánczolja a lába.
ottfönt kigyúl, mint óriási szem:
piros csóvákat lők a vak homályba,
ködön áttör s elsiklik a vízen

Kigyúl, mikor legnagyobb a setét
s bent éjféli vagy csak halvány mécses ég,
fényét pazarlón szórva, százza tépi.

Szeme világít, jelzi: hol az út:
sok apró bárka biztos révbé jut
s ő tengerzajlás közt lobogva ég ki.

Haraszthy Lajos.

NAPIREND. Naptár. Szerda, szeptember 2. — Róm. kat.: Jusztusz pk. hv. — Prot.: Jenő — Görög-orosz: aug. 20. Sámuel pk. — Zsidó: Elul 6. — A nap kél reggel 5 óra 20 perczkor, nyugszik este 6 óra 33 perczkor. — A hold kél d. e. 12 óra 50 perczkor, nyugszik este 9 óra 29 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Állandó nyári kiállítás nyitva a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 87. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás zárva a Nemzeti Szalonban. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigó-téri szalonja nyitva. Belépő-díj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum nyitva. — A Fővárosi Múzeum nyitva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti fasor 10.) zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — Az orsz. levéltár oklevélkiállítása zárva. — A nyilvános könyvtárak zárva. — A múzeumok, képtárak, kiállítások és nyilvános könyvtárak rendszerint délelőtt 9 órától vannak nyitva.

— A nagybeteg román király. A beteg román király állapotáról is sietnek félhivatalosan megnyugtató híreket közreadni. A román belügyminisztérium a következő kommunikét küldte a lapokhoz: A király egészségi állapotáról a legutóbbi napokban terjesztett riasztó hírek teljesen alaptalanok. Norden tanár meghívása Szinájába kizárólag a király közvetlen környezetének eszméje volt, a mennyiben a király, akinek betegsége egyáltalában nem komolyabb, mint máskor, nem szándékozott meghívni a kiváló bécsi tanárt. Ezt bizonyítja az is, hogy a király majdnem minden nap sétát tesz a kastély parkjában. Szinaja látogatói ő felségét pénteken Norden tanár kíséretében és szombaton a koronauradalmak igazgatójának társaságában látták sétálni.

— Vilmos császár katonai szemléje. Vilmos császár ma délelőtt a tempelhofi mezőn nagy szemlét tartott az egész gárdahadtest felett. Az idő hűvös volt és borult. Megjelentek a császárné, a görög trónörökös és Viktória Lujza hercegnő, Eitel Prigyes trónörökös, György görög herceg, Kuni japán herceg, Fürstenberg herceg és a braziliai vendégek. A szemlén részt vett továbbá Schönberger báró ezredes, a 7. császári és kir. huszárezred parancsnoka, a melynek tulajdonosa Vilmos császár.

Vilmos császár a mai diszszemléje alkalmából fogadta a braziliai katonatiszteket. Este a császár Von Pilgrin-Baltazzi cettinjei német követet fogadta kihallgatáson. A fehér-teremben tartott diszszemlén a császáron és neijén kívül résztvett a trónörökös pár, a görög trónörökös, György görög herceg, Kunilosi japán herceg, Raumgabe görög követ, Da Von Seka braziliai hadügyminiszter, Von Pilgrin-Baltazzi cettinjei német követ, báró Schönberger osztrák-magyar ezredes, valamint számos más katonatiszt.

— **Kossuth Ferencz beteg.** Mint sajnálattal értesülünk, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, aki a múlt héten, csütörtökön este érkezett meg Pöstyénből, ismét rosszul van. A nyári üdülés és a kúra nem hozta meg a teljes gyógyulást. Pénteken a minisztert ismét meglepte a csusz és kínos fájdalom gyötörte. A betegséghez némi komplikáció is járult, de korántsem olyan súlyos természetű, hogy a beteg állapotát emiatt aggasztónak lehetne mondani. A miniszter oly rosszul érzi magát megérkezése óta, hogy alig tudott még kis időre is fölkelni. Ma délelőtt is ágyban fogadta a győri függelenségi párt küldötteit. A komplikáció a bal térd tájékán egy daganat, amely meglehetősen fájdalmas. Amíg ez a daganat le nem lohad, a beteg nem kelhet föl ágyából. Házi orvosa, Müller Kálmán professzor, aki ma délelőtt is meglátogatta a beteget, reméli, hogy ha a beállott komplikáció elmúlik, rövid idő múlva bekövetkezik a gyógyulás, de a betegnek föltétlenül nyugalomra és pihenésre van szüksége. Eddig még nem igen mutatkozik a javulás jele. A miniszter nagy türelemmel és energiával viseli baját s ha csak teheti, foglalkozik a minisztérium ügyeivel. Kossuth Ferencz állapotáról táviratilag értesítették Szterényi József államtitkárt, aki most szabadságon van. A miniszter állapotáról egy könyvatos utján a következő jelentést adták ki:

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában rosszabbodás a tegnapi és mai napon nem állott be. A csuzos roham után a fölszívódás folyamata még előreláthatólag nyolc—tiz napig eltart és ez alatt az idő alatt a miniszternek a legsürgősebb adminisztratív ügyek intézésén kívül teljes nyugalomra van szüksége.

— **Erzsébet királyné halálának évfordulója.** Erzsébet királyné halálának évforduló napját, szeptember 10-ét, az idén is méltó kegyelettel ülik meg a fővárosban. Ezen a napon reggel 9 órakor gyászmise lesz a királyi palota Szent István-templomában. Délelőtt tíz órakor nagy gyászistentisztelet lesz az üllői-uti Erzsébet királyné örökimádás-templomban. A hivatalos föstentisztelet pénteken, szeptember 11-én, délelőtt 10 órakor lesz a budavári koronázó Mátyás-templomban. Erre a gyászistentiszteletre hivatalosak a kormány tagjai, a főrendek, a képviselők, a polgári és katonai hatóságok fejei, valamint a Budapesten székelő idegen államok képviselői.

— **A német trónörökös-pár automobilszerencsétlensége.** Berlinből jelentik, hogy a német trónörökös-párt tegnap egy kisebb fajta automobil-baleset érte. A trónörökös és neje ugyanis tegnap délután automobil-kirándulást tettek. Hazatéréskor az országuton egy kocsival szembekerültek és hogy egymást kikerülhessék, az automobilt szorosan az út mellett húzódoó vasuti sínre fel kellett hajtani. Így történt, hogy az automobil első kereke árokba jutott és a kocsi felborult. Ugy a trónörökös, mint neje kiestek a kocsiból, de bajuk nem történt.

— **Új közegészségügyi főfelügyelő.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, dr. Frank Ödön közegészségügyi felügyelőt közegészségügyi főfelügyelővé nevezte ki.

— **László főherceg emlékezete.** Szeptember 5-én lesz tizenharmadik fordulójára annak, hogy a szerencsétlenül járt László főherceg Budapesten meghalt. Az évforduló napján reggel 8 órakor a királyi palota Szent István-templomában Kanter Károly udvari apátlébbános gyászistentiszteletet tart, melyen az udvari személyzet is megjelenik.

— **Kinevezések.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király dr. Sigmund Eleket, a magyaróvári növénytanai kísérleti állomás vegyészét, budapesti tudományegyetemi magántanárt, a József-műegyetemen a mezőgazdasági kémiai technológiai tanszék nyilvános rendkívüli tanárává nevezte ki.

— **A belügyminiszter — és a hadgyakorlatok.** Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter leiratot intézett azokhoz a dunántúli vármegyékhez, amelyek az idej királyhadgyakorlatok színhelyei lesznek. A leiratban a belügyminiszter figyelmezteti a hatóságokat, hogy a katonai gyakorlatok alkalmából tegyék meg a szükséges egészségügyi óvintézkedéseket és pedig jelöljék meg azon kutakat, amelyeknek vize iható, továbbá az egyes községekben esetleg fellépő fertőző betegségeket necsak a hatósági, hanem a katonai orvosoknak is bejelentés-

— **Gróf Apponyi Albert Szegeden.** Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter az őszszel meglátogatja Szegedet. Itt tartja meg ugyanis október 17., 18. és 19-én évi nagygyűlését a Magyar Földrajzi Társaság s Apponyi megígérte, hogy a Társaság nagygyűlésén részt vesz. A hatóság a miniszter szegedi időzésére két ünnepséget tervez. Jelenlétében akarják megnyitni az állami szemkórházat, amely a Tisza partján épült és ugyanekkor avatják föl a köröltési emléket azon a ponton, ahol a nagy árvíz 1879, márczius 11-én betört a városba.

— **Elmozdított nagyhercegek.** Pétervárról jelentik: Mihailovics Szergiusz nagyherceget, a tüzérség főfelügyelőjét legközelebb felmentik állásából és a tüzérségi főfelügyelői állást jelenlegi formájában megszüntetik. Ez rövid idő óta már a második nagyherceg, kit felelősségteljes állásától megfosztanak. Nemrég ugyanis Nikolajevics Miklós nagyherceg volt kénytelen megválni főparancsnoki állásától.

— **Darányi földmivelésügyi miniszter Rimaszombathban.** Rimaszombathból jelentik, hogy Darányi földmivelésügyi miniszter Pirkner János m. tanácsos, orsz. állattenyésztési főfelügyelő és Koos titkár kíséretében vasárnap Rimaszombathba érkezett. A reggeli vonattal érkezett minisztert Fáy főispán, Bernát István, a kerület orsz. képviselője és dr. Kovács polgármester fogadták. A miniszter elsősorban a Tompa Mihály szobrát tekintette meg, majd hosszú kocsisor kíséretében a rimaszombati földmivésiskola látogatására indult. Itt Fekete Pál igazgató mutatta be a szépen felszerelt intézetet, amelyet részletes szemle alá vett a miniszter s végül teljes elismerését fejezte ki a tapasztaltak felett. A miniszter délben értekezletet tartott a megyei és városi előkelőségekkel a mezőgazdaság fejlesztése érdekében. Szentiványi Árpád, Putnoky, Bernát István és Szontág képviselők és Hámos László felszólalása után kijelentette a miniszter, hogy az állattenyésztés, valamint a gyümölcsészet emelése érdekében beható intézkedéseket tervez, foglalkozik a vízvezeték kérdésével, amely kijelentései a miniszternek általános örömet keltenek. A kisgazdák nevében Oros János szólt, köszönetének adva kifejezést a gondoskodásért, melyben a miniszter kormányzat alatt a kisgazdákat állandóan részesíti. Afőispáni ebéd után a miniszter a városi és megyei előkelőségek társaságában a ménlepet, a konzervgyárat tekintette meg, később látogatásokat fogadott. A miniszter este az országgyűlési képviselők társaságában Dunaörsre utazott.

— **Tolsztoj betegsége.** A nagybeteg Tolsztoj Leó állapotáról, mint egy Moszkvából érkezett távirat közli, az orvosok az alábbi jelentést adták ki:

— Az erek gyuladása enged, a lábban a fájdalom kisebb, a szív tevékenysége javult, a tüdő állapota jobb, a beteg étvágya rossz, testének hőlérséklete rendes, az általános gyöngeség fokozódik.

A gróf érdeklődik a külvilág iránt. A Rijcsnek jelentik Jasna-Poljanából, hogy Tolsztoj gróf már most túl van a veszedelmén, de orvosainak kívánságára még senkit sem fogadhat. Pétervárról táviratozzák, hogy Tolsztoj állapotában némi javulás jelentkezik, azonban a visszértrombosis nem szűnt meg és így még mindig fennáll az a veszedelem, hogy hirtelen válságos fordulat támadhat, ha ugyanis a vércsomók elválhatnak és a tüdőbe vagy a szívkamrába jutnak.

— **Merénylet egy követ ellen.** Egy Bakuból érkezett távirati jelentés szerint Cavenit teheráni új hálás követ ellen átutazása közben rablótámadás történt. A rablók megölték szolgáját és a csekély értékű utazótáskájával megszöktek. A követ tovább utazott Perzsiába.

— **Egy iparvasut katasztrófája.** Megint vasuti szerencsétlenség hírére kell közölnünk. Kecskemét közelében, Örkény mellett az ott épülő tranzverzális vasuton történt a katasztrófa. A kövek hordására szolgáló iparvasut vágányai meglazultak, aminek következtében a mozdony kisiklott és lefordult a föllérsről. Nagy János mozdonyvezető és Komlósi József fűtő a kazánból kiömlő tüztől és a csőrepedések következtében kiömlő forró víztől súlyos égési sebeket szenvedtek. A sebesülteket a kecskeméti kórházba szállították ápolás végett.

— **Több millió hiány az udvartartásban.** Több bécsi lap azt írja, hogy az udvartartásban több millióra rugó hiányok nyomára jutottak. Hivatalosan ugyan megczáfolták ezt, de — mint Bécsből jelentik — az „Ostdeutsche Rundschau“ is föntartja azt a hírért, amelyet ujabban azzal egészít ki, hogy Liechtenstein herceg főudvarmester az udvartartás egyik magasrangú tisztviselőjét ennek lakásán fölkereste és a látogatás eredményeként az illető tisztviselő családjával együtt hirtelen elutazott, miután cselédségét előzőleg bizonytalan időre szabadságra bocsátotta. Az utazás célját még a beavatottak sem tudják. Ezzel szemben az „Extrablatt“-hoz érkezett jelentés szerint az illető tisztviselő vidéken lakó leánya látogatására ment és így éppenséggel nem képez titkot jelenlegi tartózkodási helye.

— **Hazafias román püspök.** A nagyszentmiklósi görög katolikusok új templomot építettek, amelynek felszentelési ünnepélyén részt vett dr. Hosszu Vazul lugosi püspök is. A püspök gróf Nákó Sándor fiumei kormányzó kastélyában szállt meg és itt fogadta a hatóságok és egyházak képviselőinek tiszteletét. A püspök az üdvözlő beszédre adott válaszában többek között ezeket mondotta: A magyar nemzet ezeréves fennállásának egyik legfontosabb talpkövének mindig egyes felekezetek arravalósága és hazafias érzelmei alkották. Imádságunkban tehát mindnyájan saját hitünk szerint az emberiség javáért, másrészt pedig szeretett hazánkért könyörgünk, mint honpolgárok pedig arra törekedünk, hogy magyar nemzeti szempontból minden tekintetben eleget tegyünk kötelességeinknek.

— **Az inzultált Nasztics.** Nasztics György, a „Finale“ című röpirat szerzője a múlt pénteken a Baron Gautsch Lloyd-gözösön Kattaróba érkezett. A kikötőben kebelbarátja, Gyurovics Fülöp várta, akit ott, mint montenegrói kémet ismernek. A kattarói közönség értesülvén a nevezetes vendég megérkezéséről, nagy tüntetést rendezett ellene. Amint Nasztics a hajóból kilépett, sokan szidalmazták és leköpték. Barátja bérkocsit akart fogadni, hogy Cettinjébe kísérje, azonban a bérkocsisok vonakodtak őt kocsijukra felvenni. Csak nehezen sikerült Naszticsnak a közönség hangos szitkozódása és gyalázó kitételei elől elmenekülni és utját Cettinjébe folytatni. Hogy most ott mit keres, az ez idő szerint még nagy politikai titok.

— **Széchenyi Lászlóné beteg.** Ungvárról írják, hogy a múlt hét pénteken gróf Széchenyi László automobilja megjelent az ottani megyei kórház előtt, hogy dr. Novák Endre igazgató-főorvost Felsőremetére vigye. Dr. Novák összeszedte a műszereit, táskába rakta és fölült az automobilra. Ez reggel nyolc óra tájban történt. Ungváron másról sem beszéltek egész délelőtt, mint a Széchenyi-pár autójáról és a főorvosnak elutazásáról. Lassanként azután kiszivárgott a hír, hogy Széchenyi grófné beteg s az orvos olyan műszereket vitt magával, amelyeket anyáknál szoktak alkalmazni. Amikor a főorvos visszajött, csakhamar kitudódott, hogy Széchenyi grófnének csakugyan gyermeke született, de időnek előtte. A kis magzat koraszülött volt, s természetesen holtan jött a világra. Széchenyi grófné állapota azonban nem súlyos és nemsokára elhagyhatja a betegágyat. Dr. Novák pénteken délben érkezett vissza a Széchenyi kastélyból, s azóta naponként bejön érte az automobil. Érdekes, hogy a grófné mellett férjén és a cselédségén kívül nincsen senki. Az esetről Széchenyinek Örmözön tartózkodó özvegy édesanyját táviratilag értesítették. Vanderbilt Kornélné asszonyhoz pedig kábeltelegramm ment Newyorkba.

— **Sven Hedinről.** Közép-Ázsiának ez idő szerint legnagyobb kutatójáról, Sven Hedinről a nyár elején az a hír érkezett Kelet-Indiából, hogy valahol Tibetben expedíciójával együtt elveszett. Nem sokkal később megczáfolták ezt a hírt, de bővebb tudósítás nem érkezett Sven Hedinről. Ma egy stockholmi távirat jelenti, hogy Sven Hedin szülei tegnap este az indiai alkirálytól Szimlából táviratot kaptak, amely közli, hogy Sven Hedin megerőltető, de eredményes utazás után jó egészségnek örvend és Szimlába szeptember elején fog megérkezni.

— **A Lasker—Tarrasch-mérkőzés.** A világbajnoki versenyben Lasker és Tarrasch között ma ment végbe az ötödik játszma. Lasker spanyol megnyitást választott és harmincznyolcz huzás után, remekül végrehajtott támadással megnyerte a partit. A verseny állása: Lasker 4, Tarrasch 1.

— **Dr. Goldstein Simon temetése.** Dr. Goldstein Simon köz- és váltóügyvédet, a fővárosi társadalom régi és nagybecsült tagját, dr. Béli Izor zenekritikus édesatyját ma délután három órakor temették a Pesti Hírlap házából. A temetésen megjelent a fővárosi társaság színe-java, a polgári társadalom színe-java és a művészvilág előkelősége. A gyászszertartást Lazarus budapesti főkantór vezegte nyolcztagu egyházi énekkarral. A magasan szárnyaló gyászbeszédet dr. Hevesi Simon rabbi mondotta, utána dr. Baracs Marczell búcsuztatta az elhunytat. A megboldogult hült tetemeit nagy gyászoló gyülekezet jelenlétében a kerepesi-úti izr. sírkertben helyezték örök nyugalomra.

— **Tolsztoj jubileuma.** A velogdai tankerület felügyelője körrendeletben megtiltotta a tanítóknak, hogy Tolsztoj jubileuma alkalmából iskolai ünnepeket rendezzenek. A moszkvai kormányzóság helyettes vezetője tudatta a lapok szerkesztőségeivel, hogy Tolsztoj jubileumán tilos ünnepi cikkeket közölniök. Charkow kormányzója megtiltotta a városi tanácsnak, hogy a közgyűlésen egyáltalán foglalkozzék a Tolsztoj-jubileummal s egyben betiltotta Tolsztoj világhírű darabjának, a Sötétség hatalmának előadását. Chersonban a hatóság annyira megcenzurázta a Tolsztoj-jubileum programját, hogy a rendező-bizottság tagjai lemondtak.

— **Floriche temetése.** A tragikus sorsot ért, hiánytalan életű magyar írónak, dr. Syposs Károlynak, a népszerű Floriche-nak hamvait ma tették sírba a farkasréti temetőben. Utolsó útjára hozzátartozóin kívül elkísérték barátai és pályatársai, kik könyező részvétellel álltak körül koporsóját. A temetés rendezését a Budapesti Újságírók Egyesülete vállalta magára. A végtisztességet a lipótzmezei elmeógyógyintézetben adták meg az elhunyt írónak, akit a református egyház lelkésze búcsuztatott el. A holttestet azután kivitték a farkasréti temetőbe, ahol örök pihenőre helyezték.

— **Wright repülőgépének balesete.** Wrightot, az aeroplan hírneves feltalálójának repülőgépét, így jelentik ezt egy Párisból érkezett távirati tudósítás, tegnap baleset érte utól. A mikor repülőgépét a csarnokból ki akarták vinni, a gép a drótfonatokba bonyolódott s kormányja nem engedelmeskedett. Wright mégis fölszállt, de már ötven másodperc múlva le kellett bocsátkoznia, ami azonban nagyon rosszul sikerült. A repülőgép oly erővel zuhant a földre, hogy jobb oldala eltört. Wright reméli, hogy a megrongált részeket még ma kijavíthatja.

— **Beiratkozás a Műegyetemen.** A budapesti József-műegyetemen ma megkezdődtek a beiratkozások, melyek szeptember 12-éig tartanak el. A rektor újra figyelmezteti a hallgatóságot arra, hogy a beiratkozásra kitűzött idő alatt iratkozzék be, mert az utólagos beiratkozásra csak betegséggel, vagy halaszthatatlan dolgokkal akadályozottaknak ad engedélyt. Akiket ilyen ok gátol, azoknak folyamodványban kell fordulni a rektor elé, aki esetről esetre október 14-éig engedélyt adhat a beiratkozásra. Ezen az időn túl maga a kultuszminiszter sem engedélyezhet a beiratásra új időpontot. A tényleges katonai szolgálatot teljesítő egyéves önkéntesek október 8-ikáig iratkozhatnak be. A tandíjmentességért szegénysorsú és jeles előmenetelű hallgatók folyamodhatnak, akik folyamodványaikat a beiratási idő alatt tartoznak beadni. A műegyetem éve nemsokára megkezdődik. A napokban tartja meg dr. Wartha Vincze udvari tanácsos, rektor elnöksége alatt a műegyetemi tanács első ülését.

— **A világ leggazdagabb özvegye.** Russel Sage, amerikai nábob hagyatékának nagyságára mutat, hogy bár a duszgazdag ember 1906-ban halt meg, vagyonának leltárával még csak most készültek el. Eszerint Russel Sage 320,775.000 frankot hagyott özvegyére, akit ezek után méltán illet meg a világ leggazdagabb özvegyének jelzője.

— **Orvosi körökből.** Dr. Rozgonyi Sándor fővárosi fogorvos nyaralásából visszaérkezett a fővárosba és praxisát ismét megkezdette.

— **Tűzkatasztrófa Pozsonyban.** A pozsonyi vasúti állomáson ma reggel hatalmas tűzvész pusztított, amelynek borzalmasságánál talán csak a kár nagyobb, amit a félelmetes lángok okoztak. A főpályaudvar teherleadási raktárában támadt a veszedelem nyolcz órakor. Itt állítólag egy kaucsukoldattal telt hordóból kifolyt az oltad és meggyuladt. Rémes gyorsasággal nyargalt tovább a tűz és negyedóra alatt úgy a leadás, mint a feladási raktárt elhamvasztotta. Mind a két raktár tele volt értékes árukkal, amelyeket Pozsonyba szállítottak, illetve onnét kellett volna expedálni. Pár perc alatt, ugyszólván, az egész város talpon volt. Mindenki a pusztulás színhelyére sietett. Kivonult a tűzoltóság, a rendőrség és a katonaság, de egyesült erővel se lehetett az iszonyu elemet megfékezni. A lángnyelvek átcsapkodtak a pályaudvaron veszteglő vagonokra és hiába volt minden igyekezet, tizenhárom vagon elégett. A tűz miatt a vonatok kisebb-nagyobb késést szenvedtek. A kár óriási, de eddig még nem lehetett pontosan megállapítani, mert nem tudják, mi vezetett oda a zsufolt raktárakban. Azt hiszik, 3 millió korona értékű áru hamvadt porrá. Az államvasutak kára épületekben és vagonokban több százezer korona. Megjelent az állomáson Broilly Tivadar polgármester s csaknem valamennyi polgári és katonai hatóság. A borzalmas katasztrófát egy Stefánkó József nevű raktári munkás okozta, aki a raktár mellett több kocsnál beszélgetett s a tilalom ellenére cigarettára gyújtott. A raktár oldala mellett több kaucsuk-oldattal és benzinnel telt hordó állott. Mikor a raktárfelügyelő kilépett a helyiségből, Stefánkó ijedten eldobta az égő cigarettát. Egyenesen a hordók közé hajította, amelyek közül többnek a dongája meg volt repedezve s ezen szivárgott ki a robbanó folyadék. A következő pillanatban óriási tüztenger áradt szét. A teli hordók lángot fogtak, amely több mint tíz méternyi magasságban csapott fel. Egy perc sem telt bele s a hatalmas raktár is tűzborult. Az irtózatoss erejű kaucsuktüz mindjobban továbbharapódzott s teljesen hozzáférhetetlen volt. Sőt valószínűs szerencse, hogy a lángtengert nem közelítették meg, mert irtózatoss robbanás rázkódtatta meg az egész pályaudvart. A raktárban lévő három hordó benzín és spiritusz fellobbant. A hatalmas dörj messze elhallatszott, az emberek riadt arczsal siettek a pályaudvar felé, ahol ekkorra már kínos pánik vett erőt a felszaporodott tömegen, mert mindenki attól tartott, hogy újabb robbanás még nagyobb pusztítást és veszedelmet idéz elő. Ekkor már lángban állt az egész pályaudvar, de a mentés és a tüzoltás munkája nagynehezen ment. A sűrű és nehéz füstből irtózatoss lángnyelvek csaptak az ég felé, amely félelmes látványt nyújtott. Talpon volt az egész tüzoltóság, amelyet Hendlein János főparancsnok vezetett. Kivonultak a dinamitgyári és a királyfalvi tüzoltók is, továbbá Soltész főhadnagy vezetésével a csendőrség és a garnizonban visszamaradt katonaság. A rodet Kucsera főkapitány tartotta fenn legényeivel. A kár megdöbbentően nagy. Minden elégett, ami tüzet foghat. A főpályaudvar rakáiraiban elhelyezett összes áruk elpusztultak. Eddigi számítások szerint a kár meghaladja a három millió koronát. A raktáron kívül több kocsiromány gyertya-, kofonium- és szappanárú veszett oda, azonkívül sok automobil, gazdasági gép és motor.

— **Kisiklott viczinális.** A gyöngyös—vámosgyörki viczinális vonalon tegnap könnyen végzettsé válható vonatkisziklás történt. Az este fél nyolcz órakor Gyöngyösre érkező vonat kocsijai közül eddig még ki nem derített okból hat teherkocsi fa-és porcellán-rakományal Vámosgyörk felé visszazaladt. A kocsi a lejtős uton a legnagyobb sebességgel rohanva, Gyöngyöshalász órháznál kisiklottak, az utszéli fákat kidöntve, a rakományal együtt szilánkokká zúzódtak. A forgalmat csakis átszállással tartják fenn. A vizsgálatot megindították. Emberéletben nem esett kár.

— **Házasságok.** Goldmann Bernát Magyarbodzáról eljegyezte özv. Weinstein Gizella leányt, Eszteriket Brassóban.

Németh Miklós Aladár rendőrtisztviselő eljegyezte Zecher Emiliát Budapesten.

— **Nászajándékok.** leggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műlőrás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A vonaton meggyilkolt ügyvéd.** A római és általában az olaszországi újságok megint sokat foglalkoznak azzal a gyilkossággal, amelynek a római-anconai vasútvonalon egy vasuti kocsiiban a r v e r d i ügyvéd titokzatos körülmények között esett áldozatul. A Fidenzi parasztcsalád újabb letartóztatása, amely első ízben azonnal a tett után tudva levőleg nem járt eredménnyel, most annak kiderítéséhez vezetett, hogy a gyilkosság után két egyén megjelent a Fidenzi-család házában, ott megmosakodott és azután megszökött. Ez egyének közül az egyiket Cekkaroninak hívják. Ezt régebben saját felesége mondta már a tettesnek, akkoriban azonban kielégítő bizonyítékok híján szabadlábra kellett bocsátani.

— **Viharok Angliában.** Tegnap és ma reggel egész Angliában hatalmas esőzés és vihar volt. Számos kisebb hajószerecséltenségről érkezett hír. Több táviróvonal megrongálódott. A Lamanche-csatornán közlekedő gőzök elhalasztották elindulásukat. A Queen nevű gőzös, amelyet Portsmouthban az éjjelre vártak, tizenkét órát késett, ami nagy nyugtalanságot keltett, úgy, hogy több gőzöst küldtek segélyére. Közben a pevezett gőzös mégis megérkezett és utasai baj nélkül partraszálltak.

— **Aki vezet prédikál és bort iszik.** Amerikában, mint tudjuk, szeri-száma sincs a sokféle vallási szektáknak. Nem tudjuk hát — chikágói forrásunk nem árulja el — melyik felekezethez tartozik az a lelkész, aki nemrégiben az ájtatos hallgatóság nagy tömege előtt prédikált az Unions-Missions Hallban. Ékesen beszélt. Ajkairól folyt a szó. Minden mondanása mélyen bevésődött a szívekbe. Különösen nagy hatást ért el, amikor hangját felemelve így intette híveit:

— Szálljatok magatokba, hogy megszabaduljatok bűneitek terhétől!

Ekkor váratlan dolog történt. Egy fiatal nő furakodott át a sokaságon és a szószékhez érve kis baptyut tett le, mondván:

— Nesze, ez itt a te bűnöd terhel!

A batvuból éles gyermekírárs hangzott és az asszony így folytatta:

— Vedd a gyermekedet és tartsd el... én nem tehetem!

A lelkész reszkető kézzel fogózott a szószék korlátjához és dadogva mondta:

— Ez a nő kísértésbe vitt. Elbuktam. De beláttam bűnös voltomat s megtaláltam az igaz keresztény élethez vivő utat.

A hallgatóság másképpen vélekedett s megbőrráncozva hagyta el az imaházat, hogy a lelkész tisztába jöhessen áldozatával és bűnének síró-rívó terhével.

— **Óriási zivatar.** Az orkánok óriási pusztításáról érkezik hír Svájcából. A vihar Tesszin kanton több helységében nagy kárt okozott. Lodrinóban egy házat a földomlás magával sodort és ez alkalommal három asszony meghalt. Állatokban és takarmányműben nagy a veszteség. Donglóban a Brenner folyó hullámait tönkretették a csokorládégyárat. A Belinzona-Nisox villamos vasútvonalon a forgalom több napon át kénytelen lesz szünetelni, most a sínek legnagyobb részét elpusztultak.

— **Tömeges husmérgezés.** Közöltük, hogy Berlinben a Virchow-féle kórházban husmérgezés következtében hatvan apácza megbetegedett. Berlinből ma azt jelentik nekünk, hogy tegnap óta szaporodott a husmérgezés következtében megbetegedett emberek száma. A betegek száma most nyolczvan s ezek közül harmincznak nagy láza van. Ratiborból jelentik, hogy ott is hat gyermek megbetegedett husmérgezés következtében; a betegek közül három man már meghaltak.

— **Az áruló anarkista.** Egy anarkista drámájáról hoztunk hírt egy kalkuttai távirat. Hónapokkal ezelőtt az indiai benszüllötték föllázadtak az angol uralom ellen s számos vonatot bombával támadtak meg, amely alkalommal sokan elpusztultak. Az angol hatóság sok gyanus embert elfogott, akik ellen azonban igen kevés volt a bizonyíték. Végre egy Norenda Nata Bassain nevű anarkista elárulta társait s a bűnösök mind vizsgálati fogságba kerültek. Norenda Nata Bassain anarkistát a vizsgálati fogház kórházában ma két vele együtt letartóztatott anarkista revolverlövéllyel megölte. A revolvereket két beteglátogató asszony csempészte a merénylő anarkisták kezébe.

— **Tűzvész Szerajevóban.** Szerajevóban ma tűzvész támadt, mely öt házat és számos melléképületet elpusztított. A tűzvésznek négy emberélet esett áldozatul. Több tüzoltó és rendőr a mentési munkálatok közben megsebesült. A tűzvész oka ismeretlen.

— Szerbek és mohamedánok harca. Az elmúlt pénteken Podlugari boszniai községben, amely mintegy harmincz kilométernyire fekszik Szerajevótól, szerbek és mohamedánok között véres összeütközés történt, amely alkalommal a nemzeti gyűlés valóságos orgiát ült. Egy kétszáz főnyi szerb tömeg késekkel és kövekkel megtámadott a pályaudvaron egy muzulmán nászmenetet s a békés, nyugodt muzulmánok nem tudtak védekezni a szerb túlerővel szemben. Két muzulmán haldoklik, sok más pedig többé-kevésbé megsérült. Az állomási épületet, ahová egyetlen muzulmán menekült, megtámadta a fékevesztett horda és kések lettek volna mindent lerombolni, csak hogy behatolhassanak. Az állomási hivatalnokok, valamint két beérkezett vonat személyzete kétségbeesetten várták a megszárulást, amikor egyszerre két csendőr ugrott le egy kocsirol és példátlan lélekjelenléttel, kezükben lövésre kész fegyverrel hatolt a késsel és kövekkel felfegyverkezett nép közé. A bátor csendőröknek igazán hősiességük sikerült megakadályozni a dühöngő szerbek további vérontását. Gyászos képet nyújtott az állomás a csata után. Ruhafoszványok, üvegszilánkok, vérfoltok voltak láthatók mindenütt és ököl-, sőt fejnagyságu kövek heverték szerteszét a peronon. Az állomási épület kapui, ablakdeszkái, lépcsői, falai és padlózata vérfoltokkal voltak tele s az egész oly kétségbeesetten szomorú képet nyújtott, mintha hetekig tartó hadjárat pusztított volna itt.

Szerajevóból jelentik: A szerbek és muzulmánok összeütközéséről szóló hír, amely úgy tiltette fel a dolgot, mint hogyha ez alkalommal valóságos vérfürdő keletkezett volna, a megindított vizsgálat folyamán oda zsugorodott össze, hogy augusztus 28-án, az ort. szerbek nagyasszony-napi ünnepén Podlugariban kölcsönös szidalmazásokból közönséges verekezés keletkezett itt szerb parasztok és egy kisebb számú mozlim lakodalmi társaság között, amely eseménynek egyáltalában nem voltak politikai vagy nemzetiségi rugói.

— IX. Pius pápa és a fátyolos hölgy. Rómában most egy külön bizottság foglalkozik IX. Pius pápa szenttéavatásának előkészítésével. Ebből az alkalomból a „Giornale d'Italia“ egy érdekes történetét mond el, mely IX. Pius csodával határos megmeneküléséről szól. 1864-ben játszik az izgalmas kaland, amikor a szentté avatandó pápa még gróf Mastais-erzetti nevet viselt és spoletói bíboros volt. Egy napon jelentették neki, hogy az előszobában egy fekete fátyolos hölgy van és kihallgatásra jelentkezett.

— Azonnal jövék! — felelte a bíboros, de előbb még a házi kápolnába ment imádkozni. A várakozó hölgy türelmetlenkedett és a titkár ismételtén sürgette a még mindig imádkozó főpapot, aki újra és újra csak azt felelte: Azonnal jövék! Amikor a titkár negyedszer is megjelent az imaszalmolyán térdeplő bíboros előtt, ez sápadtan s zavartan így szólt:

— En csak élőkkel beszélek, halottakkal nem! A titkár megdöbbenve vonult vissza, s a saját-ságos elutasítást közölni akarta a várakozó asszonynyal. Mekkora volt rémülete, a mikor az előszoba padlóján elterülve látta az asszonyt. Tüstént értesítették a rendőrséget, s konstatálták, hogy a rejtélyes nő egy törrel felfegyverkezett — férfi. Kétségkívül merényletet akart a bíboros ellen elkövetni, de a hosszantartó várakozás annyira felizgatta, hogy szívszélhűdés érte és meghalt.

— Visszanyert látóképesség. Clay William Edmund nottinghami zenész, huszonhat évi vaktság után, visszanyerte szemévilágát. A fiatal muzsikusz tizen-nyolcz hónapos korában, ötvar következtében, megvakult. Az orvosok hasztalan gyógyították. Nem sikerült. Nemrégiben egy manchesteri szemorvos kezdte kezelni, még pedig olyan meglepő sikerrel, hogy most már a környezetének körvonalaait meg tudja különböztetni és teljes felgyógyulása már csak rövid idő kérdése.

— Gyilkosság tévedésből. Török Gyula deznai föld-birtokos figyelmeztette Ross Nikoláj mezőort, hogy kukoriczaföldjén vaddisznók garázdálkodnak. Ross Nikoláj tegnap este a kukoriczásban csakugyan zörgést hallott és a zaj irányában lött. A golyó Vanes Pál földmivest találta, aki azonnal szörnyethalt. A vizsgálatot megindították.

— Főúri asszonyok a nők választójogáért. A választójogi reformjavaslat küszöbén érdekes szervezkedés hirt jut hozzánk. A magyar arisztokrácia számos nőtagja egyesületet akar létesíteni, hogy a tömörítéssel közelebb hozza a női választójog elérését. Ezek a hölgyek, akik a régen szervezett és a feministák egyesülete által vezetett választójogi mozgalommal nem értenek teljesen egyet, mert az a nők általános választójogát követeli, külön szervezkedést tartanak szükségesnek az általuk kívánt kevésbé radikális reform kivételére. Az új mozgalom élén arisztokráciánk legkiválóbb tagjai állanak.

— Herculánium feltárása. Ismeretes, hogy a Vezuv által az ókorban elpusztított Herculánium és Pompeji városok közül az utóbbi már csaknem teljesen fel van tárva, míg Herculánium feltárásának utját állja az a körülmény, hogy az ókori város felett ma Resina város emelkedik. Most a legkomolyabban felmerült az a terv, hogy az ókori várost a modern bányászati üzem segítségével tegyék hozzáférhetővé az érdeklődő turistáknak. Az Engineering Magazineben most a munkálatok vezetésére kizemelt technikus, Del Max x Sándor érdekes részleteket közöl a tervbe vett munkálatokról. Ismeretes, hogy az az anyag, amely alatt a város fekszik, megkeményedett lávának, porcellánföldnek, mésztufának, horzsa kőnek és tengervíznek keveréke. A terv már most az, hogy Herculániumot négy főnyílással tárják fel. Ezek közül kettő tárna lesz, kettő akna. Mind-ezeket komprimált levegővel hajtott furókkal fogják előállítani, a felszabadult levegő pedig a rejtettebb helyek légkörének javítására szolgál. A főbejáratot, tekintettel a remélt nagy idegenforgalomra, redkivil szilárdan, a szokásos faváz helyett acélkonstrukcióval építik, hogy sem földrengés, sem tűz ne árthasson neki. Ez aknának négy állomása lesz; az első Herculánium házainak tetőszintjében, a második a főutca magasságában, a harmadik a pinceszék mélységében, melyben a várost a tengerrel összekötő csatorna van. Az akna tervbe vett három rekesze közül kettő a munkások szállítására és teher-szállításra szolgál, míg a harmadik kizárólag a turisták szállítására fog berendezetni, a legmagasabb igényeket is kielégítő, kényelmes lifttel. Természetes, hogy az összes földalatti helyiségek villamvilágítással és telefonnal el lesznek látva. Az amerikai mérnök azt állítja, hogy az összes, elég súlyosaknak látszó feladatok megoldhatók. A tervet kiváló olasz szaktekintélyek is helyeslik, köztük Dall' Ossa tanár, a pompeji-i ásatások főigazgatója és Lanciai római egyetemi tanár, miért is nincs kizárva, hogy csakugyan megvalósul, feltéve természetesen, hogy az olasz állam nem riad vissza az eléggé tetemes anyagi áldozatoktól.

— Kirabolt község. Az arádmegyei Kuvin községben betörők jártak a községhez, hol feltörték a községi pénztárt, honnan 400 korona készpénzt és értékpapírokat loptak el.

— Üvegtrő tenórhang. Lablaché tenorista, aki egyidőtájt szép diadaloknak volt a részese, egy londoni újság szerint a következő bámulatos műveletet szokta végrehajtani. Igen vékony kristályüveget vett a kezébe és könnyedén az ujjai közé helyezte. A művészt ezután az üveg fölé hajlott és hatalmasan ráeresztette az érczes tenort. A szemtanúk azt állítják, hogy az üvegdarabka ilyenkor szilánkokra törött. Lablaché természetesen roppant nagyra volt a „kunszt“-jával, pedig hát a dolog bármilyen csudálatosnak is lássék, természetlanilag meglehetősen egyszerű. A fontos az, hogy a kiserletezőnek és az üvegnek a hangja megegyezzen. Így aztán az üveg az együttregzés törvényénél fogva erősen megremeg és csekély rugalmassága következtében darabokra reped.

— A „köpenicki kapitány“ bajai. Voigt bácsi, a berlini hölgyek rajongó hódolója után méltán hílette, hogy jogházából világhírű utját diadalmában fogja megtehetni, rózsákon járva és milliókat beszerve. E helyett mindenütt csufos visszautasításban van része egy neki, mint könnyelmű impresszáriójának is. Legújában Berlinben a nemzetközi artista páholy tegnapi ülésén foglalkozott a köpenicki kapitány ügyével és tulnyomó többséggel kimondta, hogy tiltakozik ennek az embernek nyilvános színpadon való mutogatása ellen. Az impresszáriójának pedig, aki Voigtot mindenáron fel akarta léptetni, a páholy rosszaságát fejezte ki.

— Filozófiai kongresszus. Heidelbergben ma délelőtt kezdődött meg a III. nemzetközi filozófiai kongresszus. A kongresszust Windelbach tanár nyitotta meg ünnepélyesen. Fél kettőkor kezdődött az általános ülés, amelyen Joyce Józsiás, a Harvard-egyetem tanára „Az igazság lényege az újabb kutatás megvilágításában“ czímmel tartott előadást. Délután több szakosztályi ülés volt.

— Életmentő telefon-kezelő. New-Yorkból jelentik, hogy a coloradói nagy árvízveszedelem közepette Trinidadban Burke asszony telefonkezelő, saját életének feláldozásával számos ember-társa életét mentette meg. Ugyanis, amikor a hőselkü asszony a telefon után megtudta a veszedelem közeledését, akkor ahelyett, hogy saját maga elmenekülne, előbb telefonon a városka lakóit figyelmeztette a veszély közelségére és a gyors menekülésre buzdította őket. A lakosság nagyrésze a figyelmeztetés folytán idejekorán el is menekült, ő maga azonban a rohanó áradatban lelte halálát. A szerencsétlen asszonyt néhány nappal utóbb mintegy 20 kilométernyi távolságban találták meg holtan, a telefonkagyló még akkor is a fejére volt kapcsolva.

— Kompikált házassági viszonyok. Hogy a gyakorlatban nem megvalósíthatatlan az a jogi abszurdumnak látszó eset, hogy egy élő francia Francziában felesége lehet egy élő franciának s egyidejűleg Dániában egy élő dánnak anélkül, hogy ezzel bigámiát követne el. Ezt a párisi leibbviteli bíróságnak egy most hozott ítélete bizonyítja. 1902-ben egy német származású hölgy a párisi nyolczadik arrondissement polgármestere előtt házasságot kötött egy franciával, s ezzel természetesen megszerezte a francia állampolgárságot. A házaspár azután Kopenhágába költözött s itt összeférhetetlenség címén kérték egymásnak ágytól és asztaltól való elválasztását. Ez meg is történt. A nő azután kérvényt intézett a dán királyhoz, melyben az ítélet megváltoztatását, illetőleg a házasság felbontását kérte. A király legfelső rendelet után ki is mondta a felbontást, még pedig a férj hibájából. Ilyképp a nő jogot kapott új házasság kötésére, míg a férj ettől a jogtól elesett. 1906-ban az elvált asszony csakugyan felesége lett egy dán férfinak. Mivel azonban a dán felbontás nem francia törvény alapján, hanem idegen királyi kéziratral történt, az 1902-ben Párisban kötött házasság még ma is érvényes. Ezen az alapon az első férj válopört indított felesége ellen a párisi bíróság előtt s a per folyamán azt vitatta, hogy feleségének második házassága ágyasság s így súlyos sértés az első férje ellen. A törvényesek azonban nem tette magáévá a férj okoskodását, s úgy ítélte, hogy a nő jóhiszeműleg cselekedett, mikor magát szabadnak vélt, második házasságot kötött. Az ágyasság törvényesen tehát csak akkor állna fenn, ha tudatával bírna annak, hogy a törvény ellen cselekedett, miért is ítélet-hozatal céljából szükséges, hogy második házassága előbb felbontassék. Ha azután is tovább él második férjével, akkor jogalapja van az első férjnek arra, hogy a maga házasságának felbontását kérelmezze. Nem kell hosszasan bizonyítani, hogy ez a döntés nincs hiájával a komikumnak. De a legmulatságosabb az egész esetben, hogy Franciaországban az első férj az apja a második házasságból származó gyermekeknek. Ha tehát a második férj gyermekeivel Franciaországba utaznék, itt az első férj joggal elvehetné tőle gyermekeit.

— Hamis pénzek. A paksi csendőrség letartóztatott egy Gerendai István nevű kajdaci gazdembert, akinél hamis pénzt találtak. Gerendait a napokban két idegen ember kereste fel és száz koronáért ezer korona hamis pénzt adtak neki. Mikor a két ismeretlen eltávozott, Gerendai jobban szemügyre vette a hamisítványokat és megdöbbenéssel látta, hogy azok színe teljesen elüt az eredetitől és hogy mindnek ugyanegy száma van. Gerendai attól félt, hogy a hamisítványokat észreveszik, ha értékesíteni akarja, el akarta ézni a bankokat. A csendőrség azonban neszét véve a dolognak, megjelent Gerendainál. A hamisítványok égési maradványait a csendőrség megtalálta és Gerendait letartóztatta. A nyomozás folyik. A hamisítványok nyomai Budapest felé vezetnek.

— Leégett fátalep. Dobra községben Markovits és Társa nagy fakereskedő czégnak a vasuti állomás mellett lévő fátalepén óriási tűzvész pusztit. A tűz eddig ismeretlen okból a hajnali órákban ütött ki és a délelőtt folyamán már fél millió köbméter tűzifa, ami elszállításra volt előkészítve, állt lángban. A tűz oltására segítségre sietett a dévai, piskii, szászváresi és a marosillyei tűzoltóság is, de a vízhiány miatt keveset segíthettek. Az esti órákig a tűz még nem terjedt át a községre.

— **Egy király, ki kalapja után szalad.** Alfonz spanyol király, aki az anyakirálynéval együtt Wightszigetén van, ahol a spanyol királynét meglátogatta, egy napig Londonban időzött. Alfonz király Londonban a Hotel-Ritzben lakott. Nyomban megérkezése után inkognitóban gyalog sétált a Bond-Street környékén, hogy némely bevásárlásokat eszközöljön. Eppen akkor nagy szélvihar dühöngött, amely lekapta a király fejéről a kalapot és messzire elhurcolta. Alfonz király erre szárnysegédének kíséretében a repülő kalap után szaladt, de közben a járőrök is felismerték és erre egész sereg ember rohant, hogy a kalapot megfogja. Végre egy rendőrnek sikerült a kalapot elérni és tulajdonosának átadni. A tömeg nagy lelkesedéssel honorálta a rendőr ügyességét és a felismert Alfonz király sietve kocsiára ült s utját azon folytatta. A spanyol követségen rendezett lunch után a király Southamptonba utazott, ahol a felesége és anyósa, Battenberg hercegnő már várta. Innen az angol királynak „Alberta” nevű yachtján Wightszigetére hajóztak. Alfonz király szeptember elején tér vissza Spanyolországba.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** A Felső Magyarországi Közművelődési Egyület szeptember 3-án tartja évi közgyűlését Zsolna városában. A közgyűlésen gróf Desseffy Emil, az egyület elnöke és Smlalovszky Valér, Trencsén vármegye főispánja, a F. M. K. E. trencsén vármegyei osztályának elnöke fognak elnökölni. A gyűlésre a felvidéki vármegyék főispánjai és orsz. képviselői közül már eddig is többen bejelentették részvételüket és a felvidéki összes vármegyék és nagyobb városok küldöttségileg képviseltetik magukat. A vendégek szeptember 2-án érkeznek meg Zsolnára. Délután kirándulást rendeznek Rajecz-füredőre. Este az igazgatóválasztmány ülést tart a füredön, amelyet ismerkedési estély követ. Rajeczről éjjel 11 órakor fognak külön vonaton visszatérni Zsolnára. Másnap reggel nyolc órakor az összes felekezetek templomaiban istentisztelet lesz. A közgyűlést délelőtt 10 órakor nyitják meg a városháza nagytermében. A közgyűlést társasébed követi.

— **Renltens százados.** Kaposvárott páratlan eset történt, amely főleg a katonai köröket foglalkoztatja. A Kaposvárott állomásozó 69. gyalogezred századosa ugyanis a hadtestparancsnok határozott utasítása dacára megtagadta a századánál a diszlelés tanítását, mert szerinte ezt a szabályzat nem írja elő. Az eset a hadbíróóság elé került, amely a századosot nyílt engedetlenség miatt három évi börtönrre és lefokozásra ítélte. A király azonban kegyelem után ejeltette a lefokozást, a három évi börtönt pedig három hónapra szállította le.

— **A titokzatos énekes.** A londoni Westend utcáin egy idő óta titokzatos énekes vonja magára a közfigyelmet. Esténként jelenik meg, kíséretében egy zongoristával. Mindketten elegáns frakköltözetet viselnek és arcukat fekete álarcz fedi. Egy szolga is van velük, akinek az a feladata, hogy a kocsiira erősített pianinót egyik helyről a másikra szállítsa. Az énekesnek szépen iskolázott tenor hangja van és énekéért bőven hull a kis és nagy pénzdarab. Egy angol újság munkatársa előtt úgy nyilatkozott az álarczos idegen, hogy hetenkint 50—60 font sterlinget keres — körülbelül 1200 korona — és ezért mindössze csak két órát énekel naponként. Mert csak este nyolc óra után szokta megkezdeni a körútját és legkésőbb tíz órára befejezi. Ekkor a pianinót átadja a szolgának, ő és kísérelője pedig eltűnnek egy kocsiában. Azt rebesgetik, hogy az álarczos művészek valamelyik előkelő klub tagjai, akik ilyen módon értékesítik természetadta tehetségüket.

— **Visszavont feljelentés.** Jelentettük, hogy Kemény Ferenc villamfelszerelési vállalkozó feljelentést tett alkalmazottai ellen lopás miatt. A feljelentés alapján a rendőrség többeket letartóztatott. Ma Kemény Ferenc visszavonta a feljelentést, mire a rendőrség a letartóztatott embereket szabadon bocsátotta és az eljárást megszüntette.

— **A robbanás áldozatainak temetése.** A Kossuth Lajos-utcai robbanás áldozatait a törvényszéki orvostani intézetben fölboncolták és megállapították, hogy halálukat részint a robbanás által okozott erős légnnyomás, részint égett sebek okozták. A halottak közül Gál Istvánnét és Sinka Károlyt ma délelőtt visszahozták a Rókus-kórház halottas házába. Onnan fogják őket eltemetni holnap, szerdán délután. A többi halott temetése dolgában még nem intézkedtek.

— **A rendőr-kutya balesete.** A négylábú detektív, Sajó Sándor rendőrtanácsos híres kuttyáját, az éles szimatu Luxot tegnap különös szerencsétlenség érte. Gajári Ödön birtokán, Vác mellett ki akarták próbálni a sokat emlegetett rendőr talentumát s eközben történt a katasztrófa. A vác-rétsági rablógyilkosság alkalmával, amint annak idején közöltük, felszólították Sajó tanácsost is, hogy a kuttyájával vegyen részt a nyomozásban. Sajó akkor megtagadta a közreműködést azzal a megokolással, hogy későn értesítették s közben annyian jártak a rablótámadás színhelyén, hogy az összes nyomokat szétaposták, eltűntették, ami teljesen bizonytalanná teszi a Lux szimatolását. Sajó kijelentette azonban, hogy a rendőr-kutya bizonyára leleplezte volna a teteseket, vagy legalább az utjuk irányát s ezt igazolni is tudja. Ebből a czéliből műnyomozást rendeztek Gajári birtokán. Egy vadászkompanya eljátszotta a vác-rétsági tragédiát s Luxot azután kiküldték a tettesek üldözésére. A buzgó állat mindenütt nyomon követte a bujkálókat, s egy pillanatra sem tágitott mögölk, noha előzőleg nem is látta őket, csak a lábnyomokat szaglászta ki. Az egyik menekülő, akit Lux utolért, felmászott egy fára. Lux utána ugrott. El akarta kapni a lábát s e közben beleharapott egy kiálló faágba, amelynek nagyrésze előzőleg letört a kapaszkodó ember sulya alatt. A faág éles hegye aztán feltépte Luxnak a száját egészen a fülig. Irtozatos sebével sem tágitott azonban onnan a kutya s erőszakkal kellett eltávolítani. A műnyomozást rögtön beszüntették s a rendőrebet beszállították a budapesti állatorvosi akadémia kórházába. Sajó tanácsos pedig megszakította szabadságát, hogy kedvencét személyesen ápolhassa. Lux állapota elég veszedelmes, mert meg kell operálni s könnyen megtörténhetik, hogy fiom szaglását elveszíti.

— **Fodor Károly vívóterme.** Fodor Károly vívómester, mint minden évben, ez idén is megnagyobbitotta vívótermét. Ezuttal egy öt szobás lakást vett hozzá, hogy tanítványai kényelmi igényeit kielégítse. A helyiségeket renováltatta, két új hideg és meleg zuhanyu fürdősobával és modern tornaszerek beállításával, úgy, hogy az most a legmesszebb menő követeléseket is kielégíti. A mester személyes vezetése mellett nyolc torna- és vívótanárr foglalkozik a tanítványokkal. A gyermektorna és vívó-órák ez idén is, főképp a különtermekben 11—1-ig, a nagyteremben pedig délután 3—5-ig fog megtartatni.

— **Szerencsétlenség a gyakorlati téren.** Villachból táviratozzák, hogy az ottani katonai gyakorlati téren tegnap vézetes szerencsétlenség történt. Az ottani helyőrség harmadik tüzérezrede Villach közelében gyakorlatozott, miközben az egyik, gyakorlatitény-nyel töltött hegylőgyű véletlenül elsült és egy Kovacsics nevű tüzérnek, aki a cső előtt állt, fejét és végtagjait elszakította a testétől. A tüzér azonnal meghalt.

— **Leugrott az Eiffel-toronyból.** Az Eiffel-torony harmadik erkélyéről ma délután leugrott egy elegánsanöltözött fiatal asszony. Esés közben többször beleütődött a torony kiszögellő erkélyeibe és az első emelet nagy terraszára zuhant, ahol összezuzott tagokkal holtan terült el. Nem sikerült megállapítani az öngyilkos asszony személyazonosságát s úgy látszik, hogy meghalni jött Párisba.

— **Tolvaj a kávémérésben.** A Várház-körút 16. száma alatt lévő kávémérésben, amely Moskovics Miksa üzlete, tözsvendég volt Steiner Ágoston hatvankét esztendő, többször büntetett ember. Tegnap este is ott járt, egy asztal mellé ült és lassan iddógált. Közben úgy tett, mintha elnyomta volna az álom. A helyiségben rajta kívül épp senki nem tartózkodott. Moskovics hozzászokott, hogy vendégei órákon át élnek a boltjában s ezuttal is békén hagyta a szundikálót, kiállott a boltajtóba s nézte az utcai járő-kelöket. Egyszerre csak zajt hallott az üzlet belsejéből s amikor hátrafordult, észrevette, hogy Steiner a pénztárfiókban kotorász. Rendőrt hívott, aki az öreg ember zsebében megtalálta a lopott kétszáz koronát. Steinert bekísérték a IV. kerületi kapitányságra, ahol azt mondogta, hogy nagy nyomorban szenvedett, betévé falatja sem volt, azért vete medett lopásra. Letartóztatták.

— **Halálozások.** Özvegy Braun Jánosné, szül. Fischer Rozália tegnap ötven éves korában elhunyt. A nagyműveltségű urnó nővére volt néhai Makai Emilnek, a kiváló poétának. Gyászolói között van két fia: dr. Makaj Endre egyetemi tanár-

segéd és fivére, dr. Fischer Jakab, a pozsonyi állami kórház főorvosa. Holttestét Makóra szállították.

— **Füzesséry Kálmán** csanádmegyei tb. fő-ügyész, a Százazár ármentesítő társulat igazgatója, hetvenkét éves korában Makón meghalt. Vasárnap délelőtt temették el.

— **Poósch József** hitelszövetkezeti raktárnok e hó 29-én életének negyvenegyedik évében elhunyt Percsenyén.

— **Paragó Imre** augusztus 28-án életének hatvanhetedik évében, rövid betegség után meghalt Mezőkővácsházán.

— **Önkénteseket** felszerel kedvező fizetési feltételekkel Blum Sándor Budapest, Váci-utca 15.

— **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

— **Fodor-léle vívóterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

— **Bob-hashajtó** a legkellemesebb, 10 fillér.

— **Ha gyermekét** egészségesben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént. Ne vezettesse magát félre az utazatóktól.

— **A kék fénynyel való kezelést** dr. Kaiser bécsi orvos vezette be az orvosi gyógykezelésbe. Hatása a villamos fényugarak vegyi tulajdonságán alapszik, mely különböző baktériumoktól a létfeltételt megvonta. Ezért a bőr, a csontok és haj bacilláris megbetegedésénél (bőr-farkas, makacs bőrbetegségek, hajhullás, kopaszság, továbbá a csontok és izületek tuberkulotikus megbetegedéseivel) alkalmazható. Dr. Kaiser több esetet közöl, melynél kifejezett tüdővész volt jelen és kék fényre javulás volt elérhető, amennyiben a köpethől a bacillusok eltűntek és a betegek erőbeli állapota gyarapodott. Budapestén dr. Hönig Izsó alkalmazza elektroterapiai intézetében (Károly-körút 24.) ezt a kényelmes és teljesen fájdalomtalan kezelésmódot.

— **Dr. Kállay Zoltán** jogi szemináriuma Budapest IV., Magyar-utca 3. szám kiváló sikerrel és alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Kapunyitás a Nemzetiben.

— **Megnyitó előadás a színház új hajlékában.** —

Ha babonás hajlamu a Nemzeti Színház új igazgatója, akkor a mai megnyitó előadás nem sok jót ígérhet neki. Már a mai megnyitó előadás előtt néhány kellemetlen dolog történt, mely nem sok jóval kecsegtetett és ugyancsak meglepetésszámba ment.

Kisfaludy Károly „A pártütők” című vígjátéka és Plautus „A bögre” című vígjátéka volt kitűzve. A színlap azt hirdette, hogy az előadás hét órakor kezdődik. Össze is gyűlt a közönség a színház előtt, de már hét óra elmúlt, amikor a kapuk még mindig zárva voltak. A publikum azt hitte, hogy a direktorium talán megfelekedett arról, hogy hét órára tűzte ki az előadás kezdetét. Egyideig csak várt-várt; de csakhamar türelmetlen lett. Dörömbölni kezdtek a kapukon. Sokan kiabáltak s mind hevesebben ostromolták a kapukat. Hiába volt minden. Senkinek sem jutott eszébe az igazgatóság részéről felvilágosítani a közönséget a késés okáról. Pedig ez ugyancsak egyszerű lett volna.

A késés oka az volt, hogy a világítás körüli baj támadt. Nem funkcionáltak jól a világító készülékek. Erre is az utolsó pillanatban jött rá az igazgatóság, ahelyett, hogy mindenről idején gondoskodott volna, noha lett volna rá ideje, módja és alkalm.

Rossz hatást tett az ilyen fejvesztettség. Annál is inkább, mert mikor végre negyed nyolc felé kinyitották a kapukat, életveszélyes tolongás támadt. Asszonyok sikoltottak, férfiak szikozódtak. Valóban, nem valami kellemes üdvözlés akkor, amikor a Nemzeti Színház új ideiglenes hajlékába vonul be és kellene, hogy nyájas fogadtatásban részesüljön a zönség részéről.

Jó ideig tartott, míg a közönség elfoglalta a helyét. Akkor is még soká várták a publikumot. Végre nagysokára Sztojanovich Jenő elfoglalta a dirigensi széket és a zenekarral eljátszotta Erkel Ferencnek nyitányát. Már akkor a közönség haragja,

vagy legalább is rossz kedve csillapulófélben volt. A nyitányt megtapsolták. Nyolcz órára járt az idő, amikor a voltaképeni előadást megkezdheték.

Az első szót az új hajlékban Pethes ejtette ki, aki „A pártütők”-ben Hainalfi szerepét játszotta. Abban a pillanatban, amikor Blaha Lujza a bíróné szerepében a színpadra lépett, nagy taps tört ki, mely alig akart szünni. A nagy művészről derült ki a színpadra s feledtette a megnyitás patáliáit. Ez a taps ismétlődött, amikor Ujházy az öreg bíró szerepében jelent meg a közönség előtt. Régi kedvenc szerepe ez, melyet ma is szeretettel játszott. A szereposztás különben a régi volt. Ujházy és Blaha Lujza játéka kívül a közönség egy szereplő játéka sem igen tudott fölmelegedni.

Kisfaludy Károly vígjátéka után Plautus „Aulularia”-ját adták elő Gaál Gyulával, aki az Aulio szerepét játszotta ösmert bravurral. Hajdu játszta Megadorust szép sikerrel. A többi szerep a régi kezekben volt.

A közönség végül meglehetősen el volt csigázva s kétségtelenül kedvetlen hangulatban távozott a színházból.

Ez volt a lefolyása a Nemzeti Színház első előadásának az új hajlékban.

Kívánjuk az új direktóriumnak, hogy működésének folytatása kelemesebb és zavartalanabb legyen.

T. Sz.

(*) **In memoriam.** Még itt cseng és bug a fülünkben az a csodálatosan mély, bársonypuha hang, melyen Ney Dávid, az Operaház feledhetetlen basszistája tárta elénk az ő nagy szívét s azokat az örök dalműveket, melyek csak az ő érzékenyen rezonáló lényén keresztül tudták megtalálni az utat hozzánk. Ha valaki volt, aki dalban tudott érezni, éreztetni és magyarázni szóval le nem írható benső érzelmeket, akkor Ney Dávid volt az. Még ma is, három évvel halála után, ha visszacsendülnek bennünk azok a sötét, hatalmas, levegőt rezegtető dallakordok, belezsibbad a fejünk és lehunyjuk a szemünket, hogy érzeink zavartalanul adhasák oda magukat az örök dalnok dörgően lágy, megrázóan édes dalának. Még ma is, csendes alkonyos esteiken, amikor megkap a merengés, egyszerre nagy, háromszendős távolságból elébünk száll Wotan, az isteni Wotan, beleharsog a lelkiünkbe, hatalmas alakjára rákényszeríti a szemünket, hogy meredjünk, merengjünk és feledjünk mindent, ami gond, ami földhöz sújtó próza és csak önfeledten, mámoros gyönyörben hallgassunk, figyeljünk és szívjuk magunkba möhön az ő dalának édesen csurgó mézét. Szegény, szegény Wotan ezalatt pedig, szép csendesen fekszik künn, valahol a kerepesi temetőben, valamilyen jeltelen sír alatt, kiszáradt gégevel, elhervadt szívvel a kegyetlen feledés virágtalanságában. Körülötte hivalkodó márványszimbólumok kicsi és nagyobb jelentéktelenek örök dicsőségét hirdetik, akik sohasem énekeltek, nem is voltak Wotanok, akik nem mások gyönyörűségének, csak maguknak élték le jól beosztott életüket és mégis három, négy és még több évvel később is emlékeznek rájuk, akad valaki, aki egy szál virágot tegyen a sírhantjukra. Ma három éve halt meg a nagy dalnok, kimennének a sírházhoz: de hová? Hová tegyik örök hálánk koszorúját, hová? Ki mutatja meg Ney Dávid sírját, a hálátlan utódok néhány hálás emlékezőjének? Igazán ideje lenne már, hogy jóvá tegyik a három éves mulasztást és méltóan örökítsük meg az emléket annak a művésznek, akinek földi szerepléséhez annyi feledhetetlen emlékünknél fűződik.

(*) **Jelentkezés az Operaházban.** A magyar kir. Operaházban ma volt az első próba. Szoros értelemben vett próbáról ugyan nem lehetett szó, de ma délelőtt jelentkezni kellett minden tagnak és néhány kivétellel meg is jelentek valamennyien. Mészáros igazgató üdvözölte a szabadságukról visszatért tagokat, szorgalomra, ambícióra serkentette őket, hogy elérhessék azokat a sikereket, amelylyel a magyar kir. Operaház a közönségnek tartozik. Holnap, szerdán, már ugy a magánénekesek, mint a karok és a

ballett próbái megkezdődnek. Az első előadás szeptember 15-én lesz.

(*) **Hírek a Nemzeti Színházból.** Holnap, szerdán, Shakespeare klasszikus vigjátéka, a „Makranczos hölgy” kerül színre a Nemzeti Színházban, a cím-szerzőben Cs. Alszeghy Irmával. Petruchió—Pethes, az özvegy—V. Molnár Rózsi, Bianka—Török Irma, Gremio—Gabányi Árpád, Grunio—Rózsahegyi, Hortenzio—Náday Béla, Tranio—Mészáros Alajos, Biondello—Kovács, Lucentio—Garamszegi, Brumio—Hajdu, a szabó pedig Gabányi István lesz.

(*) **Uj német színművek.** A nevesebb német színműírók új művel fognak a külszöbön álló szezonban szerepelni. Halbe Miksa egy négy felvonásos modern színművet ír, melynek címe: „Kék hegyek”. Fulda Lajos modern vigjátékon dolgozik. Hirschfeld György komoly drámával áll elő, melynek tárgya a jelenkorból van véve. Blumenthal Oszkár Kadelburg Gusztávval szövetkezve három felvonásos vigjátékot fejezett be.

(*) **Kutya van a kertben!** Feydeau Georges új boházata, „La puce à l'oreille”, amelynek „Kutya van a kertben!” lesz a magyar címe, szombaton, e hó 5-én kerül bemutatásra a Vigszínházban. A darab szereposztása a következő: Viktor Emánuel—Góth; Raymond, a felesége—Gázi Mariska; Chandebise Camille—Tihanyi; Feraillon Augustin—Vendrei; Olympe a felesége—Rónaszékiné; Hístangua Carlos Homenides—Szerény; Lucienne—Komlóssy Ilona; Tournel Romain—Tapolczay; Dr. Vinache—Balassa; Baptistin—Sarkadi; Étienne—Bárdi; Antoinette—Kész Rózsi; Rugby—Gyöző; Eugénie—Dallos Irma; Poche—Góth.

(*) **A Vigopera színésziskolája,** amely főnállásának első évében rendkívül fényes eredményeket ért el — szeptember tizedikén kezd meg az idei tanítást. Az énekes (operett) és a drámai tanfolyam az előkészítő osztály után — két évig tart, s a tanítás főleg gyakorlati téren mozog; a növendékek hetenként nyilvános vizsgálódásokon fogják tehetőségüket fejleszteni s két fővárosi színpadon is alkalmuk nyílik, hogy statisztálás és kisebb szerepek eljátszása után szerezenek gyakorlatot. A kiképzésnek ilyen módján az igazgatóság kötelezettségét vállal arra nézve, hogy végzett növendékeinek fővárosi, vagy vidéki színpadon szerződést szerez. A tanítást a legkiválóbb szakértők következő sora látja el: dr. Hevessi Sándor, (a Nemzeti Színház főrendezője), Mérei Adolf, Rózsahegyi Kálmán, Broulik Ferenc (énektanítás), Reiner Frigyes, dr. Csiky János, Mazsan Lajos, Fodor Károly. A beírások — a félévi vizsgálat megkezdésével — csütörtökön kezdődnek az iskola helyiségében. (VIII., Csokonay-utca 3. I.) minden délután 4—6-ig.

(*) **A Hollandi lány lesz a címe a Király-Színház legközelebbi újdonságának,** amelylyel a szezon bemutatónak sorát nyitja meg az igazgatóság. A Hollandi lány eredeti címén Miss hook of Holland, a kitűnő hírnövi angol komponistának, Rubens Pálnak, akit a Gésák-ban, A görög rabszolgában, Postásfiuban és más angol operettekben elsőt dalaiból a mi közönségünk is ismer és szeret, első eredeti önálló nagy operettje. Londonban két teljes éven keresztül játszották az új operettet, amely Bécsben is a legnagyobb színházi siker egyike volt. A Hollandi lány szeptember közepe táján kerül színre, főszerepeit Petráss Sári, Pálmay Ilka, Szilágyi Dusi, Boross, Papir, Németh, Király, Szirmai játszzák.

(*) **A Budai Nyári Színházban** holnap, szerdán, Puccini „Pillangó kisasszony” című dalműve kerül színre. A cím-szerző B. Maleczky Bianka lesz, Suzuki Albert Erzs, Pinkertont Bejczy, a Monsault Rózsa, a többi szerepet Déry Rózsi, Falussy, Vajda és Kövesi énekl. Az előadást Orbán Árpád karnagy vezényli.

(*) **Uj zeneintézet.** Gráber Lajos és Steinitz Elza állami képesített okleveles zenetanárok Akadémiai Előkészítő Iskolájában VIII., József-körút 20. a beírások naponta folynak. A tanárok kizárólag állami képesített okleveles zenetanárok, Országos Magyar Királyi Zeneakadémiát végzett művészek. Az igazgatóság különös tekintettel volt arra, hogy hosszú évi gyakorlattal bíró tanárokat szerződtessen.

(*) **Uj Idők.** Ezen a héten Ambrus Zoltán, Szomaházy István irtak novellát Herczeg Ferenc hetilapjába. Cikkét Lyka Károly és Farkas Pál irt s közli a lap az imént elhunyt Varsányi Gyula két versét. Mindezt két regényfolytatás és tartalmas mindenféle rovat egészíti ki. A képek, eredeti felvételek közt van egy csomó képpel a Szent István napi körmenet, Abbul Hamid, humoros fejlécek a szezonról és egyéb aktuális dolgok. Az „Uj Idők” előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal VI., Andrassy-ut 10. szám.

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-6 méteres legujabb divatu minta gyapjuszövetekből mótók szerint készitek: **finom öltönyt... 21 frtért nagyon finom prima öltönyt 26**

Nyílt-tér
Dr. **KÁLLAY ZOLTÁN**
jogi szeminariuma
Budapest, IV., Magyar-utca 3. szám.
Kiváló sikerrel és alaposan készít elő az alapvizsgákot, az ügyvédi vizsgák bármely jogi vizsgárat.
Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Rohitschi Styria-forrás gyógyvíz
Gyomorfekély és göres, Bright-féle vesegyulladás, Torok- és gégehurut, Gyomor- és bélhurut, Húgysavas üledékek, Csukorbetegség, Májkeményedés, Májbajok ellen.
Orvosilag ajánlva.
Kitűnő gyógy-eredmény -

Nagybani raktár
Budapest Hoffmann Józsefnél, Bathory-u. 8

Kitűnő csemegeszőllöt
fajok szerint vagy vegyesen szállít postaköszvényként 2 korona 50 fillérért

Lengyel Zoltán gazdasága
Kraszna Szilágy-megye.

FŐVÁROS.

(*) **A tüdőbajos-kórház felavatása.** A főváros Heltai Ferenc felszólalása alapján elhatározta, hogy a Szent János-kórház telkén tüdőbajos-barakot építtet. Külön barakot építettek a férfiak és külön a nők számára. A két barakot ma avatták fel. A Szent János-kórház kápolnájában Kohl Medárd püspök misét mondott, azután felszentelte a tüdőbajos-kórház helyiségeit. A felavatáson megjelentek Fülepp Kálmán főpolgármester, Bárczy István polgármester, Vaszilievits János alpolgármester, Viola Imre, Vosits Károly tanácsosok, Müller Kálmán kórházi igazgató, Magyars vits Mladen és Szabó Sándor tiszti főorvosok. A kórház felszentelése után Ludvik Imre kórházi igazgató köszönetet mondott Kohl Medárd püspöknek. A két barak építése 320.000 koronába került s szántiz betegnek van helye.

(*) **A harisnyakötő-ipar.** A kereskedelmi miniszter, egy konkrét eset kapcsán kimondotta, hogy a harisnyakötés a képesítéshez kötött mesterséghez tartozik. A harisnyakötő pedig köteles belépni az illetékes ipartestületbe.

(*) **Az állatkert átalakítása.** A közgyűlés az állatkert fellendítésére egymilliókét-száz ezer koronát szavazott meg még júniusban s ugyanakkor dr. Bódy Tivadar tanácsossal az élen bizottságot választott, melyre az állatkert jövő sorsát bizta. Minthogy az állatkert átalakítási munkálatait már legközelebb megkezdik és az épületek tervezése már folyik, ezért három tagja a bizottságnak: dr. Bódy Tivadar, dr. Lendl Adolf és dr. Neuschloss Kornél európai körutra indult, hogy a legnevezetesebb külföldi hasonló intézmények berendezéseit tanulmányozzák. A bizottság tagjai meglátogatták Berlin, Hamburg, Stellingen, Amsterdam, Antwerpen, Köln és Frankfurt állatkerteit, akváriumait és palmházait s onnét most visszatérve a tapasztalatokat jelentésbe foglalják, hogy a tervezéseknél felhasználhassák. Legeredetibb berendezése van a stellingeni állatkertnek, amelyben a nagy állatokat nem vasrácsos ketrecekben őrzik, hanem körülárkolt nagy területeken szabadon járhatnak, ami érdekesebb és tanulságosabb teszi az állatkertet és az állatokat is könnyeb-

Magán-... 21-26 frt
Felöltő vagy...
Telikabát...
Budapest, IV., (Belváros)

Magyar-utca 6. az emeleti termekben.
Museum-körút és Kosuth Leles-utca...

Angol, francia és amerikai rendszerű
KÉSZPÉNZÉRT félárban:
ruhákodhatik minden ember finoman és elegánsan
Az ország-...
Zélinger Samu elsőrangú
pár-szabónál

ben tarthatják jókarban. Hasonló berendezéseket terveznek most Budapesten is a megbízott szakférfiak, akik Végli Gyula mérnökkel együtt dolgoznak az átalakítás munkájában. Szeptember hó végén bezárják az állatkertet és a jövő év pünkösdre megnyitják ismét, ha akkora elkészülnek a nagyarányú átalakítási munkálatokkal.

(Kisiparosok segélyezése. Az Albrecht-Hildegard-alapra felügyelő bizottság újabbán több elszegényedett kisiparos részére szavazott meg kamat nélküli kölcsönt. Tizenegyen kaptak 80—80 koronát, öten 120—120 koronát, kilenczen 160—160 koronát, huszonegyen 200—200 koronát. Elutasítottak nyolcz folyamodót. Az alapján ez idő szerint 125.621 korona 53 fillér áll rendelkezésre.

(Villamosok forgalma. A Budapesti Villamos Városi Vasut Részvénytársaság vonalain ez évi aug. havában összesen 427.603 korona bevételt értek el. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 405.172 koronát tett ki. A folyó év január 1-től az összes bevétel 3.665.002 koronára rugott a múlt év ugyanezen időszakában elért 3.410.061 korona bevétellel szemben. — A Ferencz József földalatti villamos vasuton ez évi augusztus hónap 247.835 szállított személy után 37.028 koronát vettek be. A folyó év január hó 1-től összesen 2.535.800 szállított személy után 393.472 korona volt a bevétel.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Első nap. —

Kellemes időben s a hétköznapi daczára megtelt tribünök előtt folyt le az urlovakos őszi meetingnek mai első napja, melynek mindegyik futamában belső lovassik lovagoltak. A egyes versenyeken ugyan nem nagy mezőnyök indultak, azonban az első és harmadik futamot kivéve, a többi versenyekben a papírforma érvényesült, miután Aranyos III., Pandora, Mazurka és Mozi mint erősen fogadott lovak győztek.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladók handicapa. Díj 1500 korona. Táv 1600 m. 1. Rohonczy G. 36 Fatia Negra 50½ kg. (Smeida), 2. Vida T. 46 Faragatlan 52½ kg. (Heidt), 3. Mr. Nick 36 Littke 52 kg. (Paul). Futottak még: Magas (Krouzil), Salome (Ulrichshoffer), Décsey (Hollinger), Most (Pretzner), Váratlan (Kisziváth). Küzdelem után - hosszal nyerve, ½ hosszal harmadik. — Tot.: 10:64, 20:61, 83, 65.

II. Rhadost akadályverseny. Díj 1600 korona. Táv 4000 m. 1. Jankovich Gy. 46 Aranyos III. 61 kg. (Rémes), 2. Geist G. 46 Szikra 62½ kg. (Csompora), 3. Liptay B. 46 Express 66½ kg. (Galló). Futottak még: Levente (Kádár), Ladybird (Shejbal) és Morbihan (Fejes) elbukott. Könnyen 10 hosszal nyerve, rossz harmadik. — Tot.: 10:38, 20:37, 36.

III. Kísérleti akadályverseny. Díj 1500 korona. Táv 3200 m. 1. Vida T. 36 Fityóka 63½ kg. (Fejes), 2. Jankovich Gy. 36 Mehet 67 kg. (Rémes), 3. Geist G. 36 Tell Vilmos 68½ kg. (Csompora). Futottak még: Sprit (Shejbal), Marastoni (Galló). Küzdelem után 1 hosszal nyerve, rossz harmadik. — Tot.: 10:103, 20:52, 31.

IV. Nono gátverseny. Díj 1500 korona. Táv 2400 m. 1. Jankovich Gy. 36 Pandora 60 kg. (Fejes), 2. Haber L. 66. Hársas 71 kg. (Fürost), 3. Markovits 36. Pisano 64 kg. (Neuman). Futottak még: Bokréta (Kopitlanski), Ifjasszony (Shejbal), Haraszt (Csompora), Pryjaciel (Veresinszki). Könnyen egy hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:23, 20:25, 32, 31.

V. Szeptemberi díj. 1500 korona. Táv 1800 m. 1. Jankovich Gy. 36 Mazurka 50½ kg. (Smeida), 2. Capt. Don 36. Né fély 51½ kg. (Klimscha), 3. Liptay B. 36. Lángau 53 kg. (Krouzil). Futottak még: Edömér (Tausz), Sunny Day (Molnár), Ginster (Baumgartner), Royal Anne (Kisziváth). Könnyen két és fél hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:19, 20:26, 43, 29.

VI. Kétévesek eladóversenye. Díj 1200 korona. Táv 1000 m. 1. Gr. Pejacsevich 26. Mozi 53½ kg. (Hönig), 2. Br. Inkey P. 26. Bagola 53½ kg. (Baumgartner), 3. Beeson J. 26. Jutalom 57 kg. (Frites). Futottak még: Csatlós (Boromissza), Muri (Ulrichshoffer), Lilly (Krouzil), Kókler (Ungszort). Küzdelem után fél hosszal nyerve, fél hosszal harmadik. Tot.: 10:37, 20:26, 44, 25.

3 UJ SZÓ...

"ALTVATER"

GESSLER

BUDAPEST.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Párba az uton. Szenczációs gyilkosság történt pár héttel ezelőtt Maroscapon. Pártos Jenő, egy vasutépítő vállalat mérnöke fényes nappal az utcán agyonlőtte Giacomuzzi Péter olasz származású maroscapói földbirtokost. Ez a hír a lapokban különböző megvilágításban látott napvilágot és senki sem tudta, hogy a véres esetnek mi volt az előzménye. A bünvizsgálat végre kiderítette a következő tényállást: Giacomuzzi és Pártos többemagukkal iddógáltak a kocsmában, amikor a földbirtokos poharát a mérnökéhez kocczintva, így szólt:

— Eb az ur!

Pártos azt felelte, hogy nem szokása minden idegennel az első találkozásra barátságpoharat inni. Erre Giacomuzzi provokálta a mérnököt, aki becsületbíró elé vitte a dolgot, amely megállapította, hogy Pártos azzal, hogy nem fogadta el a barátságpoharat, nem követett el sértést s így párviadalra nincsen ok. Giacomuzzi nagyon bántotta a becsületbíró döntése, s folyton azzal fenyegetőzött, hogy majd a kardja elé fogja még a mérnököt kényszeríteni. Az alkalom csakhamar elérkezett. A földbirtokos kocsin, melyen nők is ültek, hajtott végig Maroscapon, amikor találkozott az ugyancsak kocsin ülő Pártossal, akinek az arcán ostorával végig vágott. Erre a mérnök leugrott a kocsirol és odakiáltotta:

— Ha van bátorsága, szálljon le a bakról és ne bujjék az asszonyok szoknyája mögé!

Erre Giacomuzzi is leugrott s a két ellenfél ököllel rohant egymásra. A földbirtokos volt erősebb s fojtogatni kezdte a mérnököt. Erre Pártos előretolta zsebéből revolverét és szíven lötte Giacomuzzi, aki rögtön meghalt. A marosvásárhelyi királyi ügyészség vádjára a törvényszék jogtalan bántalmazásból eredő erős felindulásban elkövetett emberölés bűntette miatt helyezte Pártost vád alá, akinek bünyjét e hónap 7-én fogja a marosvásárhelyi esküdtbírószék tárgyalni.

§ Fogolyszóktató cigányasszony. A pestmegyei Kerekgyházán ez évi április 1-én lopáson érték Kolompár Ferencz cigánylegényt, akit ideiglenesen az ottani községhez tartozó tömlöczbe zártak. Ebben idejekor a községvezető mindenki távozott, a jó Isstenre bízván a közigazgatást s a fogoly őrizteté. Ezt az alkalmat felhasználta Kolompár Julia cigányasszony s behatolt a községhez, ott feltörte a tömlöcz-zárt és kieresztette a foglyot, aki állítólag fia volt. A két cigány ezután szökni próbált, de a lakosság felismerte őket s letartóztatta. A kalocsai törvényszék fogolyszóktató bűntette miatt 9 havi börtönrre ítélte a cigányasszonyt, amely büntetéshez a kir. tábla ma Horváth Béla elnöklése alatt hozzájárult.

§ A gyermeki szeretet áldozata. Megrendítő családi dráma játszódott le július 29-én délben Dömsödön. Ifju Kudar Bálint gazdálkodó ellenséges viszonyban élt feleségével szül. Sas Zsófiával, akit négy évvel ezelőtt vett nőül. A gyűlölet annyira elkeseredetté tette a férjet, hogy nyíltan tudtára adta feleségének, hogy készüljön a halálra, mert meg fogja ölni. Ettől kezdve a megfenyegetett fiatal asszony még a lakását sem merte elhagyni, mert félt folyton leselkedő férjének fenyegetésétől. Ifju Kudar Bálintot is bántotta, hogy felesége nem kerül a szeme elé s ezért pokoli tervet eszelt ki, hogy feleségét kicsalja a lakásából s végrehajtsa rajta gyilkos tervét. Tudva azt, hogy az asszony imádásig szereti egyetlen három éves kis leányát, a bestiális lelkű apa július 26-án magához csalta az udvaron játszódozó kis leányát s öllebe kapva bekiáltott feleségének:

— Ha szereted a leányodat, utánnam jösz!

A szegény asszony tudta jól, hogy férje az ölére tör, azért mégis utánna ment gyermekének. Július 29-én délben anyjának, özv. Sas Károlynának társaságában kiment a határban felkeresni férjét s kis leányát. Ifju Kudar Bálint, mikor meglátta feleségét öllebe kapta a kis leányt s a forró nyári napon elébe vitte feleségének. Az anya látva, hogy gyermeke fején nincsen kendő, nehogy a forró júliusi nap hevétől napszúrást kapjon, megfedkezve minderről odarohant gyermekéhez, hogy a saját kendőjét kösse annak fejére. Abban a pillanatban, midőn a kis leányhoz nyúlt, eldördült a férj balkezeiben a revolver s a fiatal asszony szíven találva holtan bukkott a földre.

A férj ezt látva megrugta a földön holtan fekvő feleségét s elégtlenül mondta:

— Végre mégis sikerült kioltanom a gyertyáját!

Ezután újból elővette a revolvert s anyósára özv. Sas Károlynára lőtt, de nem találta, mire karjára véve kis leányát behallagot a faluba, ahol a csendőrök elfogták. A kir. ügyészség indítványára hitvéstáron elkövetett szándékos emberölés bűntettéért rendelte el dr. Aczél vizsgálóbíró ifju Kudar Bálint ellen a vizsgálatot. Kihallgatása alkalmával Kudar folyton sirt s átkozta önmagát a véres tett elkövetéséért. A vizsgálóbíró, miután dr. Kisfalvi Rezső védő sem kért vizsgálat-kiegészítést, a mai napon már befejezte a vizsgálatot s áttette az ügyiratokat indítványtétel céljából a kir. ügyészséghez.

KÖZGAZDASÁG.

A francia munkáslakóházak.

Budapest, szeptember 1.

Mióta Wekerle Sándor miniszterelnök naplrendre tűzte a munkáslakóházak állami építésének igen fontos ügyét, azóta a hasonló intézmények tanulmányozása közérdeklődésre tarthat számot. Nem lesz érdektelen tehát, hogyha röviden ismertetjük a Franciaországban ez irányban szerzett tapasztalatokat. A francia munkáslakóházakról szóló törvény 1906. április 12-én kelt. Kétségtelenül megajvitotta a francia munkáslakóviszonyokat ez a törvény is, azonban a munkásvilág csakhamar panaszkodott ellene, mert a törvényben biztosított kedvezményeket csak a városokban és a nagyipari központokban lakó munkások vehették igénybe, míg a falusi munkások azokból jóformán ki voltak zárva. Egyébként is azért volt sok panasza, hogy a törvény csak a jobbízetű munkások helyzetén könnyített, mert hiszen a munkások nagy átlagán nem volt képes viselni a házépítés és az annuitás költségeit. A francia mezőgazdasági munkás és kisvárosi ipari munkás, ha megvénnél és egyelőre házszerzésre nem gondolhat, egy darab földet vagy kertet vesz bérbe és ezt családjával együtt megműveli. Az ilyen szerény munkás életében bizonyára a legjelentékenyebb mozzanat a családalapítás, amikor a munkás talán inkább részorul a segítőkézre és támogatásra, mint aggkorában. A munkás az ily föld vagy kert használatára fejében általában annyit, ha nem többet fizet, mint amennyi elegendő volna ennek a földdarabnak törlesztéses vétel után való megszerzésére. A francia törvényhozás tehát a munkásoknak eme számban tekintélyes csoportjára is kiterjesztette gondoskodását és ezeknek is lehetővé tette a tulajdonszerzést. A törvényhozás ezzel is feltartóztatni kívánta a falusi munkásoknak a városba való özőnlését és általában elszéledését, amely mozgalom Franciaországban csak oly aggasztó, mint nálunk. Ezért már az 1906. évi törvény is a kedvezményekben részesített ház tartozéknak tekintette az épületekkel határos, legfeljebb öt ár területű és az épületekkel nem határos, de ugyanazon községben fekvő és a házszerző tulajdonát képező, legfeljebb tíz ár területű kerteket és ezek is — az ingatlan adó alól való ideiglenes mentességet kivéve — kiterjesztette ugyanazon könnyítéseket, amelyeket a lakóházak megszerzésére biztosított.

Egy-két esztendővel később alkotott törvény az ingatlan adó alól való mentességet ismét kivéve, ezen kedvezmények alá vonja az önálló kerteket és bármely művelésre szolgáló földterületeket (champs, veteményes, gyümölcsös, rét, szőlő stb.), amelyek egy hektárt meg nem haladnak. A terület maximuma tehát éppen tízszerese annak, amelyet az 1906. évi törvény megállapított, amely nyilvánvalóan csakis a városi vagy gyári munkásokat tartotta szem előtt. A törvény egyébként annak a hektárnál föld vagy kert vételárának maximumát az illetéktekkel együtt 1200 frankban határozza meg és így számol a különböző vidékek talajviszonyaival és nem korlátozza tulságig a városi kertek területét sem, szóval elég szabatosan határolja körül a törpe birtokot, más szóval azt a földterületet, amelyet rendes viszonyok között egy ember családjának segítségével megművelhet. A törvény kedvezményeiben nevezetesen csak az részesülhet, aki kötelezettséget vállal az iránt, hogy a megszerzendő földet vagy maga műveli, vagy családtagjaival műveltetni. Ha a földszerző már

tulajdonosa valamely beépített vagy be nem épített területnek, úgy ennek kiterjedése és értéke az előbb említett maximumokba beszámítandó.

A terület, a vételár és a művelés tekintetében megállapított korlátozások mellett a törvény a kedvezményeket még ahhoz a feltételhez is köti, hogy a földszerző lakásának bérértéke az 1906. évi törvényben meghatározott bérértékek maximumának kétharmad részét meg ne haladja. Ezen rendelkezés célja a törvény kedvezményeit kizárólag azoknak biztosítani, akik a társadalom támogatására szorulóak. Az 1908. évi törvény nemcsak a földszerzést teszi lehetővé, de a lakóházak szerzésére is újabb könnyítéseket nyújt, a törvényhozás tudniillik abból indult ki, hogy a mezőgazdasági és általában a falusi munkás törekvése elsősorban földszerzésre irányul. Ezelőre megelégszik szerény lakásával, míg jobb viszonyok közé jutva, saját házat építhet magának. Minthogy azonban faluhelyen csakis egyéni házakról lehet szó, az 1908. évi törvény kedvezményei is kizárólag ezekre szorítkoznak, kizárásával a kollektív lakóházaknak, amelyek továbbra is az 1906. évi törvény jótéteményeit élvezik.

A földterület, kert vagy egyéni lakóház megszerzésére a törvény két műveletet ír elő, a jelzálogkölcsönt és a kötelező életbiztosítást. Ez utóbbit a kölcsönvevő egyszeri díjfizetés ellenében a halál esetére biztosító nemzeti pénztárral köti és célja a családfőnek a jelzálogkölcsön teljes törlesztése előtt bekövetkező elhalálozása esetén a kockázatot fedezni. A halál esetére való biztosítás — mint a családi otthon szerzésének feltétele — annyira meghonosodott például a belga munkások körében, hogy a munkásházakról szóló belga törvény alapján az ottani Caisse générale d'épargne et de retraite részéről munkásházak építésére kiadott hatvan millió franknyi kölcsönből a kölcsönösszerződésnek több negyödöd része életbiztosítással van egybekötve. A kötelező életbiztosítással járó költségek egyébként nem jelentékenyek és hozzávetőleg a biztosítandó tőke egytized részével terhelik a kölcsönvevőt, amint ezt az 1908. évi törvény kormányjavaslatában közölt adatok is igazolják.

A jelzálogkölcsönökre szükséges összegeket százmillió frank erejéig az állam bocsátja rendelkezésre. A költségvetésben évenként ezen célra engedélyezett hitel határain belül pedig a nemzeti agglomeratív pénztár előlegezi a pénzt a kincstárnak. Ezen előlegeket járadékzimmletek képviselik, amelyeknek kamatai negyedévenként esedékesek. Minthogy az állam minden egyes kölcsönösszerzővel nem állhat szóba, a törvény egy különös üzleti szervezetet teremtett, a kerületi földhitelintézeteket, amelyek az állam és az érdekeltek közt az összeköttetést közvetítik. Az állam az említett százmillió frank összegig ezen kerületi földhitelintézeteket két százalékos kölcsönpénzzel látja el, oly feltétel alatt, ezek: a) egyéni jelzáloghitelt nyújtanak a törvényben megszabott földterület vagy kert szerzésére, illetőleg egyéni munkásházak építésére és b) előlegeket adnak az 1906. évi törvény alapján munkásházépitő-társulatoknak azon műveleteikre, amelyek az előbb jelzett föld- vagy kertszerzést, illetőleg egyéni munkásházépitést szolgálják. A kerületi földhitelintézetek formájára nézve a törvény kötelezőleg a részvénytársaságot írja elő. S hogy lehetőleg egy-egy vidék érdekei egy-egy ilyen intézetben összpontosuljanak és az apróbb intézetek létesítése elkerültesse, de meg az ellenőrzés megkönnyítése végett is a törvény a részvénytőke minimumát kétszáz ezer frankban állapítja meg. Az állam az ilyképp megalakult földhitelintézeteknek a befizetett részvénytőke négyszereséig és a be nem fizetett részvénytőke egyszeres összegéig ad két százalékos kölcsönt.

A kerületi földhitelintézeteken kívül ugyanolyan feltételek alatt állami kölcsönben részesülhetnek még a helyi földhitelintézetek is. Nagy városokban, mint például Párisban vagy nagy ipari központokban, mint például Ronbaixban, a helyi érdekek oly jelentékenyek, hogy ezeknek kielégítésére egy önálló intézetet tétel fel. Ez okból a törvény az ily helyi földhitelintézeteket a kerületi intézetekkel egyenlő elbánásban részesíti. Az érdekeltek a kerületi, illetőleg helyi földhitelintézetektől nyerik a föld vagy kert megszerzésére vagy az egyéni munkásház építésére szükséges kölcsönt. Egyéni jelzálogkölcsönt ezen földhitelintézetektől az nyerhet, aki a fent érintett, vagyis a terület, a vételár, a művelés, az életbiztosítás és a lakbér tekintetében megállapított törvényes feltételeken kívül a megszerzendő földterület vagy kert vételárának, illetőleg az építendő ház költségeinek egyötöd részével rendelkezik.

A törvény egyébként a következő rendelkezéseket tartalmazza:

1. §. A munkásházakról 1906. évi április hó 12-én biztosított összes előnyök — az ingatlan adó alól való ideiglenes mentességet kivéve, a földekre és

kertekre is kiterjednek, amelyek egy hektárt (10.000 m²) meg nem haladnak. A jelzett földterületek ezenkívül a következő szakaszokban felsorolt kedvezményekben részesülnek, feltéve: 1. hogy a földszerző lakásának bérértéke a szerzés pillanatában nem haladja meg azon összeg két harmadrészét, amelyet az illető községre nézve az előbb idézett törvény 5. §-a) alapján szervezett bizottság megállapított; 2. hogy a vételár, ideértve a terheket, ezerkétszáz frankot (1.200) meg ne haladjon; 3. hogy a földszerző kötelezettséget vállaljon a társulat irányában, amely neki a jelen törvény 2. §-ában megállapított feltételek mellett jelzálogkölcsönt engedélyez, hogy e földet maga művelje, vagy családtagjaival műveltesse. Ha a földszerző a szerzés időpontjában már tulajdonosa valamely beépített vagy be nem épített területnek, úgy ennek kiterjedése és értéke az előző beszerzésekben megállapított maximumokba beszámítandó. 2. §. Az állam 2%-os kamatot nyújthat azoknak a kerületi földhitelintézeteknek, amelyeknek célja: 1. A jelen törvényben megállapított feltételeket teljesítő kölcsönvevőknek egyéni jelzálogkölcsönt nyújtani, még pedig akár a jelen törvény 1. §-ában megállapított méretű kertek vagy földterület megszerzésére, akár pedig egyéni munkásházak építésére; 2. az 1906. évi április hó 12-én kelt törvény értelmében alakult munkásházépitő társaságoknak kölcsönt nyújtani azon műveleteik tekintetében, amelyeket ezek az előző bekezdés értelmében teljesítenek. 3. §. Minden kölcsönvevő a következő társaságoknak köteles teljesíteni: 1. A jelzálogkölcsön felvétele után a földterület vagy a ház vételárának legalább egy ötödésze felett kell rendelkeznie; 2. a halál esetére biztosító nemzeti pénztárral egyszeri díjfizetés ellenében egy biztosítási szerződést kell kötnie, amely a halál esetén esedékes évi részleteket fedezi. A biztosítási díj a jelzálogkölcsönbe foglalható; 3. egy bizonylatot kell bemutatnia, amely igazolja, hogy az esetben, ha föld- vagy kertszerzésről van szó, a jelen törvény 1. §-ában megállapított feltételeknek megfelelt, ha pedig egyéni ház építéséről vagy szerzéséről van szó, az 1906. évi április hó 12-én kelt törvény 5. §-ában megállapított feltételeknek megfelelt. Ezen utóbbi esetben a kölcsönvevő a jelzálogkölcsönügylet megkötése előtt az 1906. évi április hó 12-én kelt törvény 5. §-ában jelzett egészségügyi bizonyítványt is köteles bemutatni. 4. §. A kerületi földhitelintézetek az állami kölcsön elhelyezhetése céljából részvénytársaság formájában kötelesek megalakulni legalább kétszáz ezer (200.000) frank részvénytőkével. A részvényesek között elosztható évi osztalék négy (4%) százalékot meg nem haladhat. A földhitelintézeteknek engedélyezhető állami kölcsön nem haladhatja meg a befizetett részvénytőke négyszeresét, hozzáadva a be nem fizetett részvénytőke egyszeres összegét. 7. §. A földhitelintézetek részéről igénybe vett kölcsönök esedékességük időpontjától kezdve négy százalékos késedelmi kamattal esnek, feltéve, hogy ezen kölcsönök az esedékesség hónapjában vissza nem fizetettek. A három hónap alatt vissza nem fizetett kölcsönöket, ugyancsak ezek késedelmi kamatait a kincstári ügyészség hajtja be.

A francia törvény — miként az elmondottakból is kitetszik — igen humánus és a munkásságot egyenesen ráutalja az okszerű takarékosagra. Különösen a jelzálogi és a biztosítási rész átültetése lenne nyereség a mi viszonyaink mellett is.

Lánczy Leó Budapesten. Lánczy Leó, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnök-vezérigazgatója ma hazaérkezett külföldi utjáról s át is vette hivatala vezetését.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetéképtelenségeket köli: Weisz Jakab kereskedő Bars, Halász Herman kereskedő Sátoraljaújhely, Ágai Sándor kereskedő Budapest.

A salgótarjáni köszénbányászat sikere. Hogy a reális és jó üzleti vállalkozások a hazai piacokon is megtalálják a papirosaik elhelyezéséhez szükséges bizalmat és támogatást, annak élénk bizonyossága az a nagy siker, amelylyel immár napok óta dicsekedhetnek a Salgótarjáni Köszénbánya R.-T. papirosai a tőzsdén. A társaság üzemei a múlt hetekben bő és értékes új föltárolásokat eszközöltek, amelyek alapos reményt nyújtanak arra, hogy a salgótarjáni köszén továbbra is megőrizze domináló helyzetét a hazai szénpiacon. A kedvező üzleti eredmények erős visszhangot keltettek a mai tőzsdén, hol a salgótarjáni részvényei 7 koronával emelkedtek, úgy, hogy a mai árfolyama 590 korona volt.

Csökken a nyersolaj ára. A nyersolajtermelők szövetsége felhívást bocsátott ki a nyersolajtermelőkhöz, melyben figyelmezteti őket arra, hogy tartózkodjanak a nyersolajnak olcsó áron való elvezetésétől. A nyersolaj ára annyira/csökkent, hogy ára a termelési helyen 70 fillér, míg pár évvel ezelőtt 2-3 koronával volt drágább. A kőolajinomítók most kihasználják az árcsökkenést és összevásárolják a nyersolajat; a szövetség ezt akarja fölhívásával megakadályozni.

Új takarmány-gyár. A minden tekintetben abnormis lefolyású mezőgazdasági esztendő dacára bekövetkezett aránylag kielégítő termés fokozottabb tevékenységre sarkalja a gazdasági jellegű pénzintézeteket is. Így kiterjeszti munkakörét a Gabonabank R.-T. is, amely szeptember 14-ére közgyűlést hívott össze a célból, hogy azon egy új takarmánygyár föllállítását határozzák el. A bank az eszmével már régebben foglalkozott, míg végre a takarmányinség fenyegető veszedelme az idén megértelte a tervét. A Gabonabank egyébként 1905-ben alakult 1.000.000 korona alaptőkével s a múlt évben 68.050 korona nyereséget mutatott ki.

Törvényjavaslat a mezőgazdasági kamarákról. A földművelésügyi miniszter által készített mezőgazdasági kamarákról szóló törvényjavaslat tervezetéről vonatkozólag egymásután nyilatkoznak meg a vidéki gazdasági egyesületek, melyek beérkezett véleményeit az OMGE ügyis, mint a gazdasági egyesületek országos szövetsége, gyűjti egybe s terjeszti a f. é. október 21-én megtartandó szövetségi nagygyűlés elé, ahol az ügy előadója Mérey Lajos orsz. képviselő lesz. Legutóbb a Heves vármegyei Gazdasági Egyesület foglalkozott a törvényjavaslattal, annak szellemét teljesen magáévá tette, egyebekben pedig a részletek tekintetében korábban elfoglalt álláspontját fentartotta. — A Debreczeni Gazdasági Egyesület részletesen megvitatta a törvényjavaslatot, azt örömmel üdvözölve, mielőbb életbeléptetendőnek véleményezte. Hangsúlyozza azonban a Debreczeni Gazdasági Egyesület, hogy Debreczen részére, az elsők között szervezendő mezőgazdasági kamarát követel.

Hitelviszonyok a debreczeni kamarai kerületben. A Debreczeni kereskedelmi és iparkamara működéséről most kiadott jelentésében — melyre egyébként még visszatérünk — élénk színekkel ecseteli a kerületébe tartozó vármegyei hitelviszonyait. A kerület hitelintézeteire a világszerte pusztító pénzdrágaság általában erősebb hatást nem gyakorolt. A válságos idők dacára a hitelintézetek múlt évi forgalma úgy, az üzletágak mérve, mint az elért üzleti nyereség tekintetében igen kedvező s az előző évekhez viszonyítva fokozatosan növekedő volt. Ezt tanúsítják a kerület részvénytársulati alapon működő 137 pénzintézetének az előző évvel összehasonlított alábbi adatai. Az összes intézetnél volt:

	1906. évben	1907. évben
Betét	161.210.160 K	175.795.835 K
Váltószámitolás	172.657.840 „	195.129.551 „
Visszleszámitolás	66.162.328 „	75.200.800 „
Jelzálogkölcsön	68.718.620 „	81.973.572 „
Egyéb kölcsönök	30.294.133 „	35.476.879 „
Kezelési költségek	1.276.453 „	1.822.165 „
Összes nyereség	4.655.206 „	5.945.800 „
A részv. tőkék össz.	27.923.400 „	33.129.538 „
Tart. tőkék összege	16.650.323 „	21.138.571 „
Nyugdíj-alapok	1.575.799 „	1.809.865 „

Az osztalék-viszonyok is kedvező képet adnak: osztalékminimum volt 4% (két helyen), tulnyomórészt 5-8% közt (58 intézetnél); legmagasabb 35% (egy intézetnél); számos intézetnél 10-20% közt. A kamarai kerület pénzintézeteinél tehát nem ritkaság a magas osztalék. Így a 35 százalékos fizetett részvényeseinek a Nyiregyházi takarékpénztár egyesület részvénytársaság, melynek egy millió korona részvénytőkéje után 1907. évben 264,081 korona tiszta nyeresége volt. Ugyancsak magas osztalékot (30%) fizetett részvényeseinek a kétszáz ezerkorona alaptőkével bíró Bereg-munkácsi takarékpénztár is. E takarékpénztárak részvényesei tehát nem panaszkodhatnak.

Szarvasmarha-kiállítások. A Baranyamegyei Gazdasági Egyesület szeptember folyamán egész sorát rendezti az állatkiállításoknak. Az állatkiállítások sor-

Reggelizés előtt fél pohár Schmidhauer-féle
Használatra valódi áldás gyomorbetegségek és székelszűkületben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz
A legjobb gyomor- és emésztő szervre való hatású, melyet minden orvos ajánl. A csomagolás ára 40 fillér, nagy áruk 30 fillér.

TŐZSDE
 Óbecsei: 2350 mm. 78 kg. 22.50 korona.
 Rozs: 290 mm. 18.50 korona, 300 mm. 18.50 korona, 306 mm. 18.55 korona, 500 mm. 18.50 korona, 400 mm. 18.60 korona, 200 mm. 18.60 korona, 100 mm. 18.60 korona, 300 mm. 18.— korona, 200 mm. 18.60 korona.

Árpa: 600 mm. 15.60 korona, 765 mm. 15.40 korona, 306 mm. 15.40 korona, 100 mm. 15.40 korona, 100 mm. 15.45 korona.

Zab: 100 mm. 16.— korona, 100 mm. 16.40 korona, 200 mm. 16.20 korona.

Tengeri: 100 mm. 16.10 korona, 200 mm. 16.20 korona.

Az árak 100 kilor.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötöttet:

Déllelőtt.

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.22, 11.23, 11.20, 11.26, 11.21.
 Buza 1909. áprilisa 11.51, 11.57, 11.50, 11.52.
 Rozs 1908. októberre 9.28, 9.29, 9.26.
 Zab 1908. októberre 8.03, 8.01, 8.02.
 Tengeri augusztusra —, —, —.
 Tengeri 1909 májusra 7.26, 7.22, 7.26.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1908. októberi buza	11.20—11.21
1909. áprilisi buza	11.52—11.53
1908. októberi rozs	9.28—9.29
1908. októberi zab	8.02—8.03
1909. májusi tengeri	7.26—7.27

Budapesti gabonaforgalom.

1908. augusztus 30-tól augusztus 31-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	82632	—
Rozs	2770	—
Árpa	14552	—
Zab	37360	5791
Tengeri	6734	5580
Liszt	720	3050
Korpa	—	—

Értéktőzsde.

A mai előtőzsde a külföldi tőzsdék szilárd irányzatára szilárd volt. A forgalom általában megelégnélkült s az Osztrák hitel 2 kor., a Magyar hitel 1.50 kor., az Államvasuti és a Déli vasuti részvények 1—1 koronával emelkedtek. A többi vezetőérték árfolyama tartott volt. A déli tőzsdén az irányzat kedvező berlini jelentésekre szintén szilárdan indult, később bécsi, valamint helyi eladásokra gyengült és az árfolyamok egy koronával visszaestek. A forgalom csekély volt. A helyi piacon jelentékeny ár-emelkedés mutatkozik a Salgó-részvényekben, melyek ma 590 koronával voltak forgalomban. Kereslet mutatkozott továbbá a Ganz-részvényekben is. A járadékpiacon csendes és tartózkodó. Az Osztrák hitel ma 634 koronán indult, 636.25-ig emelkedett, aztán 635-re gyengült; a tegnapi zárlathoz viszonyítva, még így is egy koronával javult az árfolyama. A Magyar hitel 743 koronás kezdő kurzusa 744-re javult, aztán ismét 743-ra gyengült. Az Államvasut 691.75 koronáról 693.50-ig emelkedett, majd megint 693-ra gyengült. Forgalmi kerület továbbá: Leszámitolóbank 473.25 koronán, Jelzálogbank 432.50—432.75 kor., Rima 559.50—560.25 kor., Városi villamos vasut 261.75 kor., Közúti 538 kor., Déli vasut 119—119.50 kor., Salgó 585—590 koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde szilárd.
 Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 634.—636.25.
 Magyar hitelrészvény 742.75—744.— Osztrák-magyar államvasut 691.50—692.50. Déli vasut 119.50. Rima-murányi vasút 559.50—560.25. Magyar leszámítoló bank —.—.— Jelzálogbank 432.50—432.75.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde gyenge.
 Kötöttet: Osztrák hitelrészvény 636.50—635.— Magyar hitelrészvény 744.—743.— Osztrák-magyar államvasut 692.50—693.50. Déli vasut 119.50. Rima-murányi vasút 559.50—560.— Magyar leszámítolóbank 472.75—478.25. Jelzálogbank —.—.— Közúti vaspálya —.—.— Városi villamosvasut 261.75—262.50. Saigótarijáni 585.—590.—.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsdén kötöttet: Osztrák hitel 635.— Magyar hitel 743.— Államvasut 692.75. Déli vasut —.—. Jelzálogbank 432.50. Leszámitolóbank 472.75. Rima-murányi vasút 589.50. Városi villamos 261.75.

BÉCSI GABONATŐZSDE

Bécs, szeptember 1. (Saját tudósítónk jelentése.)
 A külföldi jelentések általában valamivel bágyadtan hangzottak s erre a mai piacon buza 20 fillérrel drágult a mult szombati árakhoz képest, mert a kínálat bánáti buzában csökkent. A konzum a drágítás-sal szemben szigoruan tartózkodó magatartást tanusított s így nagy üzlettelenség állott be. Rozs és ten-geri 5 fillérrel drágult, zab ellenben nyugodt irányzat mellett nem változott. A forgalo márpában nagyon csendes volt, csak néhány vagon került eladásra észrevehető árváltozás nélkül.

Jegyzetett buza: uj tiszavidéki 11.90—12.30 ko-rona, marosi 11.65—12.05 kor., bánáti 11.65—12.05 korona, tótfelvidéki 11.40—11.85 korona, mosoni 11.50—11.85 korona, uj déli vasuti 11.45—11.85, marchfeldi 11.20—11.60 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 9.60—9.85 korona, csepeli 9.55—9.80 kor., pestmegyei 9.65—9.90 déli vasuti 9.55—9.80 korona, különféle magyar 9.55—9.80 kor., osztrák 9.50—9.75 korona.

Árpa: morvaországi 9.20—10.50 kor., march-feldi 8.80—9.50 kor., bécsvidéki 9.—9.80 kor., tótfelvidéki 8.10—9.25 kor., csepeli 7.85—8.80, győri —.— kor., déli vasuti 8.50—9.75 kor., tiszavidéki 7.40—8.80 kor., északmagyarországi 7.60—9.75 korona.

Magyar tengeri: régi 8.50—8.70, uj —.— korona, cinquantin 9.—9.30, uj —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.45—8.80 korona, elsőrendű —.— kor., válogatott 8.80—9.10 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —.— korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, szeptember 1. A mai előtőzsde irányzata külföldi magasabb jegyzések által támogatva, barát-ságos volt. Az üzlet Déli vasut- és Hitelrészvényekben felélénkült, petróleum-részvényeket és nyugat-cseh-oroszai szénrészvényeket, továbbá török dohány-részvényeket kerestek és csak alpesi bányarészvé-nyek gyengültek ismét a prágai csőzállítás elintézésének hatása alatt. A déli tőzsde nyugodtan, tartott árfolyamokkal indult. Később a korlát értékek ber-lini jelentések hatása alatt kissé gyengültek.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 636.50. Magyar hitel. —.—, Länderbank 440.—, Államvasut 692.50 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 119.50 —.—, Alpesi bányatársulat 672.—, Rima-murányi 559.—, Májusi járadék 96.15, Magyar koronajár. 92.80 Orosz érték —.—, Török sorsjegy 185.25, Német márka 117.40.

A déli tőzsde szilárd hangulattal nyílt meg.

1 óraker jegyeztek:

Osztrák hitel 635.75, Magyar hitel 743.—, Länderbank 440.50, Unio-bank 542.—, Államvasut 693.25, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 119.—, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 672.—, Májusi járadék 96.15, Magyar koronajár. 92.80, Török sorsjegy 185.75, Német márka 117.40, Elbavölgyi vasut —.—, Rima-murányi 559.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kár-páti petroleum —.—.

Bécs, szeptember 1. (Osztrák értékek zárlata.)
 42 százalékos papír-járadék 96.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.90, 1860-as sorsjegy 152.25, Osztrák hitelsorsjegy 472.—, Angol osztrák bankrészvény 294.—, Bécsi Bankverein 517.90, Osztrák-magyar bank 1737.— Déli vasut 117.50 Dunagőzhajózási társ. 997.— Dohány rész. 393.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.31 Osztr. Lloyd 400.— 42 száz. ezüst. jár 96.05—99.10, Osztr. koronajár. 92.80, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 634.40, Union-Bank 543.—, Osztrák Länderbank 438.75, Osztrák-magyar államvasut 691.25, Elbavölgyi vasut 451.—, Alpesi részvény 671.75, 20 frankos 19.11, Londoni váltóár 239.42, Lipótkohó 410.—, Töröksors-jegy 184.50 Gyenge.

Bécs, szeptember 1. (Magyar értékek zárlata.)
 4 százalékos arany-járadék 110.90, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.40, Magyar hitelbank részvény 742.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény 472.— Rima-murányi 558.—, Magyar cukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság 394.—, Magyar ko-ronajár. 92.80, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. —.—, Magyar nyer.-k. sorsjegy 184.50, Kassa-Oderbergi vasutrészvény —.—, Magyar jel-zálogbank 431.—, Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, szeptember 1. (Tőzsdei jelentés.) A teg-nap felsorolt kedvező mozzanatok ma hiányoztak, különösen pedig a német vaspiacz helyzetének állí-tólagos javulásáról szóló hír nem bizonyult helyt-állónak, aminek következtében kohó- és szénrész-vények csekély kivétellel meglehetősen veszteségeket szenvedtek. Német bankrészvények csak minimális veszteségeket szenvedtek, míg osztrák bankrészvények Béccsel egybehangzóan javultak. A vasuti értékek piaczán is kedvezően itélték meg az osztrák részvé-nyeket, míg amerikaiak engedő irányzatot követtek. Gőzhajós részvények fedezésekre javultak. Járadékok közül japániai szintén magasabban jegyezték. Ké-sőbb az irányzat a bányapiaczon előfordult újabb esésekre még nyugodtabb lett. A készpénzpiacz ipar-értékei szintén gyengébb irányzatúak voltak. Napí-péNZ 3% és valamivel alább, magánleszámitolási ka-matláb 2%.

Zárlatkor jegyeztetik: 42 százalékos papírjára-dék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.—, osztrák hitelrészvény 200.10, Déli vasut 22.30, orosz bankjegyek 214.80, 4 százalékos uj orosz kölc-sön —.—, Disconto Commandit 177.75, Dinamit-truszt 169.—, Harpeni 207.40, Unifikált török járadék 94.—, 4,2 százalékos ezüst-járadék 99.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.50, Magyar koronajár. —.—, Osztrák-magyar államvasut 148.10, Bécsi váltóár 85.25, Olasz járadék —.—, Alt. villamossági Edison 216.90, Gelsenkircheni 200.50, Laurakohó 213.50, Gyengébb.

Frankfurt, (Zárlat.) szept. 1. 42 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák arany-járadék 98.70, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.45, Osztrák hitelintézeti részvény 198.80, Osztrák-magyar államvasut 148.20, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 203.85, Bécsi Bankverein 141.60, Villamos részvény 139.—, 3 százalékos magyar aranykölcson 77.—, 42 százalékos ezüstjáradék 99.10, Osztrák koronajára-dék 96.25, Magyar koronajár. 92.90, Osztrák-magyar bank 124.50, Déli vasut részvény 22.60, Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 851.83, Párisi váltóár 81.66, Union bankrészvény —.—, Alpesi bányarészvény —.—, Szilárd.

Hamburg, (Zárlat) szeptember 1. 42 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 154.50, Déli vasut 22.40, 4 százalékos aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 199.90, Osztrák-magyar államvasut 198.—, Olasz járadék 104.30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.70 Nyugodt.

London, szeptember 1. Angol consol —.—.

Páris, szept. 1. (Zárlat.) 3 százalékos Franciaia járadék 96.15, Osztr. aranyjáradék 99.60, Magyar aranyjáradék 94.80, 5 százalékos Bolgár kötelez-vény 1896. évről 493.—, 4 százalékos Olasz jára-dék —.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 290.— 5 százalékos marokkói járadék 513.—, 4 százalé-kos 1890. Román kölcson 96.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 91.10, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 93.50, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 100.10, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 518.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.35, 4 száza-lékos unifikált török jár. 94.85, Török sorsjegy 176.25, Török dohányrészvénye 423.—, Osztrák föld-hitelintézet —.—, Osztr. Länderbank 475.—, Ma-gyar Jelzálogbank 460.—, Banque de Paris 1525, Banque Ottomane 697.—, Osztr. magyar állam-vasut —, Déli vasut 126.—, Meridional vasut 677.—, Keleti vasutak —.—, Waggon Lits —.—, Hartmann gépgyár 645.—, Rio Tinto 17.63, Sucrerie d'Egypte 34.—, Tula 339.—, Thomson Houston —.—, Urikányi köszén 170, Chartered 24.—, De Beers 331.—, East Rand 111.—, Jagersfontein 119.—, Transvaal Consols —.—, Transvaal Land Company 65.—, Váltó Ams-terdamra (rövid) 208.18 Váltó német piaczokra (rövid) 123.18, Váltó Béccre (rövid) 104.93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/32, Olasz aranyváltó (rövid) pari, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csek Londonra 251.30, Magánkamatláb 1/4, Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Vásárosarnok.

1908. szeptember 1-én.

Nagy hozatalok folytán a gyümölcsüzletben általános árhanyatlás állott be. Szőlő ma 24—26 koronával. Szilva nedvesen érkezik s ezért 8—10 filléres árnál több ily árúért el nem érhető. Nyári alma csak nyomott áron értékesül, körte lánynha. Remélhetőleg a piacz mihamarább ismét normális emelkedésbe jut. Burgonya jó keresletnek örvend. Vaj csendes üzletmenet mellett az árból néhány fillért veszített, Vadfélék kedvező árban helyezhe-

tők el. Méz változatlan, felküldését ajánljuk. A tojásüzlet árjegyzései a régiék.

Mai árak:

Husnemiek: Helybeli marhahús hátulja 128-134 K, eleje 108-112 K, vidéki borjú, bőrben hosszan mérve súlylevonás nélkül 60-80 K, helybeli borjúhús 95-112 K, sertéshús szalonnával 130-132 K, lehuzott sertés 136-140 K, szalonna friss 128-132 K, szalonna sózott 116-120 K, szalonna füstölt 128-132 K, olvasztani való 130-132 K, hárj 136-140 K, sertésszár 140-144 K, mind métermázsanként. Füstölthús (vidéki) kg.-ja 1.30-1.60 K, hazai sonka 1.80-2.-K, szalámi magyar 3.20-4.-K, nyári szalámi 1.20-1.40 K.

Vad: Öz 1.60-1.80 K, szarvas .70-.80 K dämvad ---, vaddisznó ---, K kg.-kén egészben, nyul nagy 2.60-3.20 K, nyul süldő 2.-2.40 K, fogoly 50.-70.-K, fácán 2.60-3.-K szalonna ---, K, darabonként. Fenyvesmadár kötegye ---.

Baromfi-félék: Élő rántani való csirke 1.20-1.80 K, sütni való 2.40-2.80 K, kacsá sovány 2.40-3.40 K, kacsá hizott 4.-5.-K, liba fiatal 5.-7.-K, lud hizott 10.-16.-K, tyúk 3.40-4.20 K, pulyka --- K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 1.32-1.50 K, hizott rucza 1.40-1.60 K, hizott pulyka --- K, levestyúk 1.40-1.50 K kg.-ként, Pulárd 180-2.- darabonként.

Tejtermékek: Teavaj (centrifugált) I. 2.10-2.30 K, II. 2.-2.10 K, főzővaj (köpült) 1.50-1.70 K, tehénturó 10-24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 8.-8.20 K, rózsás új 6.80-7.-K, fehér 5.20-5.60 K, kifli 10.-12.-K, sárgarépa 8.-16.-K, petrezselyem 8.-16.-K, vöröshagyma makói 15.-18.-K, közönséges hazai 10.-12.-K, fokhagyma 36.-36.-K, káposzta 10.-26.-K 100 kg.-ként. Burgonya, új ---, K, kalarábé --- fill, spárga solo K, közep --- K, leves - f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes --- K, kifejtett --- K, zöldborsó hüvelyes --- K, kifejtett --- K. Paradicsom 8.-10.-K 100 kg.-ként. Uborka salátának 6.-8.-K, ezetbe 1.-1.20, savanyítani 1.20-1.60 K 100 darabonként.

Gyümölcsfélék: Szőlő .16-.40 fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyarpenanet, Jonathan, Törökbalint, butul stb.) --- K, másodrendű 16-24 K, harmadrendű apró áru 8-12 K. Körte elsőrendű .60-.80 K, másodrendű 20-30 K, dió I. 40-60 K, II. 30-40 K. **Vegyesárak:** Méz -70.-94.-K, gyümölcsíz --- K, gomba friss --- kilogrammonként.

Tojás: bácskai 75-78 K, erdélyi apróbb áru 74-75 K.

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, szeptember 1. Felhajtott: 1055 drb élő borjú (közte 24 rugott), - drb leölt borjú, - drb növendékmárha, - drb élő bárány, - drb leölt bárány.

Arjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 72-80 fillér, kivételesen 82-84 fillér; közepminőségű élő borjúkért 60-70 fillér; leölt borjúkért --- fillér; silány és rugott borjúkért 40-56 fillér, növendékmárháért --- fillér, kilogrammonként, levonás nélkül. Elő bárányokért --- korona, leölt bárányokért --- korona páronként. Az irányzat csendes volt, az árak 6-8 fillérrel kgr.-kint csökkentek.

Bécsi sertésvásár.

St.-Marx, szeptember 1. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai sertésvásárra 16749 darabot jelentettek be, melyből a vásár kezdetéig felhajtott 6747 fiatal és 8917 hizott sertés. Árak: elsőrendű 109-111 fillér, kivételesen --- fillér; középnéhez 94-100; idős --- fill.; könnyű 93-90 fillér; fiatal sertés 88-116 fillér, kivételesen --- fillér kilogrammonként élő súlyban, levonás nélkül.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, szeptember 1-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) --- fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő súlyban) --- fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 129-130 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 130-131 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr.-ig) 134-136 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) --- fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm súlyban) --- fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi augusztus 30. napján volt készlet 38477 drb., 1908. augusztus hó 31-én felhajtott 55 darab, 1908. augusztus 31-én elszállított 394 darab, 1908 szeptember 1. napjára maradt készletben 38138 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: lanyha.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, szept. 1. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 849 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Pótfelhajtás - drb sertés, - drb süldő - malacz. Mai napi felhajtás 558 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz, összesen 1407 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Eladatott 722 darab sertés, - darab süldő, - darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 685 drb sertés, - darab süldő, - drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 100-102 fillér, ételsúlylevonással --- fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 90-96 fillér, ételsúlylevonással --- fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül --- fillérig, ételsúlylevonással 124-131 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig --- fillér, ételsúlylevonással 120-133 fillérig, könnyű 220 kg.-ig --- fillér, ételsúlylevonással 124-134 fillér. Hussértés, nehéz 300 kilogrammon felül --- fill.-ig, könnyű --- kgr.-ig. Beltüdi süldő --- fillérig, horvát süldő --- fillérig. Malacz --- fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Szeptember 1. —

Kinevezés. A nagyváradi törvényszék elnöke Pintér Károly belényesi járásbírói betétszerkesztési napidíjas szolgát a berettyóújfalui járásbíróshoz hivataloslag nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Weitzenfeld Adolf budapesti lakos családi nevének Vidorra, Altver Henrik budapesti lakos saját, valamint Ilma nevű kiskoru leánya Ambrusra, kiskoru Baumann Mór és Albert, valamint Baumann Sándor nagytótfalusi lakosok Balázusra, Weinberger József budapesti lakos, valamint Oszkár, Jenő, Elza, Zoltán, Julia, Lajos és Gyula nevű kiskoru gyermekei Kállaira, kiskoru Kohn Jenő és Miklós (Mózes) jászalsószentgyörgyi lakosok Kenézre, Kohn Simon budapesti lakos, valamint Jenő nevű kiskoru gyermeke Kelenre, Sonnenschein József pozsonyi lakos saját, valamint Ilona, Frigyes, László, Arthur és Ferencz nevű kiskoru gyermekei Verbőczire, Kohn József budapesti lakos Koltaira, kiskoru Goldmann Dezső temesvári lakos Gáborra és kiskoru Lépi Géza budapesti lakos családi nevének Bartosra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. Melenczén (Torontál várm.) és Ráczevén (Pest-Pilis-Solt-Kiskun várm.) postamesteri állásra szeptember hó 11-ig; - a topánfalvi járásbírósnál ideiglenes díjnoki, a lipótszentmiklósi pénzügyigazgatóságnál egy pénzügyőri fővigyázói állásra 2 hét; - Középfalván (Szolnokdoboka várm.) postai ügynöki állásra 3 hét; - a budapesti állami hidaknál egy rendes kiegészítő vármolói állásra 6 hét és a rimaszombati pénzügyigazgatóság kerületében 4 pénzügyőri vigyázói állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLAS.

m é t e r		m é t e r	
aug. 31. szept. 1.		aug. 31. szept. 1.	
Inn	Shárding 1.93 1.88	Jász	M.-Salgot 0.16 0.22
Uua	Passau 1.08 2.07		Tokháza 0.28 0.82
	Linx 0.58 0.58		V.-Namény 0.30 0.82
	Béce 0.67 0.57		Tokai 1.02 1.10
	Pozsony 1.42 1.36		Tiszafüred 0.34 0.92
	Komárom 2.32 2.57		Szolnok 1.04 1.01
	Budapest 1.50 1.64		Ósongrád 0.72 0.95
	Paks 0.85 0.87		Szeged 1.18 1.14
	Mohács 1.81 1.70		T.-Becse 0.80 0.82
	Gombos 2.49 2.37		Titel 2.05 1.93
	Ujvidék 1.94 1.70	Óndava	Hoór 1.32 1.04
	Panesova 1.58 0.-	Tapoly	Bárta 0.51 0.50
	Órszava 2.17 2.09	Ródreg	Ladmisz 1.53 1.31
Horva	Morvaindu 0.45 0.62	Sajó	Zsolca 1.25 1.21
Vag	Zsolna 0.40 0.62	Hernád	H.-Németh 0.16 0.15
	Trencsén 0.81 0.92	Berettyó	Marrilla 0.26 0.24
	Szoreg 0.74 0.90		B.-Ujfalu 0.31 0.27
Rába	Szt.-Gothárd 0.09 0.10	Kőrös	Cecusa 0.19 0.21
	Sárvár 1.84 1.88		N.-Váradi 0.25 0.24
	Győr 1.55 1.54		Belenyos 0.21 0.20
Dráva	Váránud 0.24 0.24		Tenke 0.28 0.27
	Bács 0.56 0.32		Guruhone 0.60 0.60
	Füzök 0.98 1.07		Bákás 0.20 0.20
Mura	M.-Sződanh. 0.46 0.46		Gyoma 0.08 0.06
Száva	Zágráb 0.30 0.32	Maros	Gy.-Fehérvár 0.20 0.28
	Szigetköz 0.62 0.40		Branyicska 0.- 0.-
	Milrovicez 2.25 1.99		Soborsin 0.- 0.04
Szamos	Déás 0.17 0.21		Arad 1.02 1.-
	Szatmár 0.66 0.60		Makó 0.04 0.-
Kraszna	N.-Maltény 0.59 0.42	Tomcs	K.-Kostély 0.24 0.12
Latorca	Munkács 0.18 0.14	Béga	Kiszető 0.23 0.25
Laborez	Homonna 0.16 0.15		Temesvár 0.52 0.78
Ung	Perecseny 0.- 0.-		Becskerek 0.91 0.82

EGYETERTÉS

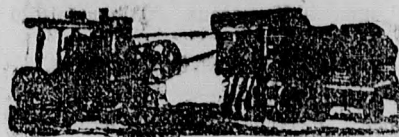
politikai napilap.

Kiadónivatali igazgató: PAJORMÁTYÁS

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motoryállalat, Budapest, V., Váci-ut 30

Ajánlja egy oséplési, mint malomüzemre kiténően alkalmas, leggyorsabb benzinkomóbiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.



Feljes jótállás kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatosan olcsó szerkezet! Rendkívül csekély benzinfogyasztás! 13-14 éves fiú is kezelheti!!!

Arjegyzék ingyen! Olcsó árak részleltfelzésre! 200 drb elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

Titkos betegségek

gyógyításra legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

V. es. és kir. earedorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt, sebéket, bajkört (syphilit), bőrbajokat, egyenrűlt fertőzést, idősöbknél is, önfertőzést és annak utóbjait, ideg- és hálgarincsbajt, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 3-4-ig és este 7-9-ig.

Budapest, VIII., József-körút 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik, Levél útján is biztos gyógyszer.

GUMMI

és halhólyag 2, 3, 5, 6, 8 és 12 kor. tucatonként.

Valódi NEVERIP 6 korona. SUNLIGHT előfiamcsont-féher 8 korona. Valódi DIANA (védjeggyel) 8 kor. tucattal. NENSINGA PESSAR 4 korona. ATHAKOS PORBE-FUVO 10 korona. IRRIGATOR, HAVIKÓTO

sérvkötők a legolcsóbb árakon

WEINSTINGLER DIANA

kötszorgyár

Budapest, VII., Szövetség-utca 11. szám.

Arjegyzék ingyen. Képviselek kerestetnek.

Titkos betegségek

bizos és lelkiismeretes meggyógyításra óriási tapasztalata folytán legjobban ajánljuk

Dr. CZINCZÁR

egyetemi orvos-tudós specialista.

Igen rövid idő alatt teljes sikerrel gyógyítja a nemi szervek, heveny vagy idült buraját, vizeleti nehézségeket, hólyagbajt, fekélyeket, syphilit, ideg- és hálgarincsbajt és bármily női betegségeket.

Budapest, IV., Karoly-körút 10. I. emele.

Rendel d. e. 10-4 és este 6-8 óráig.

Videkeket levél útján is bizos eredménnyel gyógykezelés gyógyszeréről is gondoskodik. - Nőknak külön varóterem, külön kijárat.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfeleit gazda tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

speczialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makro

nemi betegséget

(húgycsőfolyást ebeket, syphilit stb.)

Impotentiát (férfiui gyengeség

mégidősöbknél is meglepő eredménnyel, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül.

Bizos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz. Kívántra gyógyszer.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.

(A Pannónia szállodával szemben.)

Ájtáró ház. - Bojrárt a lépcsőnél. - Külön várószobák.

Buza	Kilós	100 kilogramm ára		Kilós	100 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
tiszavidéki uj	75	—	—	70	22.45	22.95
" " "	76	—	—	80	22.65	23.25
" " "	77	22.20	22.70	81	22.70	23.35
" " "	78	22.30	22.80	—	—	—
fehémegyei uj	75	—	—	79	22.25	22.75
" " "	76	—	—	80	22.55	23.10
" " "	77	22.10	22.60	—	—	—
" " "	78	22.20	22.70	—	—	—
pestvidéki uj	75	—	—	79	22.35	22.85
" " "	76	—	—	80	22.55	23.25
" " "	77	22.10	22.60	81	—	—
" " "	78	22.20	22.70	—	—	—
bánsági uj	75	—	—	79	22.45	22.95
" " "	76	—	—	80	22.65	23.25
" " "	77	22.20	22.70	81	22.75	23.35
" " "	78	22.30	22.80	—	—	—
bácskai uj	75	—	—	79	22.35	22.85
" " "	76	—	—	80	22.55	23.25
" " "	77	22.10	22.60	81	—	—
" " "	78	22.20	22.70	—	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Rozs elsőrendű uj	—	18.70	18.85
" elsőrendű ó	—	—	—
" közepminőségű uj	—	18.35	18.60
" közepminőségű ó	—	—	—
Árpa lakarmány, elsőrendű	—	15.70	15.85
" lakarmány, másodrendű	—	15.35	15.60
Zab elsőrendű	—	16.40	16.60
" közepminőségű	—	16.10	16.30
Tengeri magyar	—	16.15	16.30
Repeze kaposzlarepeze	—	31.50	32.50

Burgonya	Faj	Pénz		Áru	
		Korona	Korona	Korona	Korona
Dunántúli	—	—	—	—	—
Felsőmagyarországi	—	—	—	—	—
Nyírségi	—	—	—	—	—
Erdélyi	—	—	—	—	—
Bánági	—	—	—	—	—
Pesti	—	—	—	—	—

Különféle termények	Faj	Pénz		Áru	
		Korona	Korona	Korona	Korona
disznózsír	budapesti	137	138	—	—
"	vidéki	—	—	—	—
szőlőolaj	prima, légszárított vidéki	—	—	—	—
"	varosi légszárított 4 darabos	115	119	—	—
"	" " " " 3	124	125	—	—
"	fiöltölt	—	—	—	—
szilva készáru	bosznia, 1907. óri usance-mia.	—	—	—	—
"	" " " " 100 "	—	—	—	—
"	" " " " 85 "	—	—	—	—
"	szérbai, " usance-min.	—	—	—	—
"	" " " " 100 "	—	—	—	—
"	" " " " 85 "	—	—	—	—
szilva készáru	szlavan, 1907. " " "	—	—	—	—
"	szérbai, 1907. " " "	—	—	—	—
heremag	lucerna magyar 1907	—	—	—	—
"	vörös apró-eü 1907	—	—	—	—
"	" közepesü 1907	—	—	—	—
"	" nagyüzemű 1907	—	—	—	—

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

48

— Tovább kell élnem, már csak miattad is, — sóhajtott.

— Anyósom magunkra hagyott — Másvalaki kedvéért is tovább kell élned, — szoltam én.

— Csodálkozva tekintett reám.

— Talán az édesanyámról gondolsz?

Meghatottságtól remegő hangon sugtam meg neki a titkát, amelyet már közöltem anyósommal és amelyet azért hallgattunk eddig Ernő előtt, hogy megkíméljük őt az izgalomtól.

— Gyermekünkéért kell élned, — mondtam remegve, fiemmel melléhez simulva.

Nos, most megkaptam jutalmamat mindenért, amiről lemondtam. Elfelejtettem Plaimore-t, elfelejtettem Gleninchet. Új mézesheteink kezdődtek.

Az idő haladását alig vettük észre csendes kis mellékutunkban. A párisi élet hullámai észrevétlenül esaptak el fölöttünk. Lassan, de annál biztosabban kapta vissza Ernő régi erejét. Az orvosok majdnem teljesen az én ápolásomra bízta.

— Ön az ő igazi orvosa. — mondták. — Minél boldogabbá teszi, annál gyorsabban épül föl.

Eletünk nyugalmát csak egyszer zavarta meg a mult megemléstése. Véletlenül egy távoli ezélezást tettem utolsó együttlétünkre Fitz Dávid lakásán. Igen gyöngéden kérdezősködött a további események felől s annak a reményének adott kifejezést, hogy az egész ügy teljesen a maga nyugodt medrébe tért vissza.

Válaszom teljesen kielégítette, de viszont a magam nyugalma szempontjából némi engedményt kellett tőle kérnem.

— Ernő, — mondtam s gyöngéden megfogtam a kezét, — elhagytam már az a rettenetes kétség, amely arra kényszerített, hogy tőlem eltávozzál?

— Oh, Valéria, sohasem hagytalak volna el, ha úgy ismertelek volna, mint a hogy most ismerlek.

Igy hát eltűnt utolsó kétsége is. De eltűnt egyuttal emlékezetemből a londoni nyugtalan napok emléke is. Teljesen felolvadtunk az egymás szeretetében s úgy éreztük, mintha esküvőnk csak egy-két nappal előbb tartottuk volna.

HUSZONNYOLCZADIK FEJEZET.

Négy nappal később a bankáromhoz mentem, hogy pénzt vegyek fel nála. Amikor már lebonyolítottuk az üzletet, egy alkalmazott sietett felém, egy levelet tartott a kezében:

— Egy levél érkezett a számára, asszonyom!

Benjámin irását ismertem meg a címzésen. Amikor a levelet a koszában kinyitottam, önkéntelenül is először az utóiratra esett pillantásom, mert az aláírásom látni akartam. vajon nem tévedek-e? Az utóirat így szólt:

„Lегyen óvatos és semmit se szóljon urának ez irásom felől. Ha sikerül az egész levelet összehállitanunk, ugy az urának semmi körülmények között sem szabad róla tudomást szereznie.”

Legnagyobb csodálkozással és lázas kíváncsisággal fogtam a levél olvasásába. Ekkor kosim már megállott lakásunk előtt.

Elrejtettem a levelet, fölültem szobámba s magamra zártam az ajtót.

Aztán lázasan a levél olvasásába fogtam. Így hangzott:

Kedves Valéria!

Mikor párisi útja előtt felébredtem, amint arra emlékezni fog, éppen a kandalló lábának javításával foglalkoztam.

Ennél az alkalomnál egy gondolat ciklá zott át az agyamon, melyről nem tudom, nem sejtetem volt-e, melyet a kegyes végezt kiüldött.

Mindenesetre az a gondolat oly élénken és hevesen tolt szemem elé, hogy szinte megijedtem. Ez az ijedségem önnek is feljűnt. Még meg is kérdezte, nem érzem-e magam rosszul? Rög-tön tudni fogja, hogy miről beszéltek.

Plaimore ur velem is közölte, hogy a new-yorki tudakozódás semmi eredménnyel nem járt. Azt talán tudja, hogy öreg napjaimra kedvenc foglalkozásomná vált a türelmijátékok és rejtvények megfejtése. Ezért tehát igen természetes, hogy Dexter azon szavai, melyeket magam jegyeztem le, azóta is folyton a fejemben jártak:

„Mi legyen a levéllel? Nincs tűz a kandallóban? Gyufák sincsenek? Az egész ház felfordulásban? Tépd el! Fölösleges papiros! Dugd el! Rejtsd el! A kandallóba! No végre — most eltiint!

Az ügyvéd magyarázata folytán annyi bizonyos volt, hogy mikor Dexter a levelet megsemmisítette, a papírszeletkéket nem tudta elrejtetni. Ezért tehát elrejtette — még pedig a kandallóba. Szavai ezt világosan elárulták. A házfelügyelő leánya pedig egész bizonyossággal emlékezik, hogy a kandallóban papírdarabkákat nem talált, csak hamut. Első gondolatom az volt, hogy talán utólag égtek el.

Ezt azonban vitássá tette Plaimore; biztosan tudta, hogy a kérdéses időben a tűz már nem égett a kandallóban. Azután pedig nem fűtöttek többet, mert nagy volt a hőség. Az egyetlen megbízható következtetés mindezekből a tényekből csak az lehetett, hogy a papírfoszlányok még most is ott vannak rejtve a kandallóban.

Feltéve — hogy Dexter szavai nem ürült fantáziájának képei.

(Folyt köv.)

SZÍNHÁZAK
Szerdán 1908. szeptember 2-án.

Nemzeti Színház **M. Kir. Operaház**

Makranczos hölgy
vigjáték 5 felvonásban.
Baptista Mihályi
Vincenzo Bartos
Petruccio Pethes
Luclenio Garamszegi
Katalin Cs. Alsózi
Bianka Török
Grummo Rózsahegy
Biondello Kovács
Tranio Mészáros

Kezdeté fél 8 órákor

Vigszínház
—
Az ördög.
Vigjáték 3 lev. Irtó Molnár
Az ördög Hegedűs
János Varsányi
János Fenyvesi
Klára Cs. Alsózi
Czinka Hegedűs
András Győző
László Szerényi

Kezdeté fél 8 órákor

Magyar színház
—
Zárva
—
A császár katonái.
Dráma három felvonásban. Irtó
Földes Imre.
Karády István Vágó
Karády Zoltán Garas
Karády Erzsébet Borostyán
Schneller Lajos Z. Molnár
Marjay István Réthey
Szilassy Ernő Törzs
Jóász Géza Csontos
Szőrössy Ágost Vándori
Keller Gyula Rátkay
Szedlacek János Papp
Pintér István Tarnay
Ferenx Körmeny

Kezdeté fél 8 órákor

Uránia színház
—
Uj asszonyok.
Kezdeté fél 8 órákor.

Szülők figyelmébe
A LOVAS-féle
Zeneconservatorium
(zeneakadémiát előkészítő tanfolyamokkal) **Andrássy-ut 67. szám.**

az 1908/9 tanévben is könnyen hozzáférhetővé teszi a gyermekek zenei nevelését.

Díjtalanul kapják az intézet növendékei az összes szükséges hangjegyeket.
Díjtalanul kapják a szükséges hangszert.
Díjtalanul tanulják az angol, francia és német nyelvet.

Havi tandíj az alsóbb osztályokban 12 kor. a felsőbb osztályokban 16 és 20 kor. — Beiratási díj 6 korona.

Vigopera
Szinésziskolája
VIII., Csokonai-utca 3., I em.

szeptember tizedikén kezdi meg a tanítást.

Drámai és operettoktatás. Hangképzés. Színpadi gyakorlat. Táncz. Vivás. Irodalom. Esthetika. Az énekes és drámai tanfolyam növendékeivel hetenként nyilvános vizsgálódásokat rendez az igazgatóság, s két fővárosi színpaddal van megállapodása, hogy tanítványait kisebb szerepekben foglalkoztatják. A kiképzés ilyen módján az igazgatóság kötelezettiséget vállal arra, hogy végzett növendékeinek fővárosi vagy vidéki színpadon szerződést szerez.

Tanári kar: Dr. Hevesi Sándor, Mérei Adolf, Rózsahegy Kálmán, Bronlik Ferenx, Dr. Csiky János, Reiner Frigyes, Fodor Károly, Mazzantini Lajos.

A beírások szeptember 3-tól szeptember 10-ig minden délután 4-6-ig vannak. Havi tandíj az énekes szakon 50 kor., a drámai szakon 30 kor.

FOLIES CAPRICE
Igazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROTH SANDOR
Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 órákor
Ma! fél 10 órákor! Ujdonság!

A feleségem férjes
Böhözt írta Satyr. Rendező Rott Sándor.

Végül 11 órákor
DER LUFTTURNER
Böhözt egy amerikai szállodai életből írta Satyr. Rendező Trebitsch Sándor

Nappali pénztár d. e. 9-1-ig és d. n. 3-6-ig. Az első emeleti Casino de Parisban elsőrangú táncz attrakciók.

— Kezdeté fél 12 órákor —

Atanári kar 28 okl. művész tanárból áll.

Hygienikus tantermek! Nyilvános vizsgák!
Villamos és társaskocsi megálló!

Szegény tehetséges növendékek fél, esetleg egész tandíjmentességet nyerhetnek.

Ismertetőt díjmentesen küld az igazgatóság.
TELEFON 501.

ROBBANÁS LEHETETLEN
ha a feltétlenül biztos HENTZE-féle szabad, ROBBANÁSMENTES EDÉNYT

használjuk. Minden háztartásban és ipari üzembn nélkülözhetetlen. 1-10,000 literes nagyságban nagyon olcsón szállítja a

MAGYAR FÉMLEMEZIPAR RÉSZV.-T.
BUDAPEST, VII., Erzsébetkirályné-ut 57.
TELEFON 57-94. TELEFON 57-94.

IFJ. SCHULLER FERENCZ
nagyvendéglője
VI. kerület, Andrássy-ut 39. szám.
A szalmabútyvek legkedveltebb étterme.
Kiszélt árak! Kifűnő kiszolgálás

MARGIT GYÓGY FORRÁS
(Margittelep) Barátság
A gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmánál igen jó hatású még akkor is, ha vérzések esetei forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L. utól Budapeston és a forrás kezelőegységénél Munkács.

Elemi fiú és leányiskola
nyilvánossági joggal felruházva
Bpest, VI., Andrássy-ut 13. (a zeneliceum mellett.)
Evi tandíj 100 kor., beiratási díj 10 kor., egyéb díj nincs. A tanítás szorosán az általános tantervhez ragaszkodik; **döntőn ismétlő** (korrepetáló) oktatás, nyelvek tanítása, zeneoktatás, magánvizsgálatok stb. Bizonyítványok államérvényesek. Az iskolával felülvizsgálat van kapcsolatban. A félbennlakó növendékek reggel 8 órától este 7-ig tartózkodnak az intézetben. Prospektust bárkinek küld az igazgatóság.

MINDENKI

WAGNER „Hangszerkirály”
Budapest, József-körút 15. Árjegyzék ingyen.

WAGNERHEZ magy, a ki kifizető hangszereket olcsó pénzen akar venni.
Hegedűk 2 frt. 50 krtól, fuvalók 3 frt. 50 krtól, beszélőgépek 5 frttől feljebb. Harmoniumok a legolcsóbb árak mellett.

Magán elemi iskola
Józsefvárosban.

Néhai Ösv. Breuer Jánosné, Bittner Emília körbecsülsében és közelében állított tanítónő hátrahagyott 44 év óta fennálló, magán elemi iskola-
Muraközy Iona. A tanítást a járt átvette szeptember 10-től kezdődő új tanévben az eddig használt helyiségekben (VII., József-ut 81b. I. em.) a régi, kipróbált tantervvel együtt folytatják.
Beiratás szeptember 1-étől.

ZENE-LICZEUM
CONSERVATORIUM. Országos zeneakadémiát előkészítő tanfolyam.
Budapest, VI., Andrássy-ut 13. szám.
Az intézetben tanítanak: ének, zongora, hegedű, cello, cimbalom, harfa, továbbá elméleti tárgyak, mint általános zeneelmélet, zeneszerzés, zeneiktatás és eszthetika. Vonósnyegyes, karmester, kamarazene-osztály. A tanárok kizárólag elsőrangú művészek, kik az országos zeneakadémián nyerték oklevelüket, továbbá a magy. kir. operaház tagjai. — Beiratások aug 20-tól szept. 15-ig, bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

HIRDETMEY.
(Kombinált vasuti és hajózási forgalom.)
A magyar kir. folyam- és tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága közhírté teszi, hogy a kombinált hajózási és vasuti forgalomban bécsi vagy passauti átrakással Vorarlbergbe rendelt gabona, őrlemény stb. küldeményekre 1904. évi augusztus 1-től érvényes III. sz. kivételes díjszabás pótlékával együtt folyó évi szeptember 30-ig érvényben marad.
Egyben közlést teszi nevezett igazgatóság, hogy a kombinált vasuti és hajózási forgalomban 1. évi augusztus 1-től érvényes I. füzethez (Bajorországi forgalom) helyesbítő lap jelent meg, mely az alulírt igazgatóságnál kapható.
Budapest, 1908. augusztus 31.
Az igazgatóság.

LÄHNE-féle tan- és nevelőintézet **SOPRON**
Fennáll 55 év óta.
Teljes VIII oszt. nyilvánossági joggal bíró főgimnáziummal, elemi iskolával és IV. oszt. reáliskolával
Államérvényes bizonyítványokat állít ki és érettségi vizsgálati joggal bír.
Egyéni nevelés és tanítás. Gondos felügyelet. Önállóságra és önfelelőnségre való szoktatás. Idegen nyelvek és sport gyakorlatok.
Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság.

HETI MŰSOR.

Szeptember	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uránia	Fővárosi színház
3 Csütörtök	Bánkban	—	Naftalin	100 év múlva	Sasfők	Rendnek muszáj lenni	Csökkirály
4 Péntek	Ahol unatkoznak	—	Tatárjárás	Dollárkirályné	Kertülő ut	A szerelem története	Fuzsitus kisassz
5 Szombat	Elnémult harang.	—	Kutya van a kertbe	A vig özvegy	Tűz a gyárban	—	Hoffmann meséi
6 Vasárnap d. u. este	Liliputi	—	Naftalin Kutya van a kertbe	100 év múlva A vig özvegy	Grotchen Tűz a gyárban	—	Szép Helena A gyimesi vad virág

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1908. szeptember 2-án

Királysínház

Adollárkirálynő.
Operett 3 felvonásban. Írták Willner A. M. és Grünbaum Erigyes; fordította Faragó Jenő. Zenéjét szerzte Fall Loó.
John Cauder, Németh Alico, leánya Petráss S. Dick, az unokaöccse. Simai Daisy Gray, unokahuga Ötvös G. Tom, Cauder test. Csizsér Dénes László Raskó Schlick Hans báró Király Labinska Olga, T. Harmath Miss Thomson, Bera
Kezdeté 8 órákor

Vársínház

Zárva
Városligeti Nyári Színház

Bánk Bán.
Eredeti szomorjáték 5 felv. Írta Katona József.
Kezdeté 8 órákor

Apolló - Projektográf
TELEFON 68-39.
Naponta minden előadásban fellép

Fedák Sári
éneklo mozgófényképben. Előadja Veró „Die Bretlgráfin“ c. operettjének híres „BABA-DUETT“-jét.
Partnere Wassmann, a berlini „Deutsches Theater“ kiváló tagja.
KEZDETE: 6 órákor

Fővárosi nyári színház

Pillangó kisaszony.
Tragikus dalmű 2 felvonásban 8 részben. Szövegét Long János L. és Belasco David nyomán írták Illica L. és Giacosa G. Ford. Váradi Sándor, zenéjét szerzte Puccini Giacomo.
Kezdeté 16 8 órákor.

BUDAPESTI CABARET
BONBONNIERE Teréz-körút 28.

Ma és minden nap a nagyszerű szeptemberi műsor
Fellepnek: László Rózi, Antaly Erzi, Kökény Ilona, Sugar Edith stb. Conter-nior: Dr. Szalay József.
3 kis darab, 20 cabaret-szám, 3 színpadi tréfa.
Jegyek: Kofine tözsdéjelen, Andrássy-ut 23. (100-78, Bárdnal, Kossuth Lajos-utca 4. (6-58) és Andrássy-ut 2. (25-13) és egész nap a Cabaret postárájánál, Teréz-körút 28. szám (52-88).

BEKETOW CIRKUSZ városligeti
Telefon 107-46

Ma este 8/10 órákor
Nagy Fényes Előadás
„HELGOLAND“
Nagy kiállításos vízi nemajáték 150 négyzetméter víz a circuszban, Fényes kivilágítás, (Uzifákék. FONTAIN ILLUMINEUSE 60 helyből álló balletkar, The 8 Stalg's halászguldás motorkerékpáron és az egész nagy műsor.

FŐVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 12

Uj fellépések,
Kosta
a csavarfejű ember.
LOS MARAVILLAS
spanyol hölgy-kvartett.
MISS PHILADELPHIA
„Topsy“ nevű csodálatosan idomított elefántjával és
14 attrakció.
— Az előadás kezdete 8 órákor. —
A tölkerben reggeli 5 óráig VORÓB ELEK cigányzenekara hangversenyez.

SZABADALMAKAT
védjegyeket és mintataltat megszerző
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
PASZTOR (bej. cég.)
BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 17.
Felvilágosítás díjtalan. Telefon 84-80.

Gőzeke
acetilen-lámpák

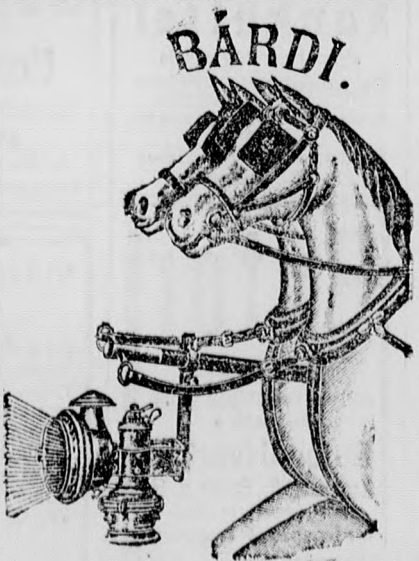
Éjjeli szántásoknál gőzekre különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Automobil - lámpák
kézi, kocsis, kocsi, pózna, asztali, udvari, kert, istálló

Acetylen-lámpák.

BÁRDI JÓZSEF
Automobil R. T. Budapest.

Főhivatal: VI. ker. Mozsár-utca 9. szám.
Városi iroda: VI. ker. Liszt Ferenc-tér 15. szám.
Telefon: 41-00. Sürgönyözim. PNEUMATIK.
Arjegyzők kívánatra ingyen és bérmentve.



Szemere József

áll. kép. okl. zenetanár tanintézete
VI., Király-utca 60, I. emelet.
Beiratások naponta d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3-6-ig.
Telefon 44-68. Telefon 44-68

SZT. MARGITSZIGET gyógyfürdő és üdülőhely
újjonnan berendezett vizgyógyintézet.
Téli-nyáron át nyitva.

438 C° természetes kénos hőforrás. Csusz, zsábasziv-, háterincz- és idegbajok ellen javalva.
Szeptember 1-től 30 százalék engedmény.
Gyógy- és zenedij nincsen.
Felső-vendéglő saját kezelésben.
Teljes penzió napi 10 kor.-tól kezdve.
Kívánatra prospektust küld a Szentmargitszigeti Gyógyfürdők és szállodák részvénytársaság igazgatósága.

Löwy Mayer

okl. zenetanár
zeneakadémiai előkészítő hegedűtanfolyama
VI., Csengery-u. 45, II. 14
alatt létezik.
A tanítás szeptember 2-án kezdődik.
A beiratások d. e. 9-12, d. u. 3-6-ig eszközöltnék.

Telepek minden allamba szállítottak.
Keményítő gyárak
Uhländ reform-rendszer szerinti burgonya, buba, tengeri, táplálka, ris stb. felolgozására. Minden más rendszerre feltaláló kivitelben berendezés.
W. H. UHLAND k. f. SZ. LEIPZIG-G.
Különleges vállalat keményítő gyárak átalakítására és berendezésére.
Sok újítás! 28042 Tessék árjegyzéket kórn!

Nietzsche
filozófiája.

Írta
BURJÁN KÁROLY.

A modern természetvizsgálódás eredményei. — Szociális reformtörvények. — Nietzsche eszmérendszere. — Életrajza, Szellemi fejlődésének fázisai. Az individualisztikus filozófia alapelvei. — Nietzsche, mint korunk eszmeküzdelmeinek hőse.

Ára 1 korona.
Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

XV-ik évfolyam Telefon 63-45.

Beiratások
naponta 9-6 óráig.

SOMOGYI MÓR
TANAR, ZONGORAMŰVÉSZ

államilag képesített diplomált zenetanár igazgatósága alatt álló ZENE-
CONSERVATORIUM

akadémiai előkészítő tanfolyamokkal kezdők és haladóknak a legmagasabb művészi kiképzésig.
VII., Erzsébet-körút 44. I.
Zongora, hegedű, ének, czimbalom, gordonka s az összes zeneelméleti tanszakokra. Az oktatást, az ország legkiválóbb művészei és pedagógusai államilag diplomált tanárok végzik.
Vidéki lányvendékek részére INTERNATUS.
Prospektust kívánatra küld az igazgatóság

Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok



Motoros cséplőkészletek.
A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kórn! Ingyen kóldják.
Dobry Ant. motor- és gépgyárainak magyarországi egyedárusítói:
Szabó Emil és Társa
Budapest, Ferenoz József-tér 6. szám.
(Gresham-palota.)



Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétsövű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllovó fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied
fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrény raktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Több mint
600 vagyonos hölgy óhajt mielőbb férjhez menni. Komoly házassalándók vagy, vallás, foglalkozás, mellékes forduljanak Schlesinger céghez Berlin 18. címre.

Aludni
jótállással. Forduljon levelező-lappal hozzám. Pavel István Duna-Adony.

Szaktanárok
vezetése alatt előkészítettnek felelősséggel, legrövidebb idő alatt, legjobb sikerrel, díjazás csakis sikeres vizsga esetén, gyermekek és felnőttek (hölgyek is), kik 6 elemi végzetek, polgári iskolai magánvizsgákra, továbbá gimnáziumi, kereskedelmi, reáliskolai tanulók, javító- vagy pótvizsgákra és mindenféle magánvizsgákra. Felvilágosítását szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3 ajtószám.

Gépészet
című állandó rovata van a hetente megjelenő „Molnárak Lapja” szaklapnak (Budapest, V., Csáky-u. 12.) és műtárgyszemlék ingyen küldetnek azoknak, akik levelezőlapon kérik. Minthogy ebben a rovatban a legjobb technikai utasítások kívül mindaz előfordul, amire gépészeknek, művezetőknek, elektrotechnikusoknak, motorkezelőknek, tüstöröknek, gépjárási munkásoknak az üzemi és azon kívüli szükségük van, emellett a valószínűsítéssel nyilatkoznak arról a rovatról azok, akik megismeretk. A havi ára egész évre 8 kor, félre 4 kor. 2867A

Csemegezőlő,
chasselas nemes fajok, postakosaránként 2 kor., mázsásként 28 korona, szegfűkörte, csemegealma 2 kor., ecetbe, vagy vízbe való ugorka, paprika, paradicsom, csemegezilva kosaránként 140, ismételt-árusítónak külön árjegyzék. Vasúti rendelést előlegbeküldéssel szállítok. Szabó, Csongrádról.

Muskotály,
passatuli és chasselas szőlőt postakosaránként 1 frt; ugorka, paprika, paradicsom, csemegezilva 80 kr.-ért; paradicsomnak mázsáját 6 frt; fenti szőlő mázsáját 14 frt; szegfűkörte, csemegealma postakosaránként 1 frt, mázsásként 12 frt. Előlegbeküldéssel szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Házilag készített tojásos tarhonyának
kilóját 80 fillér, édes rózsapaprikának: dobozát 1 kor., mézédés baracklevárnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., főpörtös házi szappannak kilóját 120, kisüstön főzött barackkonyaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csongrádról.

Csemegezőlőt
nagyüzemi ropogós gyümölcszölőt legnemesebb muskotályal keverten és finom zamatu őszibarackot 5 kilónként 2 koronáért, métermázsásként 30 koronáért szállít Müller J. szőlőtelepe Kiskunhalason.

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvevőtanai államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemlértelme Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Névtéveszse össze más hirdetéssel

Parlamenti
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró-iskola. Díjtalan gépírásoktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiatanárok által oktatott szaktantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állásbiztosítás. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépczégtől s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

Pótvizsgákra.
Polgári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, magánvizsgákra, gimnáziumi különbözettel és érettségire előkészít (hölgyeket is). Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Eladó
egy 4" Hoffherr-féle löhorgubogó. Azonnal üzembe vehető. Rónai István, Egyek.

Csemegezőlőt
Visontahegyit 5 kgm-nként 3 koronáért, őszibarackot 4 koronáért, körte, almát, mandarinét 2 koronáért szállít Löwy Gyula minta-gazdasága Gyöngyösi 5626

szENZACIÓS KÖNYV! IRODALMI CSEMEGE! A nemi kérdés és a társadalom.

Tartalalom: I. A bevezetés II. A nő és a prostitúció az ó-korban. III. A keresztényesség ideje. IV. A mai kor állapota. V. A prostitúció világa. VI. A jövő. Tanácsok — Fényes László, a leírás magyar publicista, ezt a kérdést gyönyörű realizmussal rajzolja meg, az igazságnak teljes megfélemlő őszinteséggel és bátorsággal. Hogy milyen sikere volt a könyvnek, igazi bizonyossága az, mikép hihetetlen gyorsan kelt el az első öt kiadás 40,000 példány. Ez már a halálú kiadás. A 114 szűrű nyomott küldetés csak 90 fillér, helyegben is beküldhető. Kapható a „Molnárak Lapja” könyvnyomtatásában (Budapest, V., Csáky-utca 42.)

500koronát
fizetnek annak, ki a Bartilla fogvizének használatát mellett — üvege 80 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büzlök, Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török J. Király-u. 12., Andrassy-ut 29. sz., Dr. Egger Váci-körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis „Bartilla fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmazatik

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélküli megfigyelését s elűnt egyének és növtelen levelek iróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L 15. Telefon 109-52. 28587

Vigyázzon,
ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle czukorkát 60 fillérért.

Zalogcédulákat,
brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER ISIDOR, Sip-utca 8. 27133

Nevelőnőket
német, angol, francziákat, boneokat lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürgősen keresek. Szeghőné S. Lujza, Budapest, VI. ker., Dessewffy-utca 22. 28322.

Egyéves önkéntes
lehet minden fiatalember, aki az egyéves önkéntességre képesítő vizsgálatot leteszi Ezen vizsgára mindenki, rövidesen legjobb sikerrel elkészülhet. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest Thököly-ut 8. I. 3.

Benzinmotorok
1-25 l. erőig műhelyünkben gyártás kivételével, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók
KALAI motortelepén Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gépczéplételek és berendezések is kaphatók

30 forint. Varrógépek
egy új valódi osztrák Singer varrógép szakszekrényvel 5 évi jótállással osztrák SINGER A. mőgépészeti Budapest, főútlelet Akácia-utca 55. Mindennemű varrógépek javítását legjutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen

Magyar Tanúgyf
Intézet (Hatóságilag engedélyezve) József-körút 10. Felvilágosítást nyújt úgy bel — mint külföldi iskolákról, elintéz minden a tanúgyf körébe tartozó ügyet, elintéz iskolai beíratásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetem hallgatóknak tisztességes családoknál leendő elhelyezéséről, ellátásáról. Szülőket gyermekeiknek minden egyes tárgyiból való előmenteléről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről köthetnek, illetve havonként körülményesen értesít, rajtuk segítyel. Beszerzi a könyveket és taneszközöket. A tanulók korepedálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnő) ajánl, illetve elhelyez. Tanácsot, felvilágosítást és útmutatást ad magánvizsgálati ügyben. 28949

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. I. em., ezelőtt Váci-körút 83. Ingyenes gépírásoktatás az összes gépírárendszerekre. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. A „Stenográfia” országos Gabelsberger gyorsíró-és gépíráiskolában havonta új magyar, német, gyorsírási, gépírási és kereskedelmi szaktanfolyamok kezdődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező-és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleveles gyorsíró-és kereskedelmi akadémiái rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosított-és másolóiroda. Beíratások naponta az intézet helyiségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolákkal.

Ajtók, ablakok
VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használata és újak olcsón kaphatók

Lefkovits Jakabnál
Bpest, V., Korall-utca 10 a nyugati pályaudvar közelében.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, állandó nagy raktár
Laub Lipót,
BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Saját gyártmányú vas-és rézbutorok
Rézagy — — — 45.- frt
Vasagy matracszal 8.50 o
Gyermekagy — — 11.50 o
Sodronyagy-betét 3.50 o
Vas-és rézbutorok gyártásában. 28046

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. sz. em.
TELEFON 57-01.
A legelőnyösebb részletfizetésre
zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt
készpénzbeni áron a legújabb rendszerű
bankhitel
után kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepén.
Prospektus és árjegyzék ingyen.
Budapest, Király-utca 59. szám.

Butor
részletre is mályon leszállított árban kapható a
Butor-Udvarban
Budapest, VI., Eötvös-a. 17. (Andrássy-ut sarkán)
Árjegyzék ingyen.

Kolozsvári
Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójoghól speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga alkoro után igen ocsékely díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemertően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Zongorát,
vagy pianinót tanuláshoz sürgős megvételre keresek készpénzért. Uri-utca 14. Hochholzer.

Orpington tyukfaj.
A gödöllői állami telep után nevelt sárga teliver jérce 5, kakas 7 korona. Pilismarót előbb Dános, Palásthy Mária. 5629

Pénzkölcsönt
4, 4 1/2 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I., II., III. helyen 5-70 évig törleszthető. Személyhitel tisztviselőknak gyorsan eszközöltetik.
HOFMANN JAKAB
bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 11a.

BUTOROK
háló-, ebéd-, szalonde rendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezéshez és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrának eladása és vétele.

Wechsler Károlyné
VII., Király-utca 23. szám I. emelet 207
Károly-utca sarkán.

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetom.
Singer Jakab
ékszerkereskedő
BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utca sarkán

Vilamos világítás
saját dynamóval, lakóháznak, gazdaságok részére. Telefon és villamos czikkék árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärtner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855



BUTOR
árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börtöleltek, gyönyörű tükrök, diván, borszők, íróasztal, porzasszőnyeg és egyes darabok; Földes B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

UJDONSÁGI
GYULAI PÁL
DRAMATURGIAI DOLGOZATOK
Két kötet.
Ara fűzve 16 korona, Díszkötésben 22 kor.
Kapható
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. nál Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebéd-, szalonde rendezések és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teríték, csillárok, vas-és rézbutorokban.
GROSZ SANDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 6. sz. ezelőtt Gyár-utca
Telefon 14-98.

INGYEN DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
NAGYTASOK
KÖNNYŰ EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPÉT 5 KORONÁÉRT DISZES PASZPARTYVAL 55-68 CMA NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA 4 SZÍNES
OLAJKEP
ARA 10 KORONA KÉPVISELŐK MINDENKÉPP ELVÉTELTÉNK.
SYAIAKSTIC
MINDEK IRÁNYBAN RAFAEL FÉNYKÉPÁNYTÓ ÉS FÉNYKÉPESZTERI MŰVEI RÉM BUDAPEST, VI. BOTTENHEIMER-UTCA 40. MŰMŰTÉVE AZ 1903. ÉVI PÁRISI MŰMŰTÉVÉZŐ KIÁLLITÁSON DISZKOLEVÉL-KÉPESZTERI ÉS ARANY-ÉREMMEL.